

TYÖKALUPAKKI

Kuinka varmistaa turvallinen ja
viihtyisä ympäristö
urheilutilaisuuksissa ja muissa
yleisötapahtumissa

**Turvallisempien, viiihtyisämpien ja
lämmihenkisempien tapahtumien
järjestämiseksi**

TYÖKALUPAKKI SISÄLTÄÄ 16 TIETOSIVUA

Saint-Denis yleissopimuksen tausta ja eetos

- Tietolehti 1 Euroopan neuvoston yleissopimus lyhyesti
- Tietolehti 2 Monitoimijainen yhdenmukainen lähestymistapa
- Tietolehti 3 Yleiskatsaus urheiluun liittyvän väkivallan trendeistä ja haasteista
- Tietolehti 4 Hyvien käytäntöjen jakaminen Euroopassa

Turvallisuuden, turvatoimien ja palvelun varmistaminen tapahtumissa

- Tietolehti 5 Turvallisuus: Toimijat ja heidän roolit
- Tietolehti 6 Turvallisuus: Miten urheilutapahtumien riskejä arvioidaan, tunnistetaan ja hallitaan?
- Tietolehti 7 Turvallisuus: Sertifiointi, laaja turvallisuuskapasiteetti ja eurooppalaiset standardit
- Tietolehti 8 Turvatoimet urheilutapahtumissa: Mistä on kysymys?
- Tietolehti 9 Palvelut urheilutapahtumissa: Mistä on kysymys?
- Tietolehti 10 Tarkistuslista: Työkalut itsearviointia varten

Monitoimijaiset lähestymistavat ja ohjelmat

- Tietolehti 11 Rasismi, syrjintä ja suvaitsemattomuus sekä vihapuhe urheilussa
- Tietolehti 12 Ihmisoikeudet Saint-Denisin yleissopimuksessa
- Tietolehti 13 Kansallisen strategian mallirakenne S4:ssä
- Tietolehti 14 Urheilutapahtumien saavutettavuus ja osallistaminen
- Tietolehti 15 Tutustu Saint-Denisin yleissopimukseen verkkokurssilla
- Tietolehti 16 Urheilutapahtumien turvallisuutta ja palveluja koskeva kansallinen lainsäädäntö- ja sääntelykehys

Tämä työkalupakki on kehitetty osana Saint-Denisin yleissopimuksen komitean viestintäpolitiikkaa yleissopimuksen edistämiseksi. Se tarjoaa sekä asiantuntijoille että suurelle yleisölle helposti ymmärrettävällä kielellä tietoa Saint-Denisin yleissopimuksen ja sen suositusten taustasta, periaatteista, standardeista ja hyvistä käytännöistä sekä asiaan liittyvistä monialaisista kysymyksistä. Tarkoituksena, että voidaan toteuttaa käytännössä usean toimijan yhdenmukainen lähestymistapa turvallisempien ja viihtyisämpien jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien aikaansaamiseksi.

Kohderyhmät

- ▶ Urheilusta ja sisäasioista vastaavat viranomaisten päätöksentekijät;
- ▶ Poliittiset virkamiehet ja operatiiviset virkamiehet ja operatiiviset johtajat julkishallinnosta, jotka ovat vastuussa turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista urheilutapahtumissa;
- ▶ Paikalliset ja alueviranomaiset, jotka ovat vastuussa turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista urheilutapahtumissa;
- ▶ Muut relevantit viranomaiset;
- ▶ Turvallisuusorganisaatiot;
- ▶ Syyttäjät ja oikeusviranomaiset;
- ▶ Hyvinvointialueiden eri viranomaiset;
- ▶ Muut avainroolissa olevat viranomaiset;
- ▶ NFIP -toimijat;
- ▶ Kansalliset ja paikalliset urheilutoimijat;
- ▶ Osallistajat ja kannattajat

Tavoitteet

Tämä työkalupakki on kehitetty edistämään jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta annettua Euroopan neuvoston yleissopimusta (CETS nro 218), joka tunnetaan nimellä Saint-Denisin yleissopimus.

Samoja periaatteita voidaan soveltaa kaikkiin muihinkin yleisötapahtumiin, ei ainoastaan urheilutapahtumiin.

Työkalupakin tarkoitus on:

- ▶ selvittää yleissopimuksen tarkoitusta, periaatteita
- ▶ ja standardeja;
- ▶ selkeyttää yksityiskohtaisesti yleissopimuksen määräykset ja normit sekä sen suositukset;
- ▶ selvittää muita yleissopimukseen ja sen suosituksiin liittyviä merkityksellisiä monialaisia kysymyksiä;
- ▶ auttaa päätöksentekijöitä saattamaan yleissopimus täytäntöön kansallisella tasolla ja saamaan aikaan eri toimijoiden kattavan integroidun lähestymistavan turvallisuuteen ja palveluun jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa.

Saint-Denis yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa (CETS nro 218) avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -neljännesfinaaliottelun yhteydessä. Se tuli voimaan 1. Marraskuuta 2017 kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – ratifioivat sen. Nykyisin sen on ratifioinut suuri määrä jäsenmaita.

Yleissopimus puoltaa yhdenmukaista lähestymistapaa, joka perustuu kolmeen toisistaan riippuvaan ja päällekkäiseen pilariin: Turvallisuus, turvatoimet ja palvelut (Safety, Security, Service), joilla varmistetaan turvallisen, turvatuksen ja lämmintä ympäristön luominen urheilutapahtumiin. Yleissopimus on ainoa sitova kansainvälinen oikeudellinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien järjestämiseen osallistuvien sidosryhmien välillä.

www.coe.int

Euroopan neuvosto on maanosansa johtava ihmisoikeusjärjestö. Sillä on 46 jäsenvaltiota, mukaan lukien kaikki Euroopan unionin jäsenet. Kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion suojaamiseksi tehdyn Euroopan ihmisoikeussopimuksen. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin valvoo ihmisoikeussopimuksen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa.

Johdanto

■ Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisuudesta lähentymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa (CETS nro 218) avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -neljännesfinaaliottelun yhteydessä.

■ Saint-Denisin yleissopimuksen tavoitteena on tehdä jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista lämminkisempiä, turvallisempia ja turvatumia.

■ Tämä yleissopimus on ainoa sitova kansainvälinen oikeudellinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien järjestämiseen osallistuvien sidosryhmien välillä.

Miksi Saint-Denisin yleissopimus?

■ Yleissopimus puoltaa yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa¹, joka perustuu kolmeen toisistaan riippuvaan ja päällekkäiseen pilariin: Turvallisuus, turvatoimet ja palvelut, joilla varmistetaan turvallisen, turvatuksen ja lämminkisen ympäristön luominen urheilutapahtumiin sekä stadioneilla että niiden ulkopuolella.

■ Perustana on kansainvälisellä tasolla kertynyt tieto ja kokemus eurooppalaisesta yleissopimuksesta (joka hyväksyttiin vuonna 1985) koskien katsojien väkivaltaa ja epäsovivaa käyttäytymistä urheilutilaisuuksissa ja erityisesti jalkapallo-otteluissa.

■ Tämän yleissopimuksen tavoitteena on siirtää katsojien väkivaltaan keskittyvää lähestymistapaa kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, johon kuuluu yhteistyön edistäminen kaikkien sidosryhmien välillä, niin julkisten edistämisen kuin yksityistenkin. Tekstissä on tunnistettu kuusi yhtä tärkeää toimijaa: hallitukset, kunnat, poliisi, jalkapalloviranomaiset, kannattajat ja paikalliset asukkaat.

■ Teksti on suhteellisen lyhyt (yleissopimuksessa on 22 artiklaa). Kukin maa päättää yleissopimuksen täytäntöönpanosta ja käyttää sitä politiikkansa perustana. Suositus Rec (2021)¹, jonka urheilutilaisuuksien turvallisuudesta ja turvatoimista vastaava komitea hyväksyi huhtikuussa 2021, täydentää tekstiä. Tämä suositus sisältää kolme toisiinsa liittyvää liitettä suositelluista hyvistä käytännöistä: Turvallisuus (Liite A), Turvatoimet (Liite B) ja Palvelut (Liite C) sekä niihin liittyvät tarkistuslistat (Liite D).²

■ Saint-Denisin yleissopimuksen periaatteiden ja standardien edistämiseksi on kehitetty verkkokurssi urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista.³ Kurssi koostuu kahdeksasta moduulista, jotka kattavat kaikki turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden vaikuttavan ja tehokkaan hallinnan edellyttämät näkökohdat. Tavoitteena on tehdä jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista lämminkisempiä, turvallisempia ja turvatumia.

■ Lue lisää: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/home>.

Saint-Denisin yleissopimuksen allekirjoitusten avajaisseremonia
Stade de France, 3.7.2016

1. Lisätietoa yhdenmukaista monitoimijaisesta lähestymistavasta on tietosivulla 2: *Monitoimijainen yhdenmukaista lähestymistapa*

2. Lisätietoja vuonna 2021 hyväksytystä suosituksesta T-S
3. Lisätietoja Pros4+-projektista on tietolehdessä nro 15: *Tutustu Saint-Denisin yleissopimukseen verkkokurssilla.*

Allekirjoitukset, ratifoinnit, voimaantulo

■ Saint-Denisin yleissopimus tuli voimaan 1. marraskuuta 2017 kun kolme maata, eli Ranska, Monaco ja Puola olivat ratifioineet sen. Yleissopimuksen toteutuksen seuranta varten perustettiin urheilutilaisuuksien turvallisuudesta ja turvatoimista vastaava komitea (Committee on Safety and Security at Sports Events). Komitea piti useita epävirallisia valmistelukokouksia joulukuun 2020 ja helmikuun 2021 välillä. Komitean ensimmäinen täysistunto pidettiin verkossa huhtikuussa 2021.

■ Komitea kokoaa yhteen sopimusvaltioiden delegaatiot, jotka koostuvat tärkeimpien, mieluiten urheilun turvallisuudesta ja turvatoimista vastaavien valtion virastojen edustajista sekä kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden (NFIP), urheiluviranomaisten ja kannattajien järjestöjen edustajista. Komitea voi vastaanottaa myös tarkkailijavaltioita sekä muita kansainvälisiä julkisia tai urheilujärjestöjä edustavia tarkkailijoita.

■ Siirtymäaikana, jonka kuluessa maat ratifioivat uuden yleissopimuksen ja kumoavat vanhan vuoden 1985 yleissopimuksen, yleissopimuksen osapuolet voivat liittyä urheilutapahtumien turvallisuudesta ja turvatoimista vastaavaan komiteaan *ex officio* -tarkkailijoina.

■ Saint-Denisin yleissopimuksen allekirjoitusten ja ratifointien etenemistä voi seurata Euroopan neuvoston yleissopimuksista vastaavan toimiston verkkosivustolla: [Allekirjoitusten ja ratifointien tilanne](#).

Historiallinen tausta (1985–2016): Eurooppalainen yleissopimus katsojen väkivallasta (CETS nro 120)

■ Saint-Denisin yleissopimusta edelsi toinen Euroopan neuvoston yleissopimus: Eurooppalainen yleissopimus katsojen väkivallasta ja epäsovinnasta käyttäytymisestä urheilutilaisuuksissa ja erityisesti jalkapallo-otteluissa. Viimeksi mainittu laadittiin ennätysajassa Brysselin Heysel-stadionin tragedian jälkeen ja yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 1985. Heyselin stadionin traagiset tapahtumat järkyttivät koko maailmaa ja katastrofin takia kävi ilmeiseksi, että urheilutapahtumien turvallisuuden parantamiseksi oli ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin.

■ Vuoden 1985 yleissopimuksessa keskityttiin pääasiassa katsojen väkivallan ehkäisemiseen ja torjuntaan. Yleissopimukseen liittyi kaikkiaan 42 sopimusvaltiota, mukaan lukien Marokko. Mukana on myös useita osallistujia ja tarkkailijoita, muiden monet muut kuin valtiolliset toimijat, kuten UEFA, FIFA ja fanijärjestöt, sekä kansainväliset järjestöt, kuten INTERPOL.

Eurooppalainen yleissopimus katsojen väkivallasta ja epäsovinnasta käyttäytymisestä urheilutilaisuuksissa ja erityisesti jalkapallo-otteluissa.

■ Pysyvä komitea perustettiin valvomaan sopimuksen täytäntöönpanoa ja toimivuutta. Myös säännöllisiä konsultaatiokäyntejä järjestettiin. Vuosien varrella on otettu käyttöön 26 suositusta, jotka täydensivät urheilutapahtumien turvallisuuteen, turvatoimiin ja viime aikoina myös palveluihin liittyviä kysymyksiä. Nämä suositukset on päivitetty ja vahvistettu pysyvän komitean suosituksessa Rec(2015)1, joka on tarkistettu vuonna 2019 ja hyväksytty vuonna 2020. Saint-Denisin yleissopimuksen mukainen urheilutilaisuuksien turvallisuudesta ja turvatoimista vastaava komitea hyväksyi kyseisen suosituksen huhtikuussa 2021 (suositus Rec(2021)1).

■ Marraskuussa 2021 pysyvä komitea päätti enemmistöpäätöksellä keskeyttää toimintansa. Kansalliset delegaatiot osallistuivat mieluiten yksinomaan urheilutilaisuuksien turvallisuudesta ja turvatoimista vastaavan komitean toimintaan, jossa heillä on *ex officio* -tarkkailijan asema.

Urheilualan keskeiset sopimukset

Euroopan neuvosto ehdottaa valtioille kolmea urheilualan yleissopimusta:

- ▶ **1989:** Dopingin vastainen YLEISSOPIMUS (ETS nro 135).
- ▶ **2014:** Euroopan neuvoston yleissopimus urheilukilpailujen manipuloinnista (Macolin-yleissopimus) (CETS nro 215).
- ▶ **2016:** Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa, Saint-Denisin yleissopimus (CETS N:o 218)

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Yhteyshenkilöt

Sophie KWASNY, urheiluosaston johtaja

Marie-Françoise GLATZ, yleissopimuksen sihteeri

Paulo GOMES, yleissopimuksen sihteeri

Francesco ZECCHETTO, urheiluosaston
hallintoassistentti

Pääosasto II – Demokratia

Euroopan neuvosto, F-67075 Strasbourg
Ranska

sport.t-s4@coe.int

<https://www.coe.int/fr/web/sport/>

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Malli turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevalle kansalliselle lainsäädäntö- ja sääntelykehykselle
<https://www.coe.int/en/web/sport/t-s4-recommendations>
3. 3. Kun haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugalkiksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Johdanto

Saint-Denisin yleissopimuksen tarkoituksena on varmistaa, että jalkapallo-ottelut ja muut urheilutapahtumat⁴ järjestetään ympäristössä, joka on turvallinen, turvattu ja lämminhenkinen kaikille osallistujille. Tämä toteutetaan monitoimijaisella yhdennetyllä lähestymistavalla turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin. Tämä lähestymistapa perustuu kumppanuuteen ja yhteistyöhön eri sidosryhmien välillä. .

Yleissopimuksen määritelmät

■ Saint-Denisin yleissopimuksen 3 artiklassa määritellään tarkasti, mitä "yhdennetyllä lähestymistavalla" ja "monitoimijaisella yhdennetyllä lähestymistavalla" tarkoitetaan.

■ **"Yhdennetyllä lähestymistavalla"** tarkoitetaan sitä, että ensisijaisesta tarkoituksesta huolimatta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa toteutettavat turvallisuus-, turva- ja palvelutoimenpiteet ovat poikkeuksetta osittain päällekkäisiä ja vaikutukseltaan yhteydessä toisiinsa, että niiden on oltava tasapainoisia eikä niitä voida suunnitella tai toteuttaa erillisinä.

■ **"Monitoimijaisella yhdennetyllä lähestymistavalla"** tarkoitetaan sen tiedostamista, että jokaisen jalkapallo-ottelun tai muun urheilutilaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa mukana olevan toimijan tehtävien ja toimien on oltava koordinoituja, toisiaan täydentäviä ja oikeasuhteisia sekä suunniteltu ja toteutettu osana kattavaa turvallisuus-, turva- ja palvelustrategiaa.

■ Yleissopimuksen 2 artiklassa selitetään tämän yhdennetyn lähestymistavan tärkeys toteamalla, että osapuolten on varmistettava, että "kaikki viranomaiset ja yksityiset toimijat sekä muut sidosryhmät tiedostavat, että turvallisuutta, turvatoimia ja palvelujen tarjontaa ei voida tarkastella erillisinä tekijöinä ja että ne voivat vaikuttaa suoraan kahden muun osatekijän toteutumiseen."

■ Sopimuspuolten tulee "ottaa huomioon hyvät käytännöt kehittäessään yhdennettyä lähestymistapaa turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin".

Kolme toisistaan riippuvaista pilaria: Turvallisuus, turvatoimet ja palvelut¹

Turvallisuus

Turvallisuuden käsite kattaa kaikki toimenpiteet, joilla pyritään estämään ihmisten loukkaantuminen tai altistuminen terveyttä tai hyvinvointia vaarantaville riskeille urheilutapahtumissa. Toimenpiteet liittyvät stadionien infrastruktuuriin ja sertifiointiin, pelastussuunnitelmiin sekä alkoholinkäyttöä koskeviin sääntöihin. Turvallisuustoimenpiteiden tarkoituksena on suojata ihmisiä myös tapahtumaan matkustettaessa ja heidän oleskellessaan yleisillä katselualueilla urheiluareenojen ulkopuolella.

Turvatoimet

Turvatoimet käsittävät kaikki toimenpiteet, jotka on suunniteltu ehkäisemään ja torjumaan väkivaltaa ja häiriöitä jalkapallo-otteluissa sekä stadionin sisä- että ulkopuolella, ja rankaisemaan niiden aiheuttajia. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm. riskien arviointi, poliisin ja muiden asiaankuuluvien viranomaisten yhteistyö sekä rangaistusten käyttöönotto.

Palvelutoimenpiteet

Palvelutoimenpiteillä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tavoitteena on saada kaikki tuntemaan olonsa mukavaksi ja itsensä tervetulleeksi, kun he käyvät jalkapallo-ottelussa tai muussa urheilutilaisuudessa stadionilla tai sen ulkopuolella julkisilla alueilla, missä katsojat ja kannattajaryhmät kokoontuvat ennen otteluita, niiden aikana ja niiden jälkeen. Palveluihin kuuluu fyysisiä elementtejä, kuten catering- ja saniteettitilat, mutta niissä keskitytään ensisijaisesti siihen, miten katsojat toivotetaan tervetulleiksi ja miten heitä kohdellaan koko tapahtuman ajan.

1. Tämän tietolehden tekstissä viitataan erityisesti jalkapallo-otteluihin, mutta sitä voidaan soveltaa myös muihin tapahtumiin, mikäli kansalliset viranomaiset pitävät sitä tarpeellisenä tai tarkoituksenmukaisena. Lisätietoja näistä kolmesta käsitteestä on tietolehdissä 5, 6, 7, 8 ja 9.

Yhdennetyn lähestymistavan keskeiset periaatteet: Osallistuminen ja koordinointi

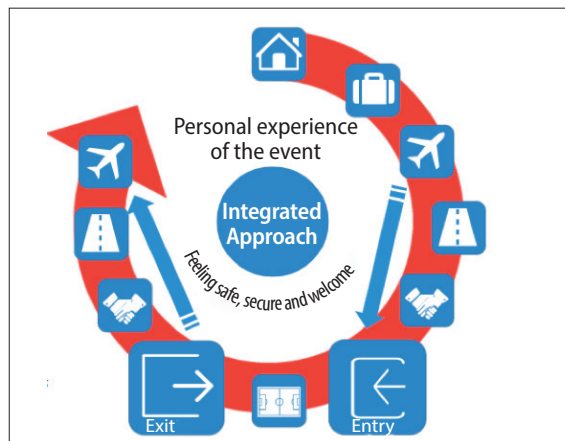
Yhdennetty lähestymistapa perustuu kaikkien seuraavien sidosryhmien edustukseen ja yhteiseen osallistumiseen urheilutapahtuman valmistelu- ja hallintaprosessiin²:

- ▶ Asiaankuuluvat valtion viranomaiset, mukaan lukien sisäministeriö (tai oikeusministeriö joissakin maissa) ja urheiluasioista vastaava ministeriö
- ▶ Oikeusviranomaiset
- ▶ Kansalliset jalkapalloviranomaiset
- ▶ Asianmukaiset poliisi- ja lainvalvontaviranomaiset
- ▶ Kunnat
- ▶ Paikalliset ihmiset
- ▶ Turvallisuusvastaavat
- ▶ Hätä- ja pelastuspalvelut
- ▶ Laitokset, jotka vastaavat logistiikan, turvallisuuden, hätätilanteiden ja palvelualueiden kokonaisuudesta.

■ Kansainvälisellä tasolla kaikkien sidosryhmien tulee olla mukana, sekä julkisten organisaatioiden – erityisesti Euroopan neuvosto, Euroopan unioni ja INTERPOL – että yksityisten organisaatioiden – UEFA, FIFA, kannattajien järjestöt, kansalliset lajiliitot ja liigat jne. Tämä sidosryhmien välinen **tiivis koordinointi** on välttämätöntä yhdennetyn ja tehokkaan lähestymistavan kehittämiseksi.

■ Yhdennetyn lähestymistavan käsitteen tulee **kattaa myös koko jalkapallokokemus**, eikä sitä voi rajoittaa ennaltaehkäisevien ja operatiivisten toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Yhdennetty lähestymistapa perustuu siten urheiluelämyksen kaikkiin vaiheisiin, eli urheilutapahtuman aikana toteutettavien toimien lisäksi myös tapahtumaa edeltävään ja tapahtuman jälkeiseen toimintaan.

” Integroitu monitoimijainen lähestymistapa on Saint-Denisin yleissopimuksen kulmakivi

Yhdennetty lähestymistapa ja koko urheiluelämys: fanien lähtöpaikasta kuljetukseen, stadionille saapumiseen, tapahtuman jälkeiseen aikaan ja kotiin paluuseen

■ Yhdennetyn lähestymistavan tulee perustua **kattavaan dynaamiseen riskinarvioinnin kulttuuriin**³, jotta voidaan tunnistaa toimenpiteet, joihin on ryhdyttävä urheilutapahtuman turvallisuuden, turvatoimien ja hyvän ilmapiirin varmistamiseksi.

■ Yhdennetty lähestymistapa tarkoittaa myös **fanien hallinnan yhdenmukaistamista** stadionien sisällä ja ulkopuolella. Fanien kokemuksilla missä tahansa urheilutapahtuman vaiheessa on todettu olevan merkittävä vaikutus fanien käyttäytymiseen. Negatiivinen kokemus stadionin ulkopuolella voi vaikuttaa käyttäytymiseen stadionin sisällä ja päinvastoin.

■ Stadionin turvallisuuspäällikön ja poliisipäällikön tulee toimia yhteistyössä ja toteuttaa kattavaa monitoimijasta lähestymistapaa, jossa joukkojenhallintastrategiat on yhdenmukaistettu. Nämä strategiat puolestaan perustuvat dynaamiseen riskien arviointiin, oikeasuhtaiseen toimintaan ja tehokkaaseen viestintään. Tämä on turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan monitoimijaisen lähestymistavan ydin.

2. Lisätietoja näiden sidosryhmien rooleista on tietosivulla 5:

3. Lisätietoja riskien arvioinnista on tietosivulla 6: *Turvallisuus: Miten urheilutapahtumien riskejä arvioidaan, tunnistetaan ja hallitaan*

Eurooppalaiseen kokemukseen perustuva yhdenmennetty lähestymistapa

— Eurooppalaisen kokemuksen perusteella on todettu, että jalkapallo-ottelut täytyy suunnitella ja hallita yhdenmennetyllä lähestymistavalla, jossa otetaan huomioon turvallisuus-, turva- ja palvelutoimien päällekkäisyys.

— Eurooppalainen kokemus osoittaa myös, että julkisten viranomaisten valvomia kansallisia koordinaationmekanismeja tarvitaan, jotta voidaan varmistaa monitoimijaisen yhdenmennetyn turvallisuus-, turvatoimien ja palvelustrategian tehokas toteuttaminen paikallisella ja kansallisella tasolla.

Yhdenmennetty lähestymistapa: tapahtuman virtamalli

— Jotta aidosti yhdenmennetyn tapahtumakokemuksen tarvetta voitaisiin paremmin selittää ja korostaa, T-S4-suosituksen (Rec(2021)1) liitteenä on tapahtumaprosessin kaavio. Se näyttää sekä sen, miten tapahtuma etenee kannattajan näkökulmasta, että sen, miten se vaikuttaa tapahtumanhallinnan monitoimijaiseen lähestymistapaan sen eri vaiheissa.

Viestintä ja "yhdenmennetyn lähestymistavan" edistäminen

— Monitoimijainen media- ja viestintästrategia tulee kehittää varmistamaan, että paikallisyhteisöille ja kannattajille (paikallisille asukkaille ja vierailijoille) välitetään aktiivisesti tietoa suuriin urheilutapahtumiin valmistautumisesta sekä selitetään tämän yhdenmennetyn lähestymistavan merkitys ja sisältö.

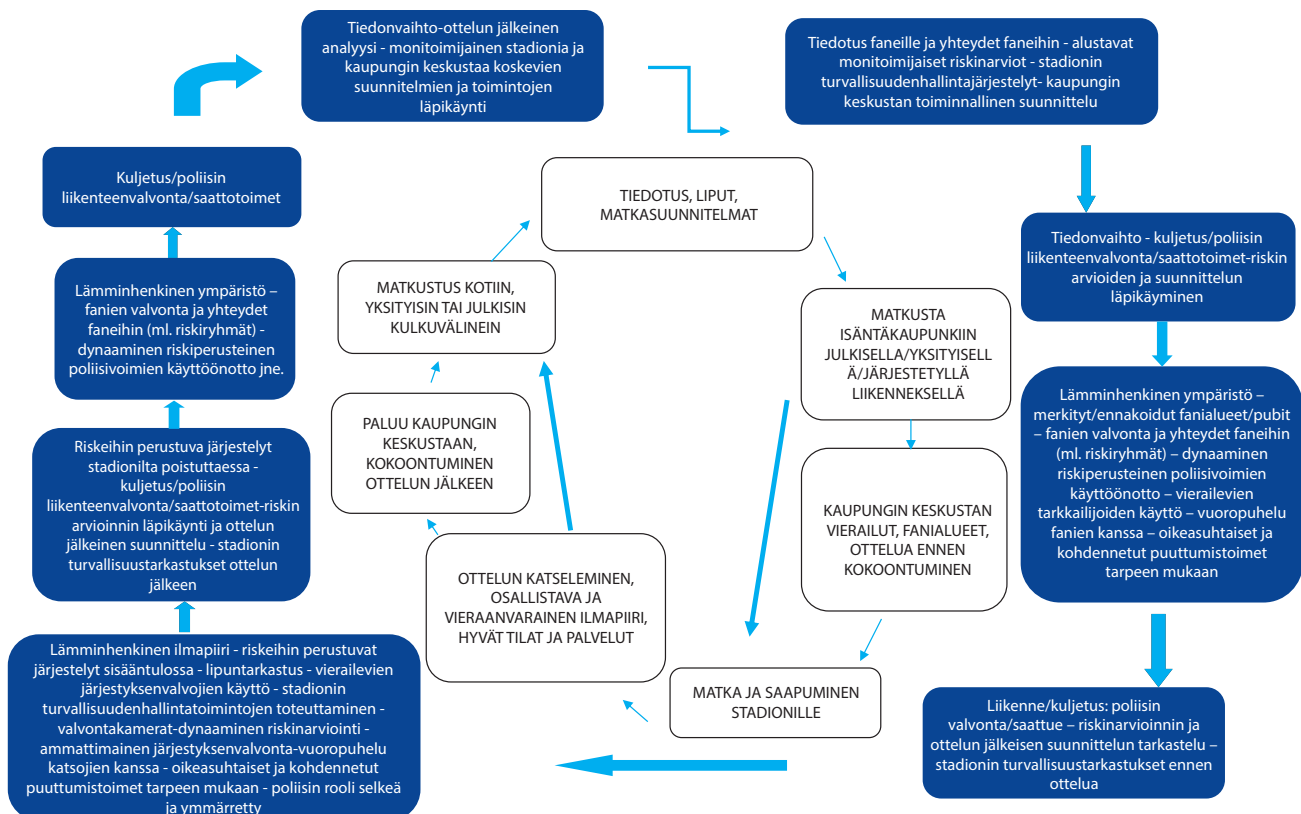
— Yleissopimuksessa määriteltyä yhdenmennettyä lähestymistapaa tulisi edistää suurten urheilutapahtumien hallinnan ja järjestämisen peruseräteenä.

” Saint-Denisin yleissopimuksen periaatteet ja standardit on laadittu urheilutapahtumien järjestämisestä kattuneen vuosikymmenten kokemuksen perusteella

Tapahtumavirtamalli Monitoimijainen yhdenmennetty suunnittelu ja toiminta Turvallisen, turvattun ja lämmihenkinen tapahtuman luominen

(lähde: T-S4-suositus Rec(2021)1)

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaisia monitoimijaisia lähestymistapoja, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Jalkapallon merkitys Euroopassa

Jalkapallo on Euroopan ylivoimaisesti suosituin urheilulaji. Kaudella 2019–2020 jalkapallo-otteluissa kävi stadioneilla yli 150 miljoonaa katsojaa. Tuon kauden suurin katsojamäärä Euroopassa nähtiin Iso-Britanniassa, eli yli 32 miljoonaa katsojaa, vaikka koronaviruspandemia vaikutti katsojalukuihin. Saksassa otteluissa kävi saman kauden aikana lähes 20 miljoonaa fania ja Saksa onkin toinen Euroopan maa, jossa jalkapallo-otteluissa käy merkittävä määrä katsojia.

Nämä vaikuttavat luvut osoittavat, miten merkittävä vaaratilanteiden riski on silloin, kun näin suuri määrä ihmisiä kokoontuu stadioneille tai niiden läheisyyteen. Paitsi jalkapallo, myös urheilu yleisesti, joutuu siksi kohtaamaan tiettyjä haasteita urheiluun liittyvän väkivallan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.¹

Jalkapallo-otteluiden vaaratilanteet

Euroopassa jokaisella maalla on oma määritelmänsä vaaratilanteelle. Tämän vuoksi vertailukelpoisten tietojen kerääminen on vaikeaa, sillä jokaisella maalla on omat kriteerinsä vaaratilanteiden vakavuudelle. Eurooppalaisessa luokittelussa käytetään kolmivaiheista asteikkoa vaaratilanteiden vakavuuden mittaamiseen: erittäin vakavat, vakavat ja ei-vakavat onnettomuudet. Kaudella 2019–2020 poliisin kirjaimista tapauksista 1 % arvioitiin erittäin vakaviksi, 11 % vakaviksi ja 88 % ei-vakaviksi.

Yleisimpiä vaaratilanteita ovat väkivaltaiset teot, uhkaava käytös, järjestyshäiriöt, pyrotekniikan käyttö, rasistinen ja syrjivä käytös sekä vihapuhe. Viimeaikaiset havainnot osoittavat, että näiden vaaratilanteiden määrä on kasvanut hieman eli 5,5 % verrattuna kauteen 2018–2019.

Euroopassa vaaratilanteita ja kirjataan 42 %:ssa jalkapallo-otteluista, mikä tarkoittaa keskimäärin 0,63 vaaratilannetta ottelua kohden. Vaaratilanteet ovat myös siirtymässä stadionien sisätiloista niiden

Jalkapallo-ottelut houkuttelevat vuosittain yli 150 miljoonaa katsojaa ympäri Eurooppaa

ulkopuolelle. Tämä koskee virallisia tapahtumapaikkoja, kaupunkien keskustoja ja strategisia matkustuskohteita stadionille, kuten rautatieasemia, lentokenttiä ja julkista liikennettä. Koronaviruspandemia pahensi näitä vaaratilanteita entisestään, sillä useimmat tapahtumapaikat Euroopassa suljettiin yleisöltä varoimenpiteenä viruksen leviämisen estämiseksi.

Ennaltaehkäisyä ja kaikkien urheilutapahtuman toimijoiden ja sidosryhmien välistä yhteistyötä on vahvistettava, jotta tähän vaaratilanteiden lisääntymiseen voidaan reagoida. Näillä kahdella monitoimijaisen yhdenmisen lähestymistavan keskeisellä käsitteellä voi olla vaikutusta vaaratilanteiden vähentämiskäytäntöihin. Koulutus ja viestintä kannattajien kanssa on myös olennaisen tärkeää ja välttämätöntä, jotta voidaan siirtyä tehokkaampaan tiedonvaihtoon ja vuoropuheluun urheilutapahtuman eri sidosryhmien välillä.

Nykyiset poissulkemismenettelyt

Viranomaiset määräävät kieltoja rangaistuksiksi urheilutapahtumiin liittyvästä epäsosiaalisesta käyttäytymisestä. Kieltomääräyksiä on kolmenlaisia:

- ▶ Oikeudelliset kiellot
- ▶ Hallinnolliset kiellot
- ▶ Siviili- eli urheiluviranomaisten kiellot.

1. Tämän tietolehden tiedot perustuvat väkivaltaa, järjestyshäiriöitä ja muuta kiellettyä toimintaa koskevan vuosi-/kausiraportin 2019–2020 lukuihin. Raporttiin on koottu yhteenvedo 38 Euroopan valtion vastauksista verkkokyselyyn. Se julkaistiin osana Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston ProS4+-yhteishanketta.

■ Kaudella 2019–2020 jalkapallostadioneilla tapahtuneiden vaaratilanteiden ja välikohtausten seurauksena annettiin 11 300 kieltomääräystä (3 % enemmän kuin edellisellä kaudella), joista 70 % oli oikeudellisia kieltoja, 20 % hallinnollisia kieltoja ja 10 % urheilu viranomaisten kieltoja.

■ Myös matkustuskieltoja voidaan määrätä: 11 300:sta kieltomääräyksestä yli 600 oli matkustuskieltoja.

■ On syytä panna merkille, että jalkapallo ei ole ainoa urheilulaji, jota nämä vaara- ja häiriötilanteet koskevat, ja että myös muissa urheilulajeissa toteutetaan vastaavanlaisia toimenpiteitä kaikenlaisen väkivaltaisen käyttäytymisen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

■ Jalkapallo-ottelut ja niihin liittyvät vaara- ja häiriötilanteet ovat usein laajan mediajulkisuuden kohteena, mutta myös muiden urheilulajien tapahtumiin ja otteluihin voi osallistua suuri määrä katsojia (esim. koripallo, käsipallo, lentopallo, jääkiekko ja rugby) ja niihin voi liittyä samankaltaisia riskejä. Kaikkien urheilualan sidosryhmien on otettava nämä haasteet huomioon, ja niihin tulee puuttua yhdennetyllä monitoimijaisella lähestymistavalla.

” Useimmissa Euroopan maissa sovelletaan kieltomääräyksiä, mukaan lukien matkustuskieltoja, jotka ovat luonteeltaan pääasiassa oikeudellisia

Esimerkkejä hyvistä käytännöistä

■ Urheilutapahtumien vaaratilanteiden riskin pienentämiseksi on tarpeen toteuttaa väkivaltaa ehkäiseviä ja torjuvia menettelytapoja stadioneilla ja niitä on täydennettävä lain säännöksillä rangaistukseksi tämääntyyppisestä epäsosiaalisesta käyttäytymisestä. Joissakin Euroopan maissa on kehitetty erilaisia toimenpiteitä vaaratilanteiden vähentämiseksi ja osa toimenpiteistä on osoittautunut tehokkaiksi. Nämä hyvät käytännöt ovat moninaisia ja vaihtelevia. Niitä ovat muun muassa:

- ▶ Erityisen lainvalvontahenkilöstön käyttäminen tarkkailijoina ja jalkapallotiedustelijoina;
- ▶ Kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden perustaminen ja toiminta. Nämä tietopisteet toimivat keskitetysti kansallisina asiantuntijoina näissä asioissa; (NFIP, Helsingin pl)
- ▶ Häiriköiden poissulkeminen tapahtumista kieltomääräysten avulla;
- ▶ Vuoropuhelukäytännöt urheilutapahtuman järjestäjien, poliisin, yksityisten turvallisuuspalveluiden tarjoajien ja kannattajien välisten suhteiden parantamiseksi;

Jalkapallo-otteluiden turvallisuuden kannalta on olennaista, että käytössä on riittävä määrä hyvin koulutettuja, riittävästi varustettuja ja hyvin valvottuja järjestyksenvalvojia

- ▶ Pyrotekniikan käyttöä koskevien nollatoleransikäytäntöjen laaja-alainen käyttöönotto;
- ▶ Jalkapallo viranomaisten, julkisten viranomaisten ja kannattajajärjestöjen välisen yhteistyön lisääminen tiedon ja neuvojen vaihdon edistämiseksi; ja/tai
- ▶ Aikuiskoulutusohjelmien perustaminen urheilutapahtumassa vähäisiä rikoksia tehneille tai vaara- ja häiriötilanteiden aiheuttajille.

Muistettavaa

Jalkapallon yhteydessä tapahtuneiden vaara- ja häiriötilanteiden määrän lisääntyminen osoittaa, että Euroopan maiden on jatkettava työtä, jonka avulla kehitetään toimenpiteitä ja toimintatapoja urheilutapahtumiin liittyvän väkivallan riskien vähentämiseksi. Urheilutapahtumien turvallisuuden ja turvatoimien varmistamiseksi stadioneilla on käytettävissä jatkuvasti enemmän keinoja edistää rauhallista ilmapiiriä.

Urheilutapahtumat ovat erityisiä hetkiä, joissa on etuoikeus olla mukana. Väkivalta tai syrjivä käytös eivät saa vaarantaa katsojien viihtyvyyttä.

” Valtioiden tulisi varmistaa tasapaino ennaltaehkäisevien ja sortavien toimenpiteiden välillä

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Johdanto

Suositus T-S4 Rec(2021)1 jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista on yhteenveto ja päivitys katsojien väkivaltaa ja epäsovivaa käyttäytymistä urheilutilaisuuksissa koskevan vuoden 1985 eurooppalaisen yleissopimuksen pysyvän komitean 26 suositukseen (ETS nro 120, 1985).

Tämä suositus täydentää Saint-Denisin yleissopimusta täydellisesti. Siinä kerrotaan yksityiskohtaisesti yleissopimuksen toteuttamisesta ja esitellään jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien¹ turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyviä hyviä käytäntöjä, jotka perustuvat viimeisten kolmen vuosikymmenen kokemukseen.

Saint-Denisin yleissopimuksen määritelmä

■ "Hyvällä käytännöllä" tarkoitetaan yhdessä tai useassa maassa toteutettuja toimenpiteitä, jotka ovat osoittautuneet hyvin tehokkaiksi Saint-Denisin yleissopimuksen tavoitteiden tai päämäärien saavuttamisessa (artikla 3).

Suositus T-S4 Rec(2021)1: operatiivinen työkalu valtioille

■ Suositus on ihanteellinen täydennys Saint-Denisin yleissopimuksen toimintatapoja koskevien artiklojen tulkintaan ja täytäntöönpanoon. Se koostuu suosituksen rungosta ja neljästä toisiinsa liittyvästä liitteestä, joista jokainen koskee tiettyä aluetta:

- ▶ Liite A: Turvallisuus – Suositellut hyvät käytännöt
- ▶ Liite B: Turvatoimet – Suositellut hyvät käytännöt
- ▶ Liite C: Palvelut – Suositellut hyvät käytännöt; ja
- ▶ Liite D: Tarkistuslistat

” Suositus yhdistää yli kolmen vuosikymmenen aikana kertyneet hyvät käytännöt urheilutapahtumien turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden alalla

■ Liitteiden avulla kukin valtio voi arvioida omien turvallisuus-, turvatoimi ja palvelujärjestelyjensä tehokkuutta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa ja varmistaa, että ne noudattavat suosituksessa esitettyjä hyviä käytäntöjä.

■ Suosituksessa keskitytään tunnistettuun tarpeeseen kehittää ja toteuttaa yhdenmukaista lähestymistapaa turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin² urheilutapahtumissa. Tätä varten suosituksessa täsmennetään kattavien kansallisten, alueellisten ja paikallisten koordinoituvien rakenteiden sekä tehokkaiden kansainvälisen tason kumppanuuksien perustamisen tärkeyttä.

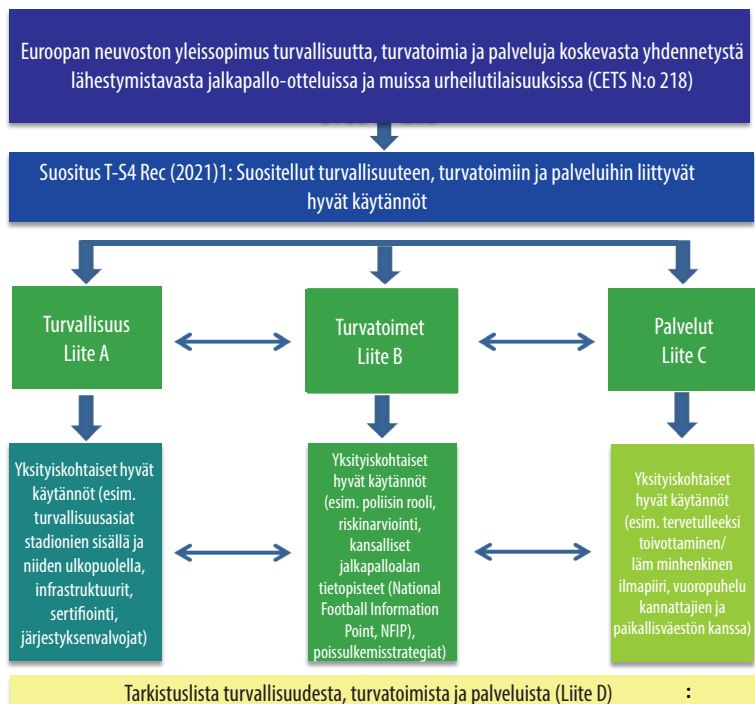
Hevosten käyttö osana poliisityön strategiaa voi olla tehokas työkalu tietyissä tilanteissa

1. Tämän tietolehden tekstissä viitataan erityisesti jalkapallo-otteluihin, mutta sitä voidaan soveltaa myös muihin tapahtumiin.

2. Lisätietoja aiheesta on tietolehdellä 2: *Monitoimijainen yhdenmukaistettu lähestymistapa*

Hyvät käytännöt jaetaan ja integroidaan toisten maiden käytäntöihin, kuten järjestyksenvalvontaan

Saint-Denisin yleissopimuksen ja suosituksen T-S4 Rec(2021)1 rakenne

Suositus voidaan räätälöidä kansallisiin tarpeisiin

Suosituksen liitteissä kuvattuja hyviä käytäntöjä ei ole tarkoitettu määrääviksi. Turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvien strategioiden ja toimintojen järjestäminen on kunkin osapuolen omassa harkinnassa. Suosituksessa esitettyjen hyvien käytäntöjen ei ole tarkoitus heikentää tätä perusperiaatetta. Sen sijaan niiden tarkoituksena on kannustaa valtioita ottamaan ne huomioon kehittäessään ja toteuttaessaan monitoimijaisia ja yhdenmukaistavia lähestymistapoja.

Yleisesti ottaen eri maita leimaavat hyvin erilaiset perustuslailliset, oikeudelliset, poliisitoimeen liittyvät, kulttuuriset ja historialliset olosuhteet. Myös urheilutapahtumissa tapahtuvien vaara- ja häiriötilanteiden luonne ja vakavuusaste vaihtelevat suuresti. Siksi on mahdotonta ehdottaa tiukkoja ja lopullisia soveltamismalleja, eikä se ole toivottavaa.

Esimerkiksi stadionturvallisuuden alalla ei olisi tarkoituksenmukaista asettaa kiinteitä soveltamismalleja, koska eri maiden infrastruktuureissa on eroja niin koon, iän, suunnittelun ja hallinnointiin käytettävissä olevien resurssien suhteen.

Hyviä käytäntöjä kaikissa mittakaavoissa

Suosituksen T-S4 Rec(2021)1 tavoitteena onkin pikemminkin perusperiaatteiden ja -ohjeiden omaksuminen, joissa hyvät käytännöt toimivat kunkin maan erityisolosuhteisiin mukautettavina viitekehyksinä.

” Suositeltujen hyvien käytäntöjen jakaminen on olennaisen tärkeää Saint-Denisin yleissopimuksen toimeenpanon kannalta

Esitettyjä hyviä käytäntöjä ei ole tarkoitettu vain valtioille. Suosituksen tavoitteena on myös esittää joukko hyviä käytäntöjä siinä muodossa, että ne ovat sellaisten henkilöiden ja yhteisöjen saatavilla, joilla on yhteinen halu tehdä urheilutapahtumista turvallisia, turvattuja ja viihtyisiä elämyksiä. Näitä kohderyhmiä ovat kansalliset ja paikalliset/kunnalliset viranomaiset ja toimielimet, poliisi ja pelastuspalvelut, stadionien omistajat, tapahtumajärjestäjät, stadionien turvallisuuspäälliköt ja turvallisuusjärjestelyihin osallistuvat kenttätiimit.

Saint-Denisin komitean seuranta käynnillä ja teknisen avun operaatioilla pyritään myös tunnistamaan ja jäljittelemään kansallisia hyviä käytäntöjä

Jatkuvasti kehittyvä suositus

Suosituksista on tarkoitus päivittää säännöllisesti ja tarvittaessa täydentää muilla erityisiä aiheita koskevilla suosituksilla, jotta varmistetaan, että standardien, hyvien käytäntöjen ja eri urheilukilpailujen palautteen kirjo Euroopassa ja ympäri maailmaa pysyy ajan tasalla.

Hieman taustaa vuoden 2021 suositukselle

Tämän suosituksen ominaispiirteenä on se, että se korvaa kaikki suositukset, päätöslauselmat ja julistukset, jotka pysyvä komitea on antanut perustamisestaan lähtien vuodesta 1985 katsojien väkivaltaa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Lähes neljän vuosikymmenen ajan nämä tekstit ovat

jatkuvasti täydentäneet vuoden 1985 yleissopimusta. Peräkkäisissä vaiheissa katsojien väkivaltaan reagointiin keskittynyt lähestymistapa on antanut tietä kolmen toisistaan riippuvaisen pilarin – turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden – mukaiselle yhdennetylle lähestymistavalle.

Kolmen vuosikymmenen aikana tämän uuden lähestymistavan jokaista pilaria on kehitetty jatkuvasti vuoden 1985 yleissopimuksen pysyvän komitean hyväksymissä teksteissä.

Vuosina 1985–1990 kehitettiin pääasiassa turvatoimia, joissa keskityttiin sivullisväkivallan torjuntaan,

lainvalvontatoimiin ja kansainvälisen poliisiyhteistyön järjestelyihin.

Vuodesta 1990 vuoteen 2000 esiin nousi turvallisuustoimenpiteisiin keskittyviä suosituksia, ja ongelmat liittyivät stadionien infrastruktuurin parantamiseen sekä järjestyksenvalvojien toiminnan kehittämiseen.

Lopuksi seuraavalla vuosikymmenellä eli 2000–2010 integroitiin ja kehitettiin "palvelu"-komponenttia, jonka tavoitteena oli parantaa sekä viihtyvyyttä ja lämminhenkisyyttä stadioneilla että vuoropuhelua ja parempaa viestintää fanien kanssa kuin myös sosiaalipedagogisia ennaltaehkäisytoimia fanien keskuudessa.

Katsojien väkivaltaa koskevan vuoden 1985 yleissopimuksen pysyvän komitean suositukseen Rec(2015)1 on yhdistetty kaikki nämä tekstit, ja siitä on tullut olennainen käytännön väline liittyen näihin asioihin, sillä siitä voi hakea neuvoja ja ohjeistusta. Sitä on tarkistettu vuonna 2019, ja se hyväksyttiin tässä komiteassa vuoden 2020 alussa.

Saint-Denisin yleissopimuksen komitea hyväksyi huhtikuussa 2021 pitämässään ensimmäisessä kokouksessa suosituksen T-S4 Rec(2021)1, joka on sama kuin vuoden 2015 suositus, ja otti näin pysyvän komitean vuosien työn tuloksen vastuulleen.

” Vuoden 2021 suositusta päivitetään säännöllisesti ja täydennetään erityissuosituksilla

Järjestyksenvalvojien koulutusta ja varusteita koskevat nykyiset eurooppalaiset standardit toimivat viitekehystenä kansallisen tason parannuksille turvallisuuden alalla

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Johdanto

Turvallisuuspilari on erityisen tärkeä ja yksityiskohtaisesti kuvattu Saint-Denisin yleissopimuksessa ja Rec (2021) 1 -suosituksessa. Tämän tietolehden tarkoituksena on esitellä turvallisuuden peruseriaatteet ja keskittyä tärkeimpiin toimijoihin, jotka vastaavat siitä. Näin heidän roolinsa ja vastuualueensa saadaan selville.

Saint-Denisin yleissopimuksen määritelmä

■ Saint-Denisin yleissopimuksen artiklassa 3 määritellään turvallisuus tarkasti:

" 'Turvallisuustoimenpiteillä' tarkoitetaan toimenpidettä, joka on suunniteltu ja toteutettu siten, että sen ensisijaisena tavoitteena on **suojella sellaisten yksilöiden ja ryhmien terveyttä ja hyvinvointia**, jotka ovat läsnä tai osanottajina jalkapallo-ottelussa tai muussa urheilutilaisuudessa¹ stadionilla tai sen ulkopuolella tai jotka asuvat tai työskentelevät tilaisuuden läheisyydessä."

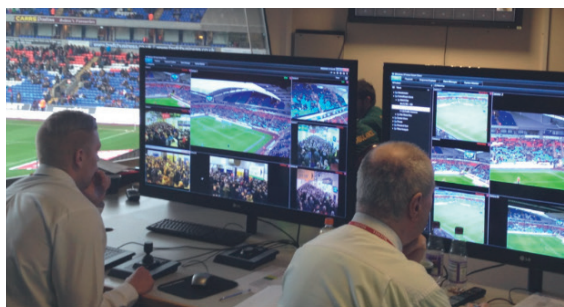
■ Suosituksen Rec(2021)1 antaman selvityksen merkitys:

- ▶ Turvallisuuden varmistaminen tarkoittaa **kohdullisen turvallisen ympäristön takaamista** kaikille urheilutapahtumaan osallistujille. Suosituksen liitteessä A on esitetty kaikki turvallisuuden alan hyvät käytännöt. Se sisältää kattavat ohjeet poliisille, pelastuspalveluille, jalkapalloviranomaisille, seuroille, stadionin johdolle sekä kansallisille ja paikallisille viranomaisille.
- ▶ Dokumentti sisältää myös merkittävän määrän teemaliitteitä, joiden tarkoituksena on muun muassa tarjota saavutettavia työkaluja stadionin turvallisuuspäälliköille ja muille toimihenkilöille, joilla on turvallisuuteen liittyviä vastuita tai tehtäviä.

1. Tämän tietolehden tekstissä viitataan erityisesti jalkapallo-otteluihin, mutta sitä voidaan soveltaa myös muihin urheilutapahtumiin.

- ▶ Turvallisuuden tulee olla etusijalla kaikissa urheilutapahtuman suunnittelun ja toteutuksen vaiheissa aina kannattajien saapumisesta isäntäkaupunkiin siihen asti, kun he lähtevät tapahtuman jälkeen pois.

” Turvallisuus"-pilari on erityisen johdonmukainen ja yksityiskohtainen Saint-Denisin yleissopimuksessa ja vuoden 2021 suosituksessa

Valvomo on turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden koordinaation, yhteistyön ja viestinnän hermokeskus urheiluareenan asiaankuuluville turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden sidosryhmille

Turvallisuuden peruseriaatteet

■ Urheilutapahtumien turvallisuusfilosofian tulisi aina keskittyä kaikkien osallistujien terveyden ja hyvinvoinnin suojelemiseen aina katsojista ja urheilijoista stadionin henkilökuntaan, poliisiin, palomiehiin ja terveydenhuoltohenkilöstöön asti sekä huomioida vaikutukset ympäröiviin yrityksiin ja paikalliseen väestöön.

■ Turvallisuustoimilla on suojauduttava hätätilanteilta, jotka uhkaisivat yleistä turvallisuutta. Ensisijaisena tavoitteena on ehkäistä turvallisuusriskien mahdolliset seuraukset ja tehdä niistä mahdollisimman vaarattomia.

■ Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen:

- ▶ tunnistaa turvallisuusriskit
- ▶ toteuttaa toimenpiteitä näiden riskien lieventämiseksi tai poistamiseksi; ja
- ▶ perustaa reagointimekanismeja poikkeamien tai hätätilanteiden käsittelyyn.

Toimijat ja heidän roolinsa

■ Turvallisuuden kannalta on ensisijaisen tärkeää välttää kunkin toimijan rooleihin ja vastuisiin liittyviä epäselvyyksiä. Turvallisuudesta vastaavia toimijoita on paljon ja heidän tehtävänsä ovat monipuolisia.

” Kunkin turvallisuustoimijan roolien ja vastuiden selkeyttäminen on olennaista

Jalkapalloviranomaisten roolit

■ Kansallisten jalkapalloa hallinnoivien elinten, jalkapalloliittojen, -liigojen ja -seurojen tehtävänä ja vastuulla on tarjota kaikille osallistujille turvalliset, turvatut ja viihtyisät stadionit. Jalkapalloviranomaisten roolit ja vastuut vaihtelevat eri puolilla Eurooppaa, mutta yleisesti ottaen nämä viranomaiset vastaavat stadionien lisensoinnista.²

■ Hallintoelimet ovat myös vastuussa asiaankuuluvien ohjeiden noudattamisesta. Tällaisia ohjeita ovat esimerkiksi:

- ▶ urheiluareenojen vakiomenettelysäännöt, joissa määritellään pääsäännöt, katsojia koskevat käyttäytymissäännöt, kielletyt esineet jne.;
- ▶ stadionilla noudatettavat vähimmäisturvallisuusstandardit ja -vaatimukset
- ▶ stadionin turvallisuuspäälliköiden ja poliisin sekä eri pelastusviranomaisten väliset vakiosopimukset tai aiesopimukset koskien kunkin osapuolen rooleja ja vastuuta.

Tapahtumajärjestäjän rooli

■ Tapahtumajärjestäjän ensisijaisena vastuuna on huolehtia urheiluareenan turvallisuudesta ja turvatoimista. Tämän jälkeen stadionin turvallisuusjärjestelyjen hallinta tulee delegoida stadionin turvallisuusvastaavalle. Tästä delegoinnista huolimatta järjestäjä on kuitenkin edelleen viime kädessä vastuussa joukkojen hallinnasta ja katsojien turvallisuudesta. Kun tapahtuma järjestetään paikassa, joka ei ole järjestäjän omistuksessa, järjestäjän on varmistettava, että tapahtumapaikalla on riippumattoman julkisen viranomaisen myöntämä turvallisuustodistus. Järjestäjän on myös varmistettava,

että paikalla on pätevää turvallisuushenkilöstöä ja riittävästi järjestyksenvalvoja.

Stadionin turvallisuusvastaavan rooli

■ Stadionin turvallisuusvastaava vastaa stadionin yleisistä turvallisuuteen liittyvistä toiminnoista. Kumppanitoimistojen tulee tiedostaa, että stadionin turvallisuusvastaavalla on ensisijainen toimivalta turvallisuusasioissa. Ensisijaisesti stadionin turvallisuudenhallintajärjestelyt (S-tekijä) on sovitettava stadionin fyysiseen infrastruktuuriin (P-tekijä).

■ Turvallisuusvastaava vastaa lukuisista tehtävistä aina turvallisuushenkilöstön rekrytoinnista ja koulutuksesta stadionin fyysisen infrastruktuurin tarkastukseen ja ylläpitoon sekä riskien arviointiin.³ Turvallisuusvastaavan tulee olla yhteydessä tapahtuman järjestäjään, viranomaisiin, poliisiin ja pelastuspalveluun turvallisuudenhallintajärjestelmän kehittämiseksi sekä varmistaa kansainvälisten ja kansallisten lakisääteisten velvoitteiden noudattaminen.

■ Jokaisen seuran tulee pyrkiä löytämään sopiva henkilö ottelupäivän turvallisuusvastaavan tehtävään. Ihannetapauksessa kyseisen henkilön tulisi olla ammattitaitoinen ja kokenut turvallisuusalan ammattilainen, joka on osoittanut ammattitaitonsa tehtävään. Taustasta riippumatta on olennaista, että turvallisuusvastaavilla on tarvittavat luonteenominaisuudet siihen, että he pystyvät nopeasti arvioimaan ja käsittelemään muuttuvia tilanteita rauhallisesti ja viestimään henkilöstölleen selkeästi.

Järjestyksenvalvojilla on tärkeä rooli turvallisuuden varmistamisessa urheiluareenoilla ja niitä ympäröivällä yksityisalueella

2. Lisätietoja aiheesta on tietosivulla 7: *Turvallisuus: Sertifiointi, laaja turvallisuuskapasiteetti ja eurooppalaiset standardit*

3. Lisätietoja aiheesta on tietosivulla 6: *Turvallisuus: Miten urheilutapahtumien riskejä arvioidaan, tunnistetaan ja hallitaan.*

Poliisilla on keskeinen rooli turvallisuuden varmistamisessa julkisissa tiloissa, mutta myös urheiluareenoiden yksityisillä alueilla, kun yleistä järjestystä on ylläpidettävä tai palautettava

Järjestyksenvalvojen rooli

■ Järjestyksenvalvojat ovat avainasemassa stadionin turvallisuusjohtamisen onnistuneessa toteutuksessa. He hoitavat monenlaisia tehtäviä tarjotakseen tapahtuman osallistujille turvallisen ja miellyttävän ympäristön. Heidän toimintansa on yleensä ryhmitelty järjestyksenvalvonnan alle.

■ Järjestyksenvalvojen tehtävät vaihtelevat stadionin koon ja rakenteen sekä tapahtuman luonteen mukaan. Järjestyksenvalvojen päätehtäviä ovat: katsojen sisään-tulon, poistumisen ja muun liikkumisen ohjaaminen; väkijoukkojen liikkeiden seuraaminen; kannattajien yhteyshenkilöinä toimiminen; palvelu- ja tervetuliaisstrategioihin osallistuminen; tarvittaessa ensiapu ja hätätoimet, kun niihin käsketään ryhtyä.

■ Järjestyksenvalvojat vaikuttavat moninaisilla tehtävillään aktiivisesti kaikkien osallistujaryhmien viihtyvyyteen, suojeluun, mukavuuteen ja hyvinvointiin. Tämä panos on ratkaisevan tärkeä, sillä tämä palvelutoiminto voi, riippuen siitä, suoritaanko se asianmukaisesti vai ei, vaikuttaa suoraan katsojien käyttäytymiseen ja siten siihen liittyviin turvallisuusriskeihin.

Poliisin rooli

■ Poliisin tehtävänä on ehkäistä ja torjua rikoksia, mukaan lukien väkivaltaa ja suuria järjestyshäiriöitä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä toimia yhteistyössä kaikkien turvallisuudesta vastaavien toimijoiden kanssa.

■ Tehokas ja toimiva yhteistyö ja yhteistoiminta stadionin turvallisuuspäällikön ja poliisin välillä on olennaisen tärkeää turvallisuusjärjestelyjen ja turvatoimien toteuttamiseksi.⁴

Viranomaisten roolit

■ Urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista vastaavien julkisten viranomaisten kirjo on laaja ja vastuu on ensisijaisesti hallituksen, alueilla ja kunnilla. Nämä toimivaltaiset julkiset viranomaiset ovat vastuussa sellaisten määräysten ja mekanismien käyttöönotosta, joilla varmistetaan stadionien lupamenettelyjen ja sertifiointimekanismien tehokkuus. Viranomaiset huolehtivat turvallisuusmääräysten asianmukaisesta soveltamisesta, seurannasta ja valvonnasta.

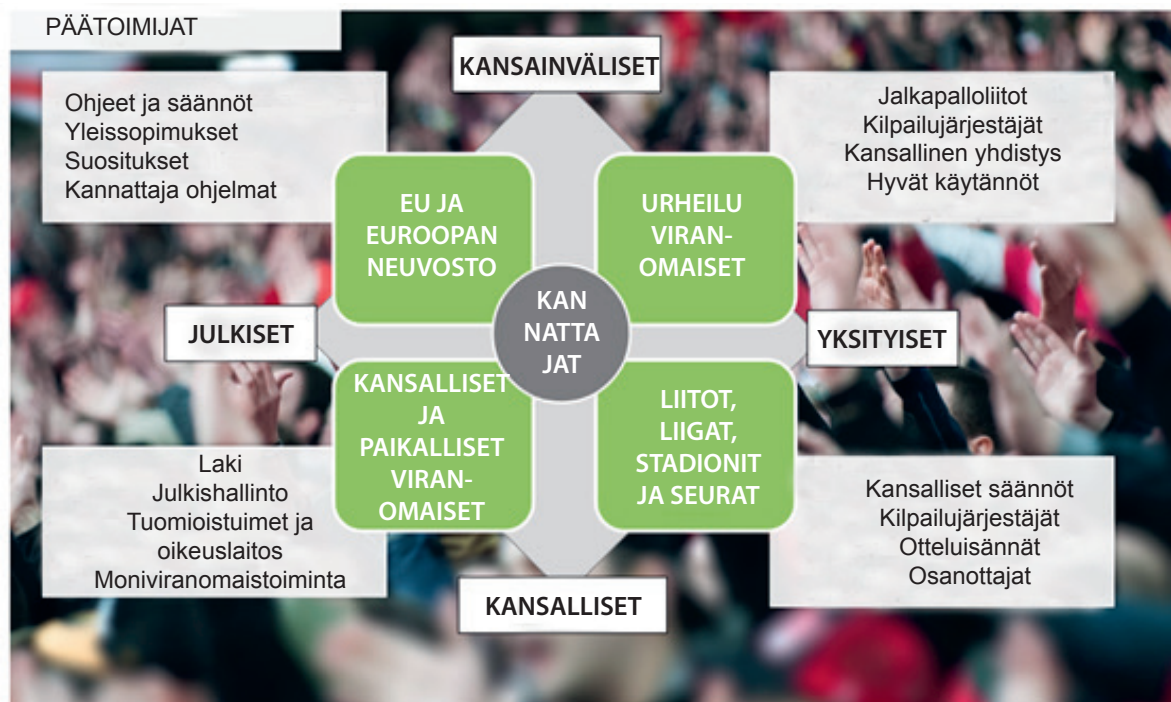
Viranomaiset vastaavat myös kansallisten, alueellisten tai paikallisten koordinoituneiden perustamisesta. Nämä järjestelyt ovat välttämättömiä kumppanuusfilosofian luomiseksi viranomaisten, tapahtumajärjestäjien, poliisin ja muiden sidosryhmien välille.

” Saint-Denisin yleissopimus kannustaa kaikkia sidosryhmiä yhteistyöhön

■ Jokaisella on tärkeä rooli, joka täydentää muiden toimijoiden roolia.

” Jokaisella turvallisuustoimijalla on tärkeä ja täydentävä rooli

4. Lisätietoja aiheesta on tietosivulla 8: Turvatoimet urheilutapahtumissa: Mistä on kysymys?

Päätoimijat

	JULKISET	YKSITYISET
KANSAINVÄLINEN	• Euroopan neuvosto (Saint-Denisin yleissopimuksen mukainen urheilutilaisuuksien turvallisuudesta ja turvatoimista vastaava komitea) • Euroopan unioni (Lainvalvontatyöryhmä, suurten urheilutapahtumien asiantuntijaryhmä) • Europol, Interpol	• Urheiluviranomaiset (FIFA, UEFA, CIO jne.) • Kansainväliset kannattajien yhdistykset • Asianomaiset kansalaisjärjestöt • Mediat
KANSALLINEN	• Poliisi (paikallinen/alueellinen/kansallinen) • Palokunta • Pelastuspalvelut • Julkiset sairaalat • Paikallisviranomaiset • Valtion virastot	• Seurat/yhdistykset • Stadionin toiminnasta vastaava operaattori • Stadionin turvallisuuspalveluista ja turvatoimista • Turvallisuuspalveluista ja turvatoimista vastaavat toimijat (vartijat, järjestyksenvalvojat, vapaaehtoiset jne.) • Lääkintäpalveluiden tarjoajat • Pelaajat, tuomarit, tarkkailijat ja muut ottelun toimitsijat • Paikallisyhteisöt • Kannattajat • Mediat

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Johdanto

Turvatoimet ovat yksi Saint-Denisin yleissopimuksen edistämisen yhdenmukaisen lähestymistavan kolmesta pilarista. Ne kattavat kaikki toimenpiteet, joilla pyritään estämään yksittäisten ihmisten loukkaantuminen tai altistuminen terveyttä tai hyvinvointia vaarantaville riskeille urheilutapahtumien aikana.

Turvallisuusteemaan kuuluu monia toimenpiteitä. Tärkeä ja keskeinen osa tätä lähestymistapaa turvallisuuteen on *riskinarviointiprosessi*.

Riskinarvioinnin tarkoitus

■ Riskinarviointimenettelyn tavoitteena on pienentää yhden tai useamman riskin toteutumisen todennäköisyyttä ja rajoittaa mahdollisen vaaran vakavuutta urheilutapahtumaan osallistuvilla tai sen välittömässä läheisyydessä olevilla.

■ Urheilutapahtuman turvallisuudenhallintajärjestelyjen kaikkien olennaisten näkökohtien tulisi johtaa riskiarvioon, jota on tarkasteltava ja tarvittaessa tarkennettava tulevia tapahtumia varten. Kunkin arvioinnin tiedot ja tulokset on säilytettävä auditointia varten.

” Turvallisuusjohtamisen tulee perustua dynaamiseen riskien arviointiin Mahdollisten riskien tunnistaminen

Mahdollisten riskien tunnistaminen

■ Riskien arviointiprosessissa voidaan tunnistaa useita riskiluokkia, joiden tulee olla dynaamisia:

- ▶ liputtomat fanit, myöhässä saapuvat, tilanahaus, paniikki ja väkijoukon liikkuminen;
- ▶ Rikolliseen toimintaan liittyvät riskit: mustan pörssin markkinat ja väärennetty raha, väkivaltarikollisuus, huumekauppa, taskuvarkaas ja ryöstöt;
- ▶ Tulipalosta, sääolosuhteista, kaasuvuodoista tai kemiallisista onnettomuuksista ja infrastruktuuriin liittyvistä onnettomuuksista aiheutuvat riskit;
- ▶ Logistiset riskit, kuten liikenneonnettomuudet, sähkökatkokset, tietokonevial tai turvallisuusjärjestelmän toimintahäiriöt
- ▶ Terrorismiin liittyvät riskit: yksilöiden tai ryhmien tekemät pommihaukaukset;
- ▶ Droonien luvaton käyttö
- ▶ Tartuntataudeista, nestehukasta, liiallisesta alkoholinkäytöstä ja ruokamyrkytyksistä johtuvat terveysriskit; ja
- ▶ Yleistä järjestystä uhkaavat riskit: seurojen tai niiden kannattajien väliset historialliset vihamielisyydet; fanit, jotka ovat käyttäneet pyroteknisiä tai muita vaarallisia esineitä, kuten laserosoitimia; mahdollinen rasistinen, syrjivä tai muu ei-hyväksyttävä käyttäytyminen.

Riskinarviointimenettely

■ Riskinarviointi tulee aina antaa pätevän henkilön tehtäväksi ja se tulee toteuttaa konsultoiden yhdessä kaikkien organisaatioon osallistuvien virastojen ja sidosryhmien kanssa, kuten poliisin, pelastuspalveluiden, asiaankuuluvien kunnallisten tai kansallisten viranomaisten, kannattajien yhteyshenkilön ja saavutettavuusyhteyshenkilön.

"Viimeinen osuus (the last mile)" on alue, jolla dynaaminen riskinarviointi on avain tehokkaaseen joukkojenhallintaan

Poliisin ja järjestyksenvalvojen välinen yhteistyö on avainasemassa erityisesti turvatarkastuksissa ja lippujen tarkastuksessa

■ Monissa tapauksissa stadionin turvallisuusvas-
taava huolehtii siitä, että tämä tärkeä tehtävä suori-
tetaan kaikkien turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelu-
toimintojen osalta. Se tehdään yleensä seuraavasti:

- ▶ **1. vaihe:** tapahtumapaikkaan ja tapahtumaan
liittyvien vaarojen tunnistaminen
- ▶ **2. vaihe:** Vaaroihin liittyvien riskien suuruusluo-
kan arvioiminen. Selvitetään, kuka voi loukkaan-
tua ja miten, tunnistetaan mahdolliset lisäapua
tarvitsevat kohderyhmät (vammaiset, muut
haavoittuvassa asemassa olevat, lapset jne.).
- ▶ **3. vaihe:** Riskien arviointi ja päätökset siitä,
ovatko suunnitellut varo- ja valvontatoimet
riittäviä vai onko niitä vahvistettava
- ▶ **4. vaihe:** Tulosten kirjaaminen.
- ▶ **5. vaihe:** Arvioinnin tarkistaminen ja muokkaam-
inen tarvittaessa.

Dynaaminen riskinarviointi

■ Riskinarviointi on voimassa vain silloin, kun
pätevä henkilö tekee sen. Tapahtuman aikana ilme-
nevät vaaratilanteet ja olosuhteet voivat muuttaa
aiemmin tunnistettuja vaaroja ja riskejä. Tästä syystä
voi olla tarpeen arvioida tiettyjä tilanteita dynami-
sesti, eli sitä mukaa, kun ne kehittyvät.

Riskien ennakointi ja lieventäminen

■ Parhaan mahdollisen turvallisuuden tason var-
mistamiseksi kaikki käytettävissä olevat keinot riskien
vähentämiseksi on otettava huomioon.

■ Samalla on tärkeää arvioida, miten toiminta-
häiriö yhdessä palvelussa voi johtaa riskiin toisessa
ja vaikuttaa siten turvallisuuden ja turvatoimien
dynamiikkaan. Toisin sanoen on olennaisen tärkeää
ennakoida sitä mahdollisuutta, että mikäli palvelua
ei ole saatavissa, siitä voi aiheutua suoraan monen-
laisia ongelmia.

Esimerkki seurauksista, jotka voivat liittyä siihen, ettei palvelua ole saatavissa

Ateriapalveluita ei ole saatavissa → Ruuhka
tavanomaisten myyntipisteiden edessä
→ Poistumisreittien tukkeutuminen →
Turhautuminen katsojien keskuudessa →
Lisääntynyt riski järjestyksenvalvojen ohjeiden
noudattamatta jättämisestä → Lisääntyneet
häiriöt

Turvallisuudenhallintajärjestelmät

■ Turvallisuuden hallintajärjestelyt ovat avainase-
massa riskien vähentämisessä ja tapahtuman pitämi-
sessä turvallisena ja viihtyisenä kaikille osallistujille.
Tehokkaiden ja asianmukaisten turvallisuudenhallin-
tajärjestelyjen perustana on useita keskeisiä menet-
telytapoja ja toimenpiteitä, kuten:

- ▶ koulutetun ja pätevän stadionin turvallisuus-
henkilöstön läsnäolo;
- ▶ yleisön sujuvan liikkumisen ylläpitäminen
urheiluareenalla;
- ▶ tehokas ja ystävällinen viestintä kaikkien sidos-
ryhmien välillä;
- ▶ ja asianomaisen henkilöstön tietämys ja ymmär-
rys hätätilannemenettelyistä

Lääkintäsuunnitelma, paloturvallisuus ja saavutettavuus kaikille

■ Jokaisella stadionilla¹ on varmistettava, että käy-
tössä on asianmukaiset järjestelyt tulipalojen riskin
minimoimiseksi ja reagoimiseksi siihen, jos tulipalo
syttyy.

■ Jokaisella stadionilla on varmistettava asianmu-
kaisten lääkintäresurssien ja pätevän lääkintähenkilö-
kunnan saatavuus kaikille katsojille ja muille stadionilla
oleville.

■ Kaikilla tulisi olla mahdollisuus päästä seuraa-
maan urheilutapahtumaa livenä ja jakaa iloja ja suruja
muiden fanien kanssa. Konkreettiset fyysiset toimenpi-
teet ja riittävä yleisön turvallisuuden hallinta ovat siksi
välttämättömiä ja erittäin tärkeitä sen varmistamiseksi,
että Euroopan noin 100 miljoonalta vammaiselta ihmisi-
seltä ei evätä tätä mahdollisuutta.²

” Kaikki käytettävissä olevat
keinot riskien lieventämiseksi
on otettava huomioon

1. Tämän tietolehden tekstissä viitataan erityisesti jalkapallo-
otteluihin, mutta mainittuja asioita voidaan soveltaa tar-
vittaessa myös muihin tapahtumiin.
2. Lisätietoja aiheesta on tietosivulla 14: *Urheilutapahtumien
saavutettavuus ja osallistaminen*

Poliisin ja järjestäytyneiden kannattajaryhmien välinen vuoropuhelu on ensisijaisen tärkeää riskien ennakointiseksi ja lieventämiseksi

Pyroteknisiin laitteisiin liittyvät riskit

Pyroteknisten laitteiden käytön estäminen ja valvominen on erittäin vaikeaa huolimatta siitä, että niiden hallussapito tai käyttö voi olla, maasta riippuen, joko rikos, erittäin vakava rikos tai hallinnollinen rikos.

Pyrotekniset välineet aiheuttavat lyhyt- ja pitkäaikaisia terveys- ja turvallisuusriskejä niiden käyttäjille, faneille, pelaajille, turvallisuushenkilöstölle sekä poliisille ja pelastuspalveluille. Ne voivat aiheuttaa erilaisia palovammoja, niistä tulee myrkyllistä savua, ne aiheuttavat räjähdysvammoja ja voivat aiheuttaa katsojien keskuudessa paniikkia ja pakoon lähtemisen.¹⁷

Tästä syystä Recommendation Rec(2021)1 -suosituksessa on kuvattu erityisiä strategioita, joilla torjutaan niiden käytöstä aiheutuvia riskejä kaikille urheilutapahtumassa läsnä oleville toimijoille.

” Pyrotekniset laitteet aiheuttavat lyhyt- ja pitkäaikaisia terveys- ja turvallisuusriskejä kaikille tapahtuman osallistujille

Joukkojenhallinta kaupunkien keskustoissa on tärkeä osa poliisin kokonaisstrategiaa

” Pandemialla on ollut pitkäaikainen vaikutus urheilutapahtumien järjestämiseen ja osallistujien oikeuksiin

Koronaviruksen aiheuttamien toimenpiteiden vaikutukset

Pandemia ja sen vuoksi toteutetut viranomaisten toimenpiteet, jotka hillitsivät sen leviämistä, oli merkittävä vaikutus tapahtumien järjestämiseen maailmanlaajuisesti ja tapahtumiin osallistuvien oikeuksiin.

Tässä yhteydessä on tärkeää, että urheilutapahtumien turvallisuuden, turvatoimien ja palvelun varmistavat ohjeistukset ja käytännöt mukautetaan tähän uuteen terveysriskiin. Tästä lähtien riskinarviointiprosessissa on otettava huomioon kansainväliset ja kansalliset viruksen torjuntaa koskevat suositukset.

Tämän uuden haasteen edessä on huomattava Euroopan neuvoston urheiluosaston aloitteet, jotka tukevat vuoropuhelua ja hyvien käytäntöjen ja palautteen vaihtoa koronaviruspandemian vaikutuksista turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyviin ohjeistuksiin ja käytäntöihin. Marraskuussa 2020 asiasta keskusteltiin Euroopan neuvoston järjestämässä webinaarissa. Urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista vastaavien kansainvälisten toimijoiden keskustelujen jälkeen annettiin useita suosituksia. Näissä suosituksissa muun muassa muistutettiin, että on tärkeää osallistaa kannattajien organisaatiot kansanterveys- ja turvallisuustoimenpiteitä koskevaan päätöksentekoprosessiin kokonaisuudessaan, jotta pystytään varmistamaan, että ne ymmärtävät terveysrajoitukset ja -ohjeet ja sitoutuvat noudattamaan niitä.

Myös tarve parantaa fyysistä infrastruktuuria, jotta stadioneista tulisi osallistavampia kaikille katsojille, myös toimintarajoitteisille ja vammaisille, nousi esiin ja sitä tulisi pitää ensisijaisena tavoitteena

Lopuksi huomioidaan tehokkaampaan viestintä- ja mediapolitiikkaan liittyvät suositukset, sillä terveyskriisin yhteydessä on vieläkin olennaisempaa, että viranomaisten toimenpiteet ymmärretään, mutta myös koetaan oikeudenmukaisiksi ja oikeutetuiksi koko väestön keskuudessa.

Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevista yhdenmukaisista lähestymistavoista jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä sopimusvaltioita.

Yleissopimus edistää yhdenmukaisesti monitoimijasta lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaa pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Turvallisuus: Sertifiointi, laaja turvallisuuskapasiteetti ja eurooppalaiset standardit

Johdanto

Saint-Denisin yleissopimuksen 5 artiklassa määrätään, että allekirjoittajaosapuolet sitoutuvat tarjoamaan kaikille osallistujille ja katsojille turvallisen ja turvautun ympäristön. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on otettava vastuulleen stadionien hyväksyntä- ja tarkastusmenettelyt sekä sertifiointijärjestelyt

Turvallisuuden on oltava ehdoton prioriteetti järjestelyjen kaikissa vaiheissa aina infrastruktuurin suunnittelusta urheilutapahtuman järjestämiseen ja tapahtuman jälkeiseen arviointiin. Siksi kaikkien turvallisuustoimenpiteiden on oltava kansallisten ja kansainvälisten standardien ja hyvien käytäntöjen mukaisia.

Sertifiointi ja tarkastus

Useimmissa Euroopan maissa jalkapallostadioneille on hankittava lisenssi riippumattomalta ja toimivaltaiselta viranomaiselta. Viranomainen varmistaa, että stadion soveltuu urheilutapahtumien järjestämiseen. Tämä edellyttää, että stadion on kansallisten standardien sekä kaikkien sovellettavien lakien ja määräyksien mukainen.

Sertifiointimenettely on toteutettava säännöllisesti ja siihen on liitettävä myös erilaisia infrastruktuurin tarkastuksia ja korkeatasoista turvallisuusjohtamista.

Tarkastusten tavoitteena on rajoittaa mahdollisia katsojiin ja henkilökuntaan kohdistuvia riskejä tunnistamalla mahdolliset tekniset puutteet tai muut olennaiset puutteet. Tarkastusmenettelyt mahdollistavat turvallisuusjohtamisen käytäntöjen ja menettelytapojen soveltuvuuden tarkistamisen.

”Stadionin lisensointi-, sertifiointi- ja tarkastusjärjestelyt ovat olennaisen tärkeitä turvallisten ja turvattujen urheilutapahtumien järjestämiseksi

Kaikkien sertifiointi- ja lisensointijärjestelmien täytyy kohtuullisessa määrin sisältää seuraavat tiedot:

- ▶ sertifiointin myöntävän viranomaisen tunnistetiedot;
- ▶ sertifikaatin haltijan vastuuhenkilön tunnistetiedot

Stadionin ulkopuolelle sijoitetut suuret näytöt ovat tärkeitä työkaluja, joilla tiedotetaan asioista yleisölle ja hallitaan heidän odotusaikojaan. Tämän tietolehden tekstissä viitataan erityisesti jalkapallo-otteluihin, mutta sitä voidaan soveltaa myös muihin tapahtumiin.

- katsojien turvallisuudesta vastaavien muiden tahojen osallistuminen;
- Stadionien rakentamiseen ja hallintaan liittyvät vähimmäisvaatimukset
- Turvallisen kapasiteetin laskentajärjestelyt;
- Järjestelyt odottamattomien vaaratilanteiden tai hätätilanteiden varalle;
- Valvonta- ja tarkastusjärjestelmät ja -menettelyt;
- Sanktiot ja rangaistukset vaatimusten noudattamatta jättämisestä.

Seuranta ja tarkastus

■ Kun sertifikaatti on myönnetty tai itse ilmoitettu, on ehdottoman tärkeää, että kaikkia, erityisesti turvallista kapasiteettia ja turvallisuustarkastuksia koskevia ehtoja noudatetaan kaikissa tapahtumissa. Organisaatio, joka vastaa säännöllisestä seurannasta ja tarkastuksista sovitun kehyksen mukaisesti, on määritettävä, ja on otettava käyttöön prosessi, jolla varmistetaan, että mahdolliset puutteet korjataan mahdollisimman pian tai, jos ne ovat turvallisuuden kannalta olennaisia, ne korjataan välittömästi.

■ Todistuksen myöntäjät voivat kohtuudella harkita tarkastusten tiheyttä ja todistuksen uudelleen myöntämistä ja asettaa tällaiset määräajat sertifoiminnin ehdoksi.

■ Tilojen turvallisen kapasiteetin laskennan tulisi olla olennainen osa turvallisuussertifoimintaa tai turvallisuutta koskevaa lupamenettelyä. Turvallisen kapasiteetin noudattamisen tulisi olla olennainen osa mitä tahansa tarkastusjärjestelmää.

Turvallinen enimmäiskapasiteetti

■ Stadionille ei saa koskaan päästää enempää katsojia kuin sen turvallinen enimmäiskapasiteetti sallii.

■ Turvallisen enimmäiskapasiteetin laskeminen on ehdottoman tärkeää ja se on olennainen turvallisuusvaatimus kaikilla stadioneilla. Tällaisen laskelman tekeminen on ehdottomasti annettava pätevän henkilön tehtäväksi.

■ Turvallinen enimmäiskapasiteetti voidaan määrittää useiden tekijöiden perusteella, kuten:

- katsojavirta sisään ja ulos stadionilta, eli laskennallinen sisään- ja uloskäyntikapasiteetti
- Käytettävissä olevien istumapaikkojen määrä, eli istumakatsomot;
- Seisoma-alueiden kapasiteetti eli seisomakatsomot; ja
- se määrä katsojia, joka pääsee turvalliselle alueelle evakuoinnin yhteydessä, eli laskennallinen hätätilannekapasiteetti.

Hyvin koulutetut ja varustellut järjestyksenvalvojat ovat ensisijaisen tärkeitä turvallisuusriskien ennakoinnissa ja hallinnassa

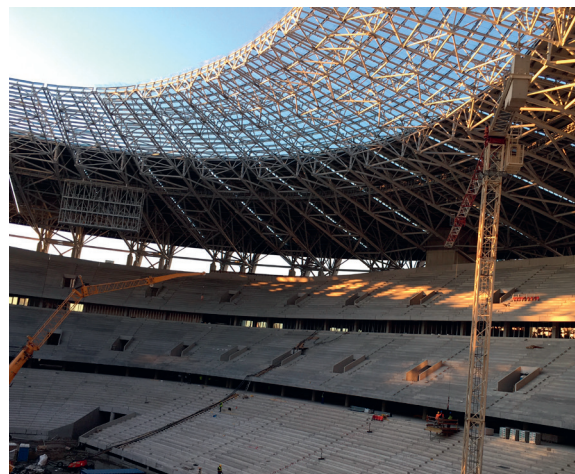
■ Lisäksi on otettava huomioon infrastruktuurin kunto sekä turvallisuudenhallintajärjestelyjen ja niiden käyttöönoton laatu.

” Stadionin määritelty turvallinen enimmäiskapasiteetti on välttämätön ja pakollinen perusturvallisuusvaatimus

■ Riippumattoman tahon on todennettava turvallinen enimmäiskapasiteetti turvallisuustarkastuksen yhteydessä ja myös sertifoimintamenettelystä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen on se todennettava.

■ Stadionien rakenteissa, suunnittelussa ja infrastruktuurissa on suuria eroja. Tästä syystä turvallinen enimmäiskapasiteetti vaihtelee stadioneittain. Näistä eroista huolimatta turvallisuusjärjestelyistä ei saa milloinkaan tinkiä eivätkä järjestelyt saa olla riippuvaisia stadionien ominaisuuksista.

■ Kun laskelma on valmis, sitä muokataan ottaen huomioon stadionin turvallisuudenhallintajärjestelyjen tehokkuus. Tämä osoittaa, miten tärkeää on saavuttaa oikea tasapaino stadionin fyysisen infrastruktuurin ja sen turvallisuudenhallintajärjestelyjen välillä. Näiden kahden keskeisen elementin tulisi siksi täydentää toisiaan ja turvallisuudenhallintajärjestelyt

Urheiluinfrastruktuurin laatu on tapahtumien turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden keskeinen elementti yhdessä turvallisuusjohtamisen ja toiminnan kanssa

tulee räätälöidä niiden mukaisesti. Järjestelyt tulee suunnitella niin, että niissä hyödynnetään fyysisen infrastruktuurin vahvuuksia ja kompensoidaan mahdollisia heikkouksia. Tämän tavoitteen saavuttamisella voi olla myönteinen vaikutus turvallisen enimmäiskapasiteetin laskentaan.

Tasapaino fyysisen infrastruktuurin ja turvallisuusjohtamisen välillä

Stadionin fyysisen infrastruktuurin ja sen turvallisuudenhallintajärjestelmien välinen hyvä tasapaino on ensiarvoisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että katsojien ja henkilökunnan turvallisuus on taattu, turvatoimet ovat oikeanlaiset ja katsojista ja henkilökunnasta huolehditaan hyvin. Kansallisten turvallisuusstandardien mukainen stadionin infrastruktuuri ei riitä suojaamaan katsojia mahdollisilta riskeiltä, vaan sen rinnalla on oltava käytössä turvallisuudenhallintajärjestelmiä.

On äärimmäisen tärkeää, että turvallisuudenhallintajärjestelmät on suunniteltu niin, että niissä hyödynnetään stadionin fyysisen infrastruktuurin vahvuuksia ja kompensoidaan sen heikkouksia. Haasteena on tasapainottaa ja harmonisoida nämä kaksi elementtiä. Niitä ei voi tarkastella tai käsitellä erillisinä. Täydentävyys ja räätälöinti ovat siis avainsanoja katsojien turvallisuuden varmistamisessa.

” Stadionin turvallisuus perustuu fyysisen infrastruktuurin ja turvallisuusjohtamisen tasapainoiselle suhteelle

Tehokkaat sisäänmeno-, kierto- ja poistumisjärjestelyt ovat ensisijaisen tärkeitä joukkojenhallintaan liittyvien riskien ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi

Kun fyysisen infrastruktuurin laatu on hyvä, katsojat tuntevat olonsa turvalliseksi ja käyttäytyvät todennäköisemmin kunnioittavasti. Toisaalta, jos stadion näyttää huonokuntoiselta ja huonosti hoidetulta, katsojat voivat tuntea olonsa arvottomaksi ja olla vähemmän halukkaita maltillistamaan käyttäytymistään. Siksi työ stadionien parantamiseksi on tärkeää ja myös logistisista tiloista täytyy tehdä houkuttelevampia. Viihtyisät stadionit vaikuttavat myönteisesti katsojien käyttäytymiseen ja kannustavat monipuolisempaan osallistumiseen urheilutapahtumiin.

Infrastruktuurin osalta noudatettavat eurooppalaiset standardit

Stadion koostuu useista fyysisistä infrastruktuuriin liittyvistä ja teknisistä osista, joiden on täytettävä tietyt Euroopan standardointikomitean (CEN) asettamat eurooppalaiset standardit.

CEN tarjoaa tärkeimmät eurooppalaiset referenssit stadionien suunnittelua ja rakentamista varten. Monien teknisten asennusten ja fyysisten infrastruktuurien on täytettävä tietyt kriteerit kokonsa ja suunnittelunsa osalta.

Yksi esimerkki on stadionien istuma- ja seiso-alueiden standardoinnin merkitys. Näiden tilojen viihtyisyydellä ja turvallisuudella voi olla myönteinen vaikutus katsojadynamiikkaan.

Viiteasiakirjat:

PD CEN/TR 15913:2009	Katsomotilat. Erityistarpeisten katsojien katselualueen suunnittelukriteerit
BS EN 13200-8:2017	Yleisötilat. Turvallisuusjohtaminen
BS EN 13200-7:2014	Yleisötilat. Sisään- ja uloskäyntielementit ja -reitit
BS EN 13200-6:2018	Yleisötilat. Irrotettavat (väliaikaiset) katsomorakenteet
BS EN 13200-5:2006	Yleisötilat. Teleskooppikatsomot
BS EN 13200-4:2006	Yleisötilat. Istuimet. Tuotteen ominaisuudet
BS EN 13200-3:2018	Yleisötilat. Väliseinäelementit. Vaatimukset
BS EN 13200-1:2012	Yleisötilat. Yleisön katselualueen yleiset ominaisuudet

Viestintävälineiden merkitys

■ Tehokas viestintä stadionkompleksin sisällä on tehokkaan turvallisuusjohtamisen perusedellytys. Se on ratkaiseva tekijä sen varmistamisessa, että palveluja tarjotaan asianmukaisesti, yleisöjoukkojen käyttäytymistä seurataan, jotta syntyvät uhat tai jännitteet voidaan havaita ja niihin voidaan reagoida nopeasti ja asianmukaisesti, ja että pieniin tai suuriin turvallisuuspoikkeamiin puututaan tehokkaasti ja oikeasuhtaisesti ja stadionin varautumissuunnitelmissa määritettyjen järjestelyjen mukaisesti.

■ Turvallisuudenhallintajärjestelyjä, mukaan lukien järjestyksenvalvojen toimintaa, tulee koordinoita stadionin valvomosta, jonka tulee ylläpitää tehokasta viestintää järjestyksenvalvojen esimiesten ja tarvittaessa järjestyksenvalvojen kanssa.

Radioviestintä

■ Stadionin turvallisuudenhallintajärjestelyjen laajuudesta riippuen radio on yleensä pääasiallinen viestintäväline valvomon ja järjestyksenvalvojen (tai järjestyksenvalvojen esimiesten) välillä. Jos puhelinyhteyksiä ei ole, radiota voidaan käyttää myös kommunikointiin muun henkilöstön kanssa, kuten stadionin lääkintäryhmän tiimin, kääntöporttien ohjaajien, pelastuspalveluiden toimijoiden ja pysäköintialueen pysäköinninohjaajien tai liikenteenvalvojen kanssa.

Ääni- ja näyttöjärjestelmät

■ Kuulutukset yleisölle ovat olennainen osa yhdennettyä lähestymistapaa stadionin turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin. Kuulutukset palvelevat kaikkia kolmea osa-aluetta, sillä niiden avulla voidaan antaa ilmoituksia, rauhoitella katsojia ja antaa varoituksia liittyen tärkeimpiin turvallisuusnäkökohtiin, mikäli ylilyöntejä tapahtuu.

■ Kuulutus- ja näyttöjärjestelmät mahdollistavat myös sen, että tiettyjä toimintoja, joita katsojat joskus näkevät, mutta eivät ymmärrä, voidaan selittää. Tämä auttaa rajoittamaan väkijoukon liikkumiseen liittyviä riskejä, joita voi aiheuttaa paniikin leviäminen väärinymmärretyin tilanteen sattuessa.

Opasteet

■ Kaikilla stadioneilla on käytettävä selkeästi näkyviä opasteita tärkeiden tietojen välittämiseen katsojille. Tällaisia tärkeitä tietoja ovat esimerkiksi stadionin säännöt, yleiset tiedot ja tiedot hätätilanteiden varalle. Opasteiden tulee näkyä myös värisokeille henkilöille, ja niiden värikontrastisuhteiden tulee täyttää vähimmäisvaatimukset.¹

” Opasteet ja kuulutusjärjestelmät ovat olennainen osa turvallisuusjärjestelmää

Puhelinviestintä – ulkoinen

■ Sisäisen järjestelmän lisäksi ja siitä riippumattomasti käytettävissä tulee olla myös puhelinlinjat suoraan ja välitöntä puhelinyhteyttä varten valvomon ja palokunnan ja/tai muiden pelastuspalvelujen välillä.

■ Hätäkäyttöön tarkoitettuja ulkoisia puhelinlinjoja ei saa käyttää mihinkään muihin tarkoituksiin.

Intranet- ja Internet-viestintä

■ Stadionin intranetin tai internetin viestintäjärjestelyjen käyttöä varten tulee aina pyytää asiantuntijan neuvoja. Tällaisten järjestelmien tulee aina olla vain täydentäviä järjestelmiä eikä niillä saa korvata tehokkaita radio- ja puhelinjärjestelmiä.

Tarkastukset ja katselmukset

■ On erittäin tärkeää, että kaikki viestintäjärjestelmät ja -laitteet tarkastetaan ja katselmoidaan perusteellisesti ja säännöllisesti pätevän henkilön toimesta. Lisäksi niiden toiminta on testattava perusteellisesti harjoituksissa.

Selkeät opasteet ja riittävät tilat viestivät katsojille, että he ovat tervetulleita ja he myös käyttäytyvät sen mukaisesti

1. Lisätietoja aiheesta on tietosivulla 14: *Urheilutapahtumien saavutettavuus ja osallistaminen*

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumppia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Turvatoimien käsite Saint-Denisin yleissopimuksessa

■ Turvatoimet käsittävät kaikki toimenpiteet, jotka on suunniteltu ehkäisemään ja torjumaan väkivaltaa ja häiriöitä jalkapallo-otteluissa¹ sekä stadionin sisä-että ulkopuolella, ja rankaisemaan niiden aiheuttajia. Turvatoimien tärkeimpänä tavoitteena on ehkäistä ja vähentää väkivallan ja rikollisen toiminnan riskiä. Turvatoimikomponentin ydinperiaatteita ovat poliisin strategiat, kilpailunjärjestäjien osallistaminen, vuoropuhelu- ja poissulkupolitiikka sekä kansainvälinen poliisiyhteistyö.

■ Saint-Denisin yleissopimuksen 3 artiklassa turvatoimien käsite määritellään tarkasti² ja määritelmää täydennetään suosituksen Rec(2021)1 liitteessä B. Liitteessä B esitetään hyvät käytännöt poliisin ja fanien väliseen yhteydenpitoon kansainvälisissä jalkapallotapahtumissa sekä suosituksia turvatoimien toteuttamisesta julkisilla paikoilla.

■ Turvatoimien kokonaisuuden ytimessä on poliisin ja muiden sidosryhmien yhteistyön korostaminen urheilutapahtuman järjestämisessä sekä rangaistusten soveltaminen rikoksiin tai järjestyshäiriöihin syylistyneisiin yksilöihin. Turvatoimenpiteet korostavat myös kansallisten jalkapalloviranomaisten, poliisin ja hallinnon välisten koordinoituneiden mekanismien tarvetta.

Turvatoimet stadioneilla

■ Stadioneilla tulee olla kattavat toimintajärjestelyt.

■ Niissä tulee varautua tehokkaaseen yhteistyöhön poliisin, pelastuspalvelujen ja kumppanitoimijoiden kanssa. (Yleissopimuksen 5 artikla).

■ On olennaisen tärkeää, että niihin sisältyvät selkeät toimintaperiaatteet ja menettelyt sellaisten asioiden osalta, jotka saattavat vaikuttaa joukkojen hallintaan ja siihen liittyviin turvallisuutta ja turvatoimia koskeviin riskeihin, ja erityisesti seuraavien osalta:

- ▶ pyrotekniikan käyttö;
- ▶ väkivaltainen tai muu kielletty käytös (henkilöitä ja omaisuutta kohtaan); ja
- ▶ rasistinen tai muu syrjivä käytös.

” Turvatoimien tavoitteena on ehkäistä ja vähentää väkivallan ja rikollisen toiminnan riskiä

Poliisin ja kannattajien välinen vuoropuhelu auttaa keräämään tietoa mahdollisista riskeistä sekä kannattajien odotuksista

1. Tietolehden tekstissä viitataan erityisesti jalkapallo-otteluihin, mutta sitä voidaan soveltaa myös muihin tapahtumiin.
2. Laajemmassa merkityksessä "turvatoimien" piiriin kuuluvat mitkä tahansa tahalliset pahantahtoiset teot, joiden tarkoituksena on vahingoittaa ihmisiä ja omaisuutta.

Poliisin strategiat ja toimet

Jalkapallo-otteluihin liittyvät poliisin strategiat ja toimet on määritelty yleissopimuksen 9 artiklassa. Sopimuspuolten tulee varmistaa, että poliisin strategioita arvioidaan säännöllisesti ja että ne ovat yhdenmukaisia turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevan laajemman, yhdenmukaisen lähestymistavan kanssa.

Poliisin strategioissa tulee huomioida seuraavat hyvät käytännöt:

- ▶ tiedustelutietojen kerääminen
- ▶ jatkuva riskinarviointi
- ▶ riskiperusteinen poliisivoimien käyttö;
- ▶ oikeasuhteinen puuttuminen riskin tai yleisen järjestyksen häiriön eskaloitumisen estämiseksi;
- ▶ tehokas vuoropuhelu kannattajien ja laajemman yhteisön kanssa
- ▶ todisteiden kerääminen rikollisesta toiminnasta ja tällaisten todisteiden jakaminen toimivaltaisten syyttäjäviranomaisten kanssa.

Jalkapallo-otteluihin liittyvän poliisin tehokkaan strategian kehittämisen ja hienosäätämisen tulee perustua hyvään ymmärrykseen fanien käyttäytymisestä, väkijoukkojen dynamiikasta sekä häiriökäyttäytymiseen aiemmin osallistuneiden yksilöiden tai ryhmien luonteesta ja uhista.

Poliisin yhteistyö kaikkien sidosryhmien kanssa

”Painopiste on poliisin ja muiden sidosryhmien välisessä koordinoinnissa ja yhteistyössä sekä lainvalvontatoimissa

On tärkeää, että poliisi tekee yhteistyötä urheilutapahtuman järjestäjien, kannattajien, paikallisyhteisöjen ja viranomaisten sekä muiden tapahtumaan osallistuvien sidosryhmien kanssa.

Poliisin filosofia ja kumppanuus

Poliisin strategioiden tulee olla oikeasuhteisia riskin tai häiriön eskaloitumisen estämiseksi

Poliisin jalkapalloon liittyviä menettelytapoja ei voida tarkastella erillisinä tekijöinä, vaan niiden tulee olla olennainen osa yhdenmukaisesti lähestymistapaa turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin.

Olennaisten tietojen jakaminen

Dynaamisen riskinarvioinnin perusteella poliisilla on ratkaisevan tärkeä rooli kumppanitoimijoiden neuvonnassa joukkojenhallintaan liittyvissä kysymyksissä ja kysymyksissä, jotka voivat vaikuttaa stadionien turvallisuusdynamiikkaan, kuten vastakkaisten joukkueiden kannattajien sijoittelussa erilleen (tai erottamisessa). Seurat, joilla on tietoa fanikäyttäytymisestä, voivat myös neuvoa poliisia ja muita kumppanitoimijoita.

On myös ratkaisevan tärkeää, että kaikki kumppanitoimijat jakavat poliisille tietoa ja todisteita kaikenlaisesta rikollisesta tai sosiaalisesti epäasianmukaisesta käytöksestä, jotta todisteiden kerääminen syytteen esittämiseksi ja porttikieltojärjestelyjä varten on helpompaa.

Poliisin ja kannattajien vuoropuhelua tarvitaan

Ennakoiva viestintä kannattajien kanssa on olennaisen tärkeää. Keskeisenä tavoitteena on luoda viihtyisä ympäristö ja välttää asioita, jotka voivat aiheuttaa konflikteja. Vuoropuhelu voi auttaa keräämään laadukasta tietoa mahdollisista riskeistä sekä kannattajien aikomuksista, näkökulmista, huolenaiheista ja heille aroista asioista. Sen avulla poliisi voi myös nostaa kannattajien yhteyshenkilön kanssa esiin huolia tiettyjen kannattajien käyttäytymisestä ja tarvittaessa tarjota yhteistoiminnallisia ratkaisuja lisävaikeuksien välttämiseksi.

”Vuoropuhelu ja ennakoiva viestintä kannattajien kanssa on olennaisen tärkeää

Vuoropuhelu ja ennakoiva viestintä kannattajien kanssa ovat olennaisen tärkeitä poliisin tehokkaan toiminnan kannalta

Tapahtumapaikan valvomo on poliisin ja muiden sidosryhmien välisen koordinaation ja yhteistyön ytimessä

Porttikieltotoimenpiteiden suhteuttaminen ja mukauttaminen

■ Jalkapallotapahtumien turvallisuus- ja turvatoimistrategiat ovat tehokkaimpia silloin, kun enemmistö kannattajista pitää niitä kohtuullisina ja oikeasuhtaisina. Katsojat odottavat, että heitä kohdellaan heidän oman käyttäytymisensä, ei heidän maineensa tai muiden kannattajien käyttäytymisen perusteella.

” Enemmistön kannattajista tulee kokea turvallisuusstrategiat kohtuullisiksi ja oikeasuhtaisiksi

■ Euroopasta on saatu runsaasti kokemuksia siitä, että tehokkaat ja kattavat porttikieltotoimet voivat olla erittäin hyödyllisiä monin tavoin. Niillä voidaan ehkäistä väärinkäytöksiä ja toistuvia rikollisia tekoja, vähentää mahdollisten häiriönlietsojien vaikutusvaltaa ja "arvovaltaa" sekä vähentää väkivallan laajuutta ja muuttaa poissuljettujen rikoksentekeijöiden käyttäytymistä. Suurten väkivalta- tai häiriötilanteiden mahdollisuutta vähentämällä voidaan pienentää poliisivoimien käyttöönoton laajuutta ja sitä kautta kustannuksia.

Kansainvälinen poliisiyhteistyö: kansalliset jalkapalloalan tietopisteet

■ Jalkapallo-otteluihin liittyvän kansainvälisen poliisiyhteistyön ytimessä ovat kansalliset jalkapalloalan tietopisteet (National Football Information Point, NFIP). Saint-Denisin yleissopimuksen osapuolilla on nykyisin velvollisuus perustaa kansallinen jalkapalloalan tietopiste.

” Kansalliset jalkapalloalan tietopisteet (NFIP) ovat kansainvälisen poliisiyhteistyön ytimessä

■ Saint-Denisin yleissopimuksen 11 artiklassa kansallisen jalkapalloalan tietopisteiden tehtävät määritellään seuraavasti:

- ▶ Kansallinen jalkapalloalan tietopiste toimii suoraan ja yhtenä yhteyspisteenä yleisten tietojen vaihtamiseen sellaisen jalkapallo-ottelun yhteydessä, johon liittyy kansainvälinen ulottuvuus. Se voi vaihtaa henkilötietoja sovellettavien kansallisten ja kansainvälisten sääntöjen mukaisesti.
- ▶ Kansallinen jalkapalloalan tietopiste helpottaa, koordinoi tai hoitaa kansainvälisen poliisiyhteistyön käyttöä sellaisten jalkapallo-otteluiden yhteydessä, joihin liittyy kansainvälinen ulottuvuus. Sen tulee toimia kansallisena asiantuntemuksen tarjoajana jalkapalloon liittyvien poliisioperaatioiden, kannattajien dynamiikan ja siihen liittyvien turvallisuutta ja turvatoimia koskevien riskien osalta.
- ▶ Erityisesti suositellaan, että sopimusvaltiot varmistavat sen, että kunkin kansallisen jalkapalloalan tietopisteen henkilökunta on koulutettu siten, että heitä voidaan konsultoida kansallisen tason asiantuntijoina jalkapalloon liittyvän poliisitoiminnan ja siihen liittyvien turvallisuus- ja turvaamistoimenpiteiden osalta ja että he pystyvät hoitamaan osoitetut tehtävät tehokkaasti ja ripeästi.

??????

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Johdanto

■ Käsitteellä "palvelut" tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on tehdä jalkapallo-otteluista¹ miellyttäviä ja lämminhenkisiä kaikille, sekä urheilustadioneilla että myös julkisilla alueilla, missä katsojat ja kannattajat kokoontuvat ennen otteluita, niiden aikana ja niiden jälkeen. Palveluihin kuuluvat catering -palvelut, wc-tilat, riittävät opasteet jne.

■ Niissä keskitytään kuitenkin ensisijaisesti siihen, miten ihmisiä tervehditään ja kohdellaan koko tapahtuman ajan.

Yleissopimuksen määritelmä

■ Palveluiden määritelmä löytyy yleissopimuksen 3 artiklasta: "Palvelutoimenpiteillä" tarkoitetaan mitä tahansa toimenpidettä, joka on suunniteltu ja toteutettu siten, että sen ensisijaisena tavoitteena on saada yksilöt ja ryhmät tuntemaan olonsa mukavaksi ja tuntemaan itsensä arvostetuiksi ja tervetulleiksi, kun he käyvät jalkapallo-ottelussa tai muussa urheilutilaisuudessa stadionilla tai sen ulkopuolella"

Palvelut ovat avainasemassa turvallisuuden parantamisessa

■ Palveluhenkisyydellä on myönteinen vaikutus tapahtuman eri osa-alueisiin:

- ▶ Kun faneja autetaan heidän matkallaan urheilustadionille ja sieltä pois, he tuntevat, että heitä kunnioitetaan ja arvostetaan.
- ▶ Asianmukaisten tilojen ja hyvän ohjauksen tarjoaminen urheiluareenoilla saa kannattajat tuntemaan itsensä tervetulleiksi;
- ▶ Fanien tapahtumakokemuksen edistäminen luo hyvää ilmapiiriä katsojien keskuudessa; ja
- ▶ Poliisin ja kannattajien välisen vuoropuhelun kehittäminen voi eristää mahdolliset häiriköt.

1. Tietolehden tekstissä viitataan erityisesti jalkapallo otteluihin, mutta mainittuja asioita voidaan soveltaa myös muihin tapahtumiin

■ Heikko tai huono palvelu vaikuttaa kielteisesti turvallisuuteen:

- ▶ Huonon näkyvyyden takia yleisöjoukko voi alkaa liikehtiä ja/tai nousta seisomaan istumakatsomoissa.
- ▶ Huonot tai epäsiistit catering -tilat, wc-tilat jne. voivat edistää huonoa käyttäytymistä.
- ▶ Pitkät jonot sisäänkäynnillä voivat aiheuttaa ärtymystä ja kärsimättömyyttä sekä sitä, että yleisö työntyy portteja vasten;
- ▶ Huonot takavarikointi- ja panttikäytännöt ovat epäkunnioittavia ja voivat aiheuttaa ärtymystä ja vaatimusten noudattamatta jättämistä; ja
- ▶ Aitojen taakse sulkeminen tuntuu faneista siltä, että heidät on vangittu

” Kun katsojia kohdellaan hyvin ja heistä pidetään hyvää huolta, he todennäköisemmin aiheuttavat vähemmän ongelmia

■ Lyhyesti sanottuna kunnioittavasti kohdellut kannattajat reagoivat paljon todennäköisemmin samalla tavalla.

■ Näin on etenkin silloin, kun joukkojenhallinta-toimenpiteiden (urheilupaikkojen sisällä ja niiden ulkopuolella) katsotaan olevan tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia, ei syrjiviä eikä loukkaavia.

Fanialueet, julkiset katselualueet ja järjestäytyneet kannattajien kokoontumiset kaupunkien keskustoissa tekevät tapahtumista viihtyisiä ja nautittavia kaikille

■ Palvelutoimenpiteet eivät kuitenkaan ole pehmeä vaihtoehto tai yleensäkin vaihtoehto huonoon käytökseen puuttumiselle tai häiriköiden poissulkemiselle. Ne täydentävät tehokasta joukkojenhallintaa (urheiluareenoiden sisällä ja ulkopuolella) ja tehokkaan porttikieltostrategian toteuttamista. Palveluihin liittyviä hyviä käytäntöjä ei voida erottaa turvallisuuteen ja turvatoimiin liittyvistä hyvistä käytännöistä, joita tarvitaan yhdenmukaisen monitoimijaisen lähestymistavan kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyen turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin.

■ Palvelut ovat olennainen osa urheilutilaisuudessa paikan päällä toteutettavaa turvallisuutta ja turvatoimia. Tämä tarkoittaa, että asiakaslähtöistä lähestymistapaa on pidettävä läpileikkaavana, eli se tukee kaikkia vaiheita suunnittelusta toimitukseen.

Palveluun kuuluu vuoropuhelu ja viestintä kannattajien kanssa

■ Tehokas viestintä on palvelukonseptin ytimessä. Tehokkaan kannattajavuoropuhelustrategian kehittäminen ja toteuttaminen on avainasemassa palvelullisen lähestymistavan kehittämisessä:

- ▶ se varmistaa avoimen ja läpinäkyvän vuoropuhelun kannattajien, seurojen, poliisin ja viranomaisten välillä lyhyellä aikavälillä (ottelun valmistelu) ja pitkällä aikavälillä (ongelmanratkaisu) sekä
- ▶ toimii perustana perusteellisen yhteistyön luomisessa kannattajaryhmien edustajien, kannattajakeskeisten hankkeiden ja kannattajadynamiikan asiantuntijoiden kanssa.

Avoim ja läpinäkyvä vuoropuhelu kannattajien ja poliisin välillä on avainasemassa palvelullisen lähestymistavan kehittämisessä

” Muiden sidosryhmien tulisi nähdä kannattajat osana ratkaisua, ei vain osana ongelmaa

Urheiluareenoiden tulee olla paikkoja, joihin kaikki yhteisöt, myös vähemmistöt, perheet, lapset ja ikääntyneet ovat tervetulleita

Palvelu edistää osallisuutta

■ Se, että tapahtumien täytyy olla osallistavia ja houkuttelevia kaikille yhteiskuntaryhmille on keskeinen osa palvelulähtöistä lähestymistapaa. Jalkapalloelämyksen (stadionin sisällä mutta myös sen ulkopuolella: fanialueilla, yleisillä katselualueilla, kaupunkien keskustoissa jne.) on oltava lämminhenkinen ja miellyttävä kaikille etnisestä/kansallisesta alkupe-
räästä, ihonväristä tai kansalaisuudesta, mahdollisista vammasta, iästä, uskonnosta, kielestä, seksuaalisesta suuntautumisesta ja sukupuoli-identiteetistä tai mistä tahansa muusta perusteesta riippumatta.

■ Palvelukeskeisellä lähestymistavalla pyritään varmistamaan yhteiskuntaa laajemmin heijastava osallistava ympäristö tuomalla urheilutapahtumiin mukaan lapsia, ikääntyneitä ja vammaisia henkilöitä. Tällainen monimuotoisuus muokkaa katsojien käyttäytymistä myönteiseen suuntaan ja voi merkittävästi vähentää heidän ja turvallisuudesta ja turvatoimista vastaavan henkilöstön välisiä jännitteitä.

Palveluissa välitetään rasismin ja muun syrjinnän torjunnasta

■ Osallisuutta edistämällä tehokas palvelukeskeinen lähestymistapa hyödyntää myös urheilutapahtumia keinona ehkäistä ja torjua rasismia, vihapuhetta ja kaikenlaista syrjintää.

■ Kansallisen lainsäädännön tulisi kieltää urheiluareenoilla ja niiden läheisyydessä rasistiset loukkaukset ja laulut, rasistiset tai ääripoliittiset bannerit ja symbolit, sekä rasististen ja muiden syrjivien bannerien, lippujen, esitteiden tai kuvien käyttäminen, jakelu ja myynti.

■ Rasistisen ja muun syrjivän käyttäytymisen seurauksena määrättävien sanktioiden ja rangaistusten tulee olla oikeasuhtaisia, mutta riittävän vahvoja, jotta vaaratilanteet voidaan estää ja mahdolliset rikolliset saadaan luopumaan rikollisista aikeista. Niissä tulisi mahdollisuuksien mukaan olla mukana koulutuksellinen ulottuvuus.

Palvelut ovat sekä lyhyen että pitkän tähtäimen tavoite ja investointi

■ Palvelukonseptiin kuuluu paitsi julkisten viranomaisten ja jalkapalloviranomaisten viikoittainen työ vuoropuhelun ja viestinnän vahvistamiseksi kannattajien kanssa, myös laajempi ja pidempiaikaisempi näkökulma, johon sisältyy erilaisia ennaltaehkäiseviä, yhteiskunnallisia ja kasvatuksellisia aloitteita, joiden tarkoituksena on vaikuttaa käyttäytymiseen ja vahvistaa jalkapallon tai muun urheilun ja laajemman yhteisön, mukaan lukien kannattajien, välisiä yhteyksiä.

Miten palveluita voidaan omaksua ja edistää?

■ Monet eurooppalaiset hyvät käytännöt havainnollistavat sitä, miten sopimusvaltiot ja urheilujärjestöt panostavat urheilutapahtumien palvelullisen ulottuvuuden vahvistamiseen.

Kannattajien yhteyshenkilöiden (Supporter Liaison Officer, SLO) ja saavutettavuusyhteyshenkilöiden (Disability Access Officer, DAO) määrän lisääminen

■ Kannattajien yhteyshenkilöt toimivat linkkinä jalkapalloseurojen ja kannattajien välillä mahdollistamalla tiedonkulun molempiin suuntiin tärkeimmistä ajankohtaisista asioista.

■ Heidän tehtävänsä on varmistaa, että fanien ääni kuuluu jokaisen seuran sisäisissä rakenteissa ja toimia niin, että ottelupäivästä tulee varmasti miellyttävä kokemus kaikille urheiluareenalla oleville.

■ Kannattajien yhteyshenkilöt työskentelevät jalkapalloseuran tai muun urheiluseuran monien eri osastojen kanssa, mutta heidän asiantuntemuksensa keskittyy kannattajiin. Heillä täytyy olla syvälinen käsitys oman seuransa fanikulttuurista sekä kyky luoda ja ylläpitää luottamuksellisia suhteita eri sidosryhmiin, kuten erilaisiin kannattajaryhmiin, seuran henkilökuntaan, poliisin edustajiin, sosiaalityöntekijöihin ja heidän kollegoihinsa muissa seuroissa.

■ Kannattajien yhteyshenkilöt auttavat parantamaan jalkapallon eri osapuolten välistä viestintää ja toimivat linkkinä kannattajien suuntaan. He edistävät kannattajien voimaantumista ja vaikuttavat heidän itsesääntelyynsä sekä edistävät kunnioitusta ja suvaitsevaisuutta muita jalkapallo-otteluihin osallistuvia kannattajia ja vähemmistöjä kohtaan.

” Vuoropuhelu ja viestintä kannattajien kanssa helpottaa joukkojenhallintaa ja edistää ympäristön viihtyisyyttä sekä lieventää jännitteitä ja mahdollisia konflikteja

Seurojen tulisi kannustaa fanien toimintaan, jolla pyritään luomaan positiivinen ilmapiiri urheilupaikalle

■ Kannattajien yhteyshenkilöt tekevät myös yhteistyötä seuran saavutettavuusyhteyshenkilön kanssa parantaakseen vammaisten kannattajien pääsyä stadioneille ja varmistaakseen, että kaikki yhteisöt (mukaan lukien etniset vähemmistöt, LGBTI+-kannattajat, perheet, lapset, ikääntyneet, pakolaiset jne.) ovat tervetulleita heidän urheiluareenalleen ja että kaikenlainen syrjivä käytös on kiellettyä ja siitä nostetaan syyte.²

■ Saavutettavuusyhteyshenkilöt ovat vastuussa osallistavien ja esteettömien tilojen ja palveluiden tarjoamisesta sekä ottelupäivinä että muina päivinä ja edistävät edistystä tällä alueella. Heidän vastuualueensa on kaksitahoinen: he neuvovat seuraa/urheiluareenaa saavutettavuuteen ja osallisuuteen liittyvissä kysymyksissä ja toimivat nimettynä yhteyshenkilönä vammaisten fanien tiedusteluja varten.³

■ Eurooppalaisten seurojen välisissä sarjoissa kilpailevilla jalkapalloseuroilla on vuodesta 2010 lähtien ollut velvollisuus nimetä kannattajien yhteyshenkilö (SLO) Euroopan jalkapalloliitto UEFA:n seurojen lisensointia ja taloudellista reilua peliä koskevien sääntöjen (UEFA Club Licensing and Financial Fair Play Regulations) artiklan 35 mukaisesti. On tärkeää mainita, että monet jalkapalloliitot ja -liigat ovat sen jälkeen sisällyttäneet kannattajien yhteyshenkilön nimeämisen edellytykseksi omaan kotimaiseen lisensointiprosessiinsa. Samoin UEFA:n sääntöjen vuoden 2015 version artikkelissa 35 bis edellytetään, että kukin seura nimeää itselleen saavutettavuusyhteyshenkilön.

2. Lisätietoa vihapuheesta, rasismista ja muusta syrjivästä käyttäytymisestä urheilussa löytyy tietolehdestä 11.
3. Lisätietoja saavutettavuudesta ja osallisuudesta urheilutapahtumissa on tietolehdestä 14.

Kannattajien yhteistyösopimusten allekirjoittamisen edistäminen

■ Kannattajien yhteistyösopimukset ovat jalkapalloseurojen ja niiden kannattajien välisiä sopimuksia, joissa määritellään, mitä kumpikin osapuoli voi odottaa toiselta. Kannattajien yhteistyösopimukset paitsi asettavat kannattajille velvollisuuksia, myös määrittelevät seuran velvollisuudet stadionin ympärillä jne.

■ Ne lisäävät kannattajien etujen huomioimisen tarvetta jalkapalloseurojen kokonaispolitiikassa ja parantavat yleisesti seuran eri osastojen ja kannattajien välistä viestintää ja suhdetta

■ Nämä yhteistyösopimukset voivat kattaa monenlaisia asioita, jotka vaikuttavat kannattajien kokemukseen ottelupäivänä, kuten myynninedistäminen ja mainostavarat, oikeudenmukaisen ja sosiaalisesti osallistavan lippujärjestelmän, kannattajien toiminnan positiivisen ilmapiirin luomiseksi stadionilla, rasismin, suvaitsemattomuuden ja väkivallan torjunnan, vammaisten kannattajien palvelut, juomien ja välipalojen kulutuksen stadionilla ja sen ympärillä, jne.

■ Kannattajien yhteistyösopimukset ovat vieläkin tehokkaampia, kun kannattajien yhteistyösopimuksen laatimiseen osallistuvilla seuran edustajilla on riittävästi vaikutus- ja päätösvaltaa omassa seurassaan ja kannattajien delegaatio edustaa laajasti kaikkia kannattajia ja on kaikkien kannattajien hyväksymä.

Kannattajien käytettävissä olevat asianmukaiset virkistystilat ovat tärkeä osa "palvelu"-pilaria

Palvelun periaatteiden tärkeyden tunnustaminen suurissa jalkapallotapahtumissa

■ Kaikkien jalkapallotapahtuman järjestämiseen ja hallintaan osallistuvien osapuolten, mukaan lukien tapahtuman järjestäjätaho, kunta ja poliisi, tulisi yhteisesti tunnustaa asiakaslähtöisen lähestymistavan tärkeys, jotta hyvin informoidut ja hyvin hoidetut kannattajat tuntevat olonsa mukavaksi ja jotta olonsa mukavaksi tuntevat ihmiset pysyvät rentoina. Näiden tahojen tulee järjestää katsojille korkeatasoinen ja hyvä vastaanotto sekä otteluiden aikana että vapaa-aikana ennen otteluita tai niiden jälkeen ja varmistaa, että vierasjoukkueen kannattajia kohdellaan samalla tavalla kuin kotijoukkueen kannattajia.

” Suurin osa katsojista haluaa nauttia jalkapallotapahtumasta vapaasti, hyvässä ilmapiirissä ja rauhallisesti

Tehokas tiedottaminen kannattajille, erityisesti stadionin yleisökuulutusjärjestelmän kautta, auttaa vähentämään riskejä ja mahdollisia konflikteja

■ Jalkapalloliittoja, jalkapalloseuroja ja muita asiaankuuluvia julkisia tai yksityisiä tahoja tulisi kannustaa tunnustamaan jalkapallotapahtumien sosiaalinen ja juhlava luonne jalkapallon suur tapahtumia järjestettäessä. Näiden tahojen tulisi tiedostaa, että kannattajat odottavat mielenkiintoisen tapahtuman lisäksi myös asianmukaisia palveluita, kuten kunnollisia saniteettitiloja, hygieenisesti hoidettuja ravitsemuspalveluita sekä selkeää tiedotusta ja järjestelyjä, jotta tarjolla on riittävä määrä laadukasta ruokaa ja alkoholittomia juomia. Heidän täytyy tiedostaa, että ottelulippujen jakelu ja hinnoittelu on arkaluonteinen asia ja että liput on jaettava mahdollisimman oikeudenmukaisesti, tasapuolisesti ja läpinäkyvällä tavalla turvallisuuteen ja turvatoimiin liittyvien vaatimusten rajoissa

■ Kuntia tulisi kannustaa osallistumaan aktiivisesti tapahtumien valmisteluun ja hallintaan, erityisesti siksi, että näin varmistetaan tapahtumien järjestämisestä vastaavien eri virastojen koordinoitu suunnittelu ja yhteistyö liittyen tapahtuman eri osioiden järjestämiseen. Kannattajille tulisi järjestää sivutapahtumia otteluiden välissä ja tapahtumia pitäisi järjestää myös niille, jotka eivät voineet osallistua itse tapahtumaan, ja myös varmistaa, että paikalliset yhteisöt ja yritykset ovat mukana tapahtumassa.

■ Kuntien tulisi järjestää tiiviissä yhteistyössä järjestelytoimikunnan ja poliisin kanssa paikallinen julkinen liikenne niin, että kuljetukset helpottavat kannattajien saapumista, varmistaa kannattajien sujuva liikkuminen kaikilla kulkuvälineillä ja varmistaa riittävä majoitus- ja ravitsemuskapasiteetti kaikkien tuloryhmien tarpeisiin. Myös vierailijoille on tarjottava riittävästi tietoa.

Riittävät opasteet ja tiedotus kannattajille sekä urheiluareenojen sisällä että niiden ulkopuolella ovat avainasemassa turvallisen, turvaton ja viihtyisän ympäristön varmistamisessa

Tukea fanien neuvontapisteille

■ Kannattajajärjestöjen hallinnoimat ja ylläpitämät fanien neuvontapisteet (Fans' Embassies) on tarkoitettu tarjoamaan keino vastata vierailevien kannattajien erityistarpeisiin jalkapallotapahtuman yhteydessä. Niitä järjestetään yleensä jalkapalloturnausten yhteydessä, mutta niitä voidaan käyttää myös kansainvälisissä ja kotimaisissa otteluissa, joissa on mukana merkittävä määrä vierailevia kannattajia.

■ Fanien neuvontapisteet tarjoavat vieraileville kannattajille isäntäkaupungissa tai kaupungin keskustassa paikan, josta he saavat keskitetysti monipuolista tietoa ja apua, mm. vierailevien kannattajien käyttöön tarkoitettujen alueiden ja virkistyspisteiden sijainnista, paikallisista matkustus- ja kuljetusjärjestelyistä, lippujen saatavuudesta, majoituspalveluista, vapaa-ajanviettotavoista ja -paikoista, suunnitelluista paikoista, joissa otteluita voi seurata videonäytöiltä, apua asiakirjojen varkaus- tai katoamispauksissa, terveydenhoitopalveluita ja ennen kaikkea siitä, mikä on sallittua ja mikä on kiellettyä poliisin silmissä, jne.

■ Fanien neuvontapisteet toimivat myös viestintäkanavana kannattajien ja paikallisen poliisin sekä muiden viranomaisten välillä, ja ne voivat mahdollisesti tarjota tehokkaan keinon välittää nopeasti ja tehokkaasti ajantasaista tietoa mahdollisista muutoksista tai muuttuvista tilanteista.

■ Fanien neuvontapisteet voivat myös edustaa kannattajien näkemyksiä viranomaisten suuntaan mikäli ongelmia ilmaantuu ja tehdä ennakoivia aloitteita hyvän tahdon rakentamiseksi eri kannattajaryhmien ja paikallisten etnisten vähemmistöyhteisöjen välillä.

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Tarkistuslistojen tavoitteet

■ Suosituksen T-S4 Rec(2021)1 liitteessä D on neljä tarkistuslistaa, joiden avulla sopimusvaltiot voivat arvioida, ovatko niiden turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelujärjestelyt suosituksessa esitettyjen hyvien käytäntöjen mukaisia.

■ Listat ovat arvokkaita itsearviointityökaluja, joiden avulla sopimusvaltiot voivat seurata turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelutoimenpiteiden toteutumista oman maansa urheilutapahtumissa. Niiden avulla sopimusvaltiot pystyvät arvioimaan, missä määrin niiden kansalliset järjestelyt ovat alan hyvien käytäntöjen mukaisia. Jokainen tarkistuslista koostuu kysymyssarjasta, joka koskee eri liitteiden yksityiskohtaisia turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluun liittyviä käytäntöjä ja ohjeita.

■ Jos sopimusvaltiot antavat odotusten mukaiset vastaukset kaikkiin kysymyssarjan kysymyksiin, tarkistuslistat voivat toimia myös Saint-Denisin yleissopimuksen täytäntöönpanoa koskevien kansallisten itsearviointiraporttien perustana.

” Tarkistuslistojen tarkoituksena on auttaa sopimusvaltioita arvioimaan järjestelyjensä yhdenmukaisuutta Saint-Denisin yleissopimuksen kanssa

Tarkistuslistat ovat arvokkaita työkaluja sopimusvaltioiden itsearviointiin koskien yleissopimuksen standardien täytäntöönpanoa

Tarkistuslistojen sisältö

■ Ensimmäinen tarkistuslista keskittyy suosituksen perusperiaatteisiin ja erityisesti yhdenmukaiseen lähestymistapaan.

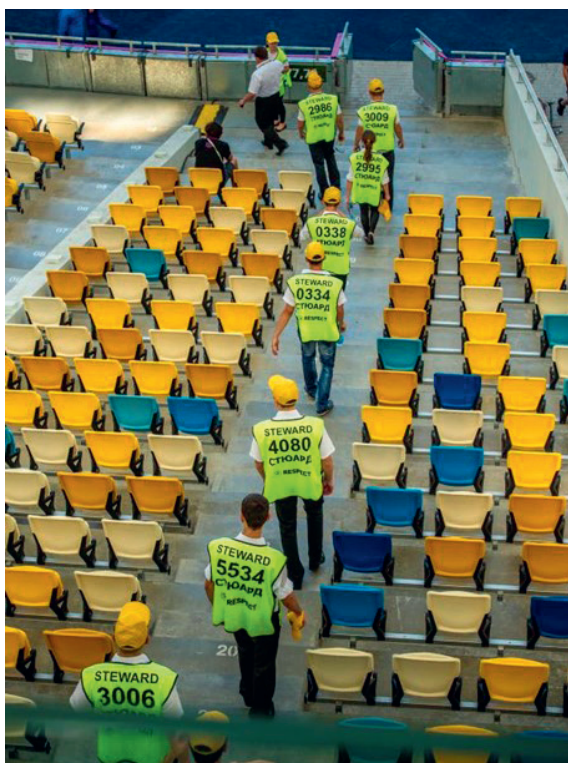
■ Toinen koskee suosituksen liitteessä A kuvattuja turvallisuustoimenpiteitä ja mahdollistaa sen tarkistamisen, että käytössä on tehokkaat järjestelyt kaikkien urheilutapahtumaan osallistuvien tai sitä seuraavien henkilöiden terveyden ja hyvinvoinnin suojaamiseksi.

■ Kolmannessa tarkistuslistassa keskitytään liitteessä B esitettyihin hyviin turvatoimenpidekäytäntöihin. Nämä hyvät käytännöt ovat pääasiassa toimenpiteitä, joilla ehkäistään ja vähennetään riskejä ja/tai reagoidaan mahdolliseen väkivaltaiseen tai rikolliseen toimintaan urheilutapahtumassa, sekä stadionilla että sen ulkopuolella.

■ Viimeisessä listassa tarkastellaan suosituksen liitteessä C kuvattuja palvelutoimenpiteitä. Tavoitteena on varmistaa, että kaikki järjestelyt ovat kunnossa, niin että kaikki osallistujat tuntevat olonsa tervetulleeksi ja arvostetuksi urheilutapahtumassa. Kun katsojat toivotetaan ystävällisesti tervetulleiksi, he pystyvät nauttimaan urheilutapahtumasta enemmän ja sillä voi olla myönteinen vaikutus turvallisuuden ja turvatoimien dynamiikkaan.

■ Jalkapallon Euroopan mestaruus kilpailujen eli UEFA EURO 2020 -turnauksen turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden valmisteluvaiheessa katsojien väkivaltaa koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen pysyvä komitea sai tarkistuslistat kustakin järjestäjämaasta. Näiden tarkistuslistojen perusteella komitea järjesti neljä konsultaatiokäyntiä ja kaksi vertaisarviointiharjoitusta puolelle järjestävistä maista vuosina 2018–2019.

■ Tämän jälkeen komitea teki vuosina 2018–2019 luetteloiden perusteella neljä kuulemis-käyntiä ja kaksi vertaisarviointia, joihin osallistui puolet isäntämaista.

Järjestyksenvalvojien on varmistettava katsojille hyvä vastaanotto, jotta katsojat saavat positiivisen kokemuksen

” Tarkistuslistoja voidaan käyttää myös kansallisten itsearviointiraporttien pohjana

Tarkistuslistat toimivat myös Saint-Denisin komitean seurantakäyntien pohjana

Suositus T-S4 Rec(2021)1: operatiivinen työkalu valtioille

hyväksymä suositus T-S4 Rec(2021)1 täydentää ihanteellisesti Saint-Denisin yleissopimuksen artiklojen tulkintaa ja täytäntöönpanoa. Se koostuu suosituksen rungosta ja neljästä toisiinsa liittyvästä liitteestä, joista jokainen koskee tiettyä aluetta:

- Liite A: Turvallisuus – Suositellut hyvät käytännöt
- Liite B: Turvatoimet – Suositellut hyvät käytännöt
- Liite C: Palvelu – Suositellut hyvät käytännöt
- Liite D: Tarkistuslistat

Liitteiden avulla kukin valtio voi arvioida omien turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelujärjestelyjensä tehokkuutta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa ja varmistaa, että ne noudattavat suosituksessa esitettyjä hyviä käytäntöjä.

Suosituksessa keskitytään tunnistettuun tarpeeseen kehittää ja toteuttaa yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin¹ urheilutapahtumissa. Tätä varten suosituksessa täsmennetään kattavien kansallisten, alueellisten ja paikallisten koordinointirakenteiden sekä tehokkaiden kansainvälisen tason kumppanuuksien perustamisen tärkeyttä.

Suositus on dynaaminen ja kehittyvä asiakirja siinä mielessä, että sitä on päivitettävä ja täydennettävä uusilla hyvillä käytännöillä, jotka on todettu suositeltaviksi osapuolivaltioiden tai tarkkailijoiden tasolla, erityisesti suuren turnauksen, kuten jalkapallon Euroopan- tai maailmanmestaruuskilpailujen finaaliveikien jälkeen.

” Tarkistuslistoja voidaan käyttää myös kansallisten itsearviointiraporttien pohjana

1. Lisätietoja aiheesta on tietosivulla 2: *Monitoimijainen yhdenmukaistettu lähestymistapa*

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Johdanto

■ Erilaiset rasismien, syrjinnän ja suvaitsemattomuuden muodot löytävät usein hedelmällisen maaperän urheilumaailmassa, mikä johtaa sanalliseen ja fyysiseen väkivaltaan. Urheilun tulisi kuitenkin ensisijaisesti olla väline reilun pelin, keskinäisen kunnioituksen ja suvaitsevaisuuden kaltaisten arvojen edistämiseen ja välittämiseen. Siksi rasismilla, syrjinnällä ja suvaitsemattomuudella sekä vihapuheella ei ole sijaa urheilutapahtumissa, ja niihin on puututtava voimakkaasti ottamalla käyttöön välineitä ja strategioita rasismien ja suvaitsemattomuuden torjumiseksi urheilussa ja urheilutapahtumissa.

■ Saint-Denisin yleissopimuksessa ja suosituksessa Rec(2021)1 määritellään yleiset periaatteet ja hyvät käytännöt tällaisen vihamielisen käyttäytymisen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

Mitä Saint-Denisin yleissopimuksen artiklassa 5 sanotaan?

■ Yleissopimuksen 5 artiklassa todetaan, että "Sopimuspuolet kehottavat toimivaltaisia toimijoitaan korostamaan sen tarpeellisuutta, että pelaajat, valmentajat ja muut osallistuvien joukkueiden edustajat noudattavat toiminnassaan urheilun keskeisiä periaatteita, kuten suvaitsevaisuutta, kunnioitusta ja reilua peliä, ja tiedostavat, että väkivaltaisella, rasisella tai muutoin provokatiivisella käytöksellä voi olla kielteinen vaikutus katsojien käyttäytymiseen."

Urheilu on tärkeä väline arvojen edistämässä.

Rasismien, syrjinnän ja suvaitsemattomuuden tunnistaminen paremmin

■ Tekoja, jotka katsotaan rasismiksi, syrjinnäksi tai suvaitsemattomuudeksi, ja/tai niihin liittyviksi rikoksiksi voivat olla:

- ▶ Julkinen yllytys väkivaltaan, vihaan tai mihin tahansa syrjintään;
- ▶ Julkinen loukkaus ja kunnianloukkaus;
- ▶ Henkilöön tai henkilöryhmään kohdistuvat uhkaukset, muun muassa "rodun", ihonvärin, kielen, uskonnon, kansallisuuden, etnisen tai kansallisen alkuperän, sukupuolen tai seksuaalisen suuntautumisen tai vammaisuuden perusteella;
- ▶ Julkinen ilmaisu ideologiasta, joka vahvistaa yhden ihmisryhmän ylivoimaisuutta tai mustamaalaa tai halventaa toista ihmisryhmää muun muassa "rodun", ihonvärin, kielen, uskonnon, kansallisuuden, etnisen tai kansallisen alkuperän, sukupuolen tai seksuaalisen suuntautumisen tai vammaisuuden perusteella;

1. Tältä osin on huomattava, että koska kaikki ihmiset kuuluvat samaan lajiin, Euroopan neuvoston riippumaton ihmisoikeusasiantuntijaelin ECRI eli Euroopan rasismien ja suvaitsemattomuuden vastainen komissio ei hyväksy teorioita, jotka perustuvat eri "rotujen" olemassaoloon. Se käyttää kuitenkin tätä termiä teksteissään välttääkseen jättämästä yleisesti ja virheellisesti "toiseen rotuun" kuuluviksi katsottuja ihmisiä ilman sen suositusten suojaa.

Valmentajilla on keskeinen rooli epämuodollisessa koulutuksessa, kuten reilun pelin periaatteiden edistämässä ja ihmisoikeuksien keskinäisessä kunnioittamisessa nuorten keskuudessa.

- Julkinen syrjintä kieltämällä, vähättelemällä, perustelemalla tai hyväksymällä suvaitsemattomuus henkilöä tai henkilöryhmää kohtaan muun muassa seuraavin perustein: "rotu", ihonväri, kieli, uskonto, kansallisuus, etninen tai kansallinen alkuperä, sukupuoli tai seksuaalinen suuntautuminen tai vammaisuus; ja
- Rasismin, syrjinnän tai suvaitsemattomuuden laissa kiellettyjä ilmentymiä sisältävän kirjallisen aineiston, kuvien tai muun aineiston levittäminen tai jakelu, tuottaminen tai tallentaminen tarkoituksena levittää tai jaella niitä.

” Urheilu on tehokas keino edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja välittää olennaisia perusarvoja, kuten reilua peliä, keskinäistä kunnioitusta ja suvaitsevaisuutta

Vihapuhe urheilussa: rikkoo ihmisoikeuksia ja vaarantaa turvallisuuden

■ Ihmisoikeusrikkomuksia ovat teot ja mielipiteet, jotka osoittavat kohtuutonta suvaitsemattomuutta, rasistista ja syrjivää asennetta tai poliittista tai uskonnollista ääriasennetta.

■ Näiden esiintyminen voi myös heikentää osallisuuden käsitetä, vaarantaa sen toteutumisen ja siten lisätä turvallisuus- ja turvatoimipöikkeämien riskiä urheilutapahtumissa. Ne voivat myös polarisoida mielipiteitä ja aiheuttaa vastakkainasettelua, jännitteitä ja mahdollisia vastakkainasetteluja katsojien keskuudessa, jotka haluavat katsoa ottelun rauhassa.

■ Sanallinen väkivalta on yleistä urheilussa. Se voi käsittää rasistisia loukkauksia tai lauluja, jotka voivat olla erityisesti antisemitistisiä tai mustaihoisten ja muslimien vastaisia, homofobisia, transfobisia ja/tai seksistisiä. Tällainen loukkaava puhe loukkaa ihmisoikeuksia ja yllyttää väkivaltaan.

■ Urheiluareenoilla mustaihoisille pelaajille suunnatut "apinalaulut" ja antisemitistiset laulut ovat yleisimpiä. Rasistiset teot voivat kuitenkin olla myös kirjallisia, visuaalisia tai vihjailevia, ja niissä voidaan käyttää symbolisia esineitä, äärimmäistä kuva-aineistoa tai ilkeävaltaa vastustajien symboleja vastaan.

■ Näitä ilmiöitä esiintyy useimmiten kollektiivisesti fanien keskuudessa, mutta niitä näkyy myös pelikentällä ja niissä on mukana pelaajia, valmentajia tai tuomareita joko tekijöinä tai kohteina. Ilmiö on lisääntynyt myös verkossa ja sosiaalisessa mediassa viime vuosina.

Tuomareita ja lainvalvojia tulisi kouluttaa käsittelemään vihapuhetta, rasismia ja muuta urheilutapahtumissa esiintyvää syrjintää

Rasismin, syrjinnän ja suvaitsemattomuuden ehkäiseminen ja torjunta

Koulutus, tietoisuuden lisääminen ja valistus

■ Lainvalvontaviranomaisille, järjestyksenvalvojille ja muulle turvallisuudesta ja turvatoimista vastaavalle henkilöstölle tulisi antaa erikoiskoulutusta lainvalvontaan, rikosten havaitsemiseen sekä rasismin, syrjinnän ja suvaitsemattomuuden koodimuotoisten ilmentymien käsittelyyn.

■ Koulutusta tulisi tarjota myös kaikille rikosioikeusjärjestelmän toimijoille, mukaan lukien lainvalvontaviranomaisille, syyttäjille ja tuomareille, jotta lisätään heidän tietämystään rasistisesta, syrjivästä ja vihamielisestä käytöksestä ja siitä, miten tällaisista teoista urheilutapahtumien yhteydessä joutuu tehokkaasti vastuuseen.

■ Tietoisuutta lisääviä kampanjoita tulisi organisoida ja kehittää tehokkaita ja kohdennettuja viestintä- ja mediasuhdestrategioita.

■ Kannattajien aloitteita vihaa, rasismia ja suvaitsemattomuutta vastaan tulisi kannustaa, sillä ne voivat merkittävästi lisätä itsesääntelyä ja kollektiivisen tuomitsemisen varoittavaa vaikutusta urheiluareenoilla ja niiden ulkopuolella. Faneista lähtöisin olevat ja heidän johtamansa monimuotoisuushankkeet voivat auttaa luomaan urheilutapahtumiin avointa ilmapiiriä.

■ Koulutus on olennaisen tärkeää vihan ja suvaitsemattomuuden ehkäisemiseksi myös urheiluympäristössä, ja koulujen rooliin suvaitsevaisuuden ja ihmisarvon kunnioittamisen arvojen välittämisessä tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

” Julkisten viranomaisten ja urheiluviranomaisten on tiedostettava, että urheilu voi olla myös rasismin leviämistä edistävä ympäristö

Koordinointi ja sanktiot

■ Kokemus ja hyvät käytännöt osoittavat, että valtioiden tulisi perustaa kansallinen monitoimijainen elin, joka koordinoi ja valvoo strategiaa kattavasti ja yksityiskohtaisin toimenpitein rasistisen, syrjivän ja suvaitsemattoman käyttäytymisen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa.

■ Koordinointielimen tulisi varmistaa sellaisen selkeän oikeuskäytännön toteuttaminen, joka määrittelee rasistisen, syrjivän ja suvaitsemattoman käytöksen.

■ Vihamielisestä, rasistisesta ja syrjivästä käytöksestä langetettavien rangaistusten tulisi olla oikeasuhtaisia, mutta riittävän ankaria ja merkittäviä estämään tällaista käytöstä ja saamaan mahdolliset rikoksenteikijät luopumaan aikeistaan, ja niihin tulisi tarvittaessa sisällyttää koulutusta.

Osallisuuden edistäminen ja monimuotoisuuden kannustaminen

■ Eurooppalaiset yhteiskunnat ovat entistä monikulttuurisempia, ja on erityisen toivottavaa, että urheilutapahtumien yleisö pystyy heijastamaan tätä monimuotoisuutta.

■ Jokaisella on oikeus nauttia urheiluelämäyksestä kokonaisvaltaisesti riippumatta kansallisuudesta, ihonväristä, kansallisesta tai etnisestä alkuperästä, uskonnosta, sukupuolesta, iästä, sukupuoli-identiteetistä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai vammaisuudesta.

■ Osallisuuteen urheiluareenoilla ei pidä pyrkiä pelkästään eettisistä tai kaupallisista syistä. Myös tärkeitä turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelunäkökoh-
tia on otettava huomioon. Kokemus osoittaa, että monimuotoisilla yleisöillä, joissa on edustettuna eri yhteisöjä ja koko väestö, voi olla kokonaisvaltainen positiivinen vaikutus urheiluareenan dynamiikkaan ja siten niiden avulla voidaan edistää suvaitsevampaa ja rauhallisempaa ilmapiiriä.

Kaikilla urheilutapahtumiin osallistujilla on oikeus nauttia kokemuksesta ihonväristä, kansallisuudesta, sukupuolesta tai vammaisuudesta riippumatta.

Viranomaisten ja seurojen tulisi kannustaa kannattajia aloitteisiin, joilla pyritään edistämään osallisuutta, suku-puolten tasapainoa ja monimuotoisuutta urheilutapahtumissa

■ Myös stadionin johdolla ja urheilutapahtumien järjestäjillä on oma roolinsa sen varmistamisessa, että järjestyksenvalvoja- ja vapaaehtoisuustiimien kokoonpano edustaa paikallista väestöä. Henkilöstön monimuotoisuuden tulee heijastaa koko väestön monimuotoisuutta.

■ Stadionille tai mihin tahansa urheilutapahtumaan menemisen tulisi olla osallistava kokemus² kohderyhmään kuuluville, kriminalisoiden äärimmäiset ilmentymät sananvapautta kunnioittaen.

Oikeudelliset välineet rasismien, syrjinnän ja suvaitsemattomuuden sekä vihapuheen torjumiseksi

- ECRI:n yleinen politiikkasuositus nro 12³ rasismien ja rotusyrjinnän torjunnasta urheilun alalla on viiteteksti, jonka tarkoituksena on auttaa eri sidosryhmiä (mukaan lukien kansalliset ja paikalliset viranomaiset, poliisi, urheiluliitot ja -liigat, urheiluseurat, urheilijat, valmentajat, tuomarit, kannattajajärjestöt, tiedotusvälineet, sponsorit ja mainonnan ala) rasismien ja rotusyrjinnän torjunnassa kaikenlaisissa urheilutapahtumissa; ja
- ECRI:n yleinen politiikkasuositus nro 15 vihapuheen torjunnasta antaa myös hyödyllistä urheilutapahtumiin liittyvää ohjausta. Suosituksessa kehoitetaan muun muassa lisäämään tietoisuutta vihapuheen vaarallisista seurauksista

2. Lisätietoja saavutettavuudesta ja osallisuudesta urheilutapahtumissa on tietosivulla 14. Kaikilla urheilutapahtumiin osallistujilla on oikeus nauttia elämäyksestä,
3. Euroopan neuvoston riippumaton ihmisoikeusasiantuntijaelin ECRI eli Euroopan rasismien ja suvaitsemattomuuden vastainen komissio

■ ECRI:n antamien keskeisten yleisten politiikka-suositusten lisäksi Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous on hyväksynyt kaksi muuta asiaankuuluvaa päätöslauselmaa näistä asioista:

- ▶ **Päätöslauselma 2131 (2016) Urheilua kaikille: silta tasa-arvolle, kotouttamiselle ja yhteiskunnalliselle osallisuudelle**, erityisesti tarpeesta luoda mekanismi urheilussa tapahtuvan syrjinnän säännöllistä ja järjestelmällistä seurantaa varten;
- ▶ **Päätöslauselma 2276 (2019) Vihapuheen ja vihamielisten tekojen poistaminen urheilusta**, jossa kehoitetaan Euroopan neuvoston jäsenvaltioita muun muassa ottamaan käyttöön kansallisia koulutus- ja viestintästrategioita vihapuheen ja vihamielisten tekojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi;
- ▶ **Ministerineuvoston suositus Rec (2022)16 "Vihapuheen torjunnasta"** antaa jäsenvaltioille ja keskeisille toimijoille ohjeita siitä, miten voidaan ottaa käyttöön kattava joukko oikeudellisia ja ei-oikeudellisia toimenpiteitä seuraavilla aloilla:
 - vahvistaa vihapuheen ehkäisyä ja torjuntaa urheilussa koskevaa lainsäädäntökehystä niin, että se on mahdollisimman kattava. Sen tulisi sisältää rikos-, siviili- ja hallinto-oikeudellisia määräyksiä sekä menetelmästandardeja, ja sen tulisi kattaa myös verkkoulottuvuus;
 - antaa suosituksia itsesääntely- ja yhteissääntelymenettelyistä vihapuheen torjumiseksi urheilussa ja erityisesti verkossa;
 - edistää tietoisuutta lisääviä toimenpiteitä, koulutusta ja vasta- ja vaihtoehtopuheen käyttöä urheilijoiden ja urheilutoimijoiden kunnioittamisen edistämiseksi (mukaan lukien tuomarit, valmentajat, turvallisuushenkilöstö jne.) kaikenikäisille, kaikissa urheilulajeissa ja kaikilla tasoilla (ammattilais- ja amatööriurheilu);
 - tukea urheilun vihapuheen kohteeksi joutuvia;
 - parantaa menetelmiä, joilla kerätään, seurataan ja analysoidaan tietoa vihapuheesta urheilussa; ja
 - vahvistaa kansallista sidosryhmien välistä koordinaatiota sekä kansainvälistä yhteistyötä hyvien käytäntöjen jakamiseksi.

■ Suositus antaa hyvän pohjan avustaa jäsenmaita, lajiliittoja, urheiluseuroja, urheiluyhdistyksiä, urheilijoita, toimittajia ja poliitikkoja ja muita sidosryhmiä toteuttamaan käytäntöjä vihapuheen ehkäisemiseksi, rankaisemiseksi, tervehdyttämiseksi ja torjumiseksi urheilussa, myös verkossa.

” Rasismi, syrjintä ja suvaitsemattomuus, myös vihapuheen muodossa, heikentävät ihmisoikeuksiin, laillisuusperiaatteeseen ja demokratiaan perustuvan yhteiskunnan perustaa

Tärkeimmät seikat

Urheilussa ei tule olla kyse pelkästään kilpailusta, vaan myös ympäristöstä, jossa kaikenlaisista taustoista ja eri elämänaloilta peräisin olevat ihmiset voivat löytää yhteisen pohjan ja toimia sopusoinnaisesti ja monimuotoisesti yhdessä.

Minkäänlaista vihaa, rasismia ja syrjintää ei hyväksytä eikä sitä voida sietää missään urheilutapahtumassa. Kaikkien urheilutapahtumaan osallistuvien tulee huolehtia rasistisen ja syrjivän käytöksen ennaltaehkäisystä ja torjunnasta sekä suvaitsemattomuuden torjunnasta. Tämä on myös olennainen osa yhdenneen lähestymistavan toteuttamista turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluun.

Medialukutaitokoulutus, mukaan lukien sosiaalisen median koulutus, on olennaisen tärkeää urheiluun liittyvän vihapuheen, rasismin ja muun syrjinnän torjumiseksi

Vihapuheen torjunta urheilussa

Vihapuheen torjunta urheilussa -hankkeen tavoitteena on tutkia innovatiivisia keinoja torjua vihapuhetta urheilussa. Hanke on Euroopan unionin ja Euroopan neuvoston yhdessä rahoittama ja Euroopan neuvoston urheiluosaston toimeenpanema.

Havainnot

Huolimatta kasvavasta tietoisuudesta siitä, miten vakava ongelma on kyseessä, viranomaiset ja urheilujärjestöt kohtaavat suuria haasteita pyrkiessään puuttumaan tähän ilmiöön.

Vaikka Euroopan unioni ja Euroopan neuvosto ovat kehittäneet vahvan sääntelykehityksen tälle alalle, urheilutapahtumissa esiintyy edelleen liian usein rasismia, homofobiaa, seksismiä ja muita vihapuheen ilmentymiä. Joskus nämä välikohtaukset eskaloituvat myös fyysiseksi väkivallaksi, johon osallistuu faneja ja joka johtaa itse urheilutapahtuman keskeytymiseen. Tällaisten välikohtausten riski pakottaa myös osan järjestäjistä rajoittamaan kannattajien pääsyä urheilutapahtumiin tai jopa kieltämään sen.

Jokainen vihapuhetapaus on käytöstä, jota ei voi hyväksyä, joka on estettävä ja johon on puututtava.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on tarjota teknistä apua jäsenvaltioiden julkisille viranomaisille ja urheilun sidosryhmille kokonaisvaltaisten kansallisten strategioiden kehittämiseen kaikkien sidosryhmien kanssa. Kumppanimaita on kuusi: Ranska, Saksa, Kreikka, Italia, Montenegro ja Espanja.

Jotta urheilussa esiintyvään vihapuheeseen pystytään puuttumaan tehokkaasti, tarvitaan keinoja kerätä tietoa tapausten määrästä, vihapuheen käyttäjistä ja vihapuheen kohteena olevista ihmisistä. Tällaiset tiedot ovat välttämättömiä ennaltaehkäisyn parantamiseksi, uhrien tukemiseksi, kannattajien kanssa toimimiseksi ja yleisemminkin politiikkojen kehittämiseksi.

Koulutus on myös peruspilari. On olennaisen tärkeää selvittää, mitä vihapuhe urheilussa on (kulttuureittain, kunkin kansalliskielen erityispiirteet huomioiden), miksi se on uhka ihmisoikeuksille ja demokratialle, miten se tunnistetaan ja miten siihen parhaiten reagoidaan.

Tietoisuutta vihapuheen vaikutuksista urheilijoihin ja sen kohderyhmien kohtaamista ongelmista toiminnassa urheiluseurojen kanssa ja tapahtumissa, sekä kasvavaa yhteyttä verkossa tapahtuvaan vedonlyöntiin, tulisi pitää yllä.

Muodollinen ja epävirallinen ihmisoikeuskoulutus on olennaisen tärkeää, jotta vihapuhetta voidaan tehokkaasti ehkäistä ja koulutuksella on pitkäaikainen vaikutus stereotyyppien, syrjinnän ja vihan leviämiseen.

Medialukutaitokoulutus on myös toivottavaa, mukaan lukien sosiaalisen median koulutus, joka antaa olennaiset taidot arvioida sisältöä kriittisesti ja olla vuorovaikutuksessa sen kanssa yhteistyössä sosiaalisen median alustojen kanssa.

Liity joukkoomme: [#SportSpreadsRespect](#)

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaisia monitoimijaisia lähestymistapoja, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Yleiskatsaus

■ Jalkapallo-ottelut ja muut urheilutapahtumat houkuttelevat ja kokoavat yhteen suuria määriä ihmisiä tietyille stadionille tai tapahtumapaikalle. Tämä edistää suurten katsojajoukkojen muodostumista, joita usein yllyttävät urheilutapahtumiin liittyvät suuret panokset ja innostus, mikä puolestaan kasvattaa ihmisoikeuksiin liittyvää riskiä.

■ Saint-Denisin yleissopimus sisältää määräyksiä, joiden tarkoituksena on ehkäistä ja torjua loukkaukset kaikkien urheilutapahtumien osallistujien perusoikeuksia ja -vapauksia kohtaan.

■ Samanaikaisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuim on viime vuosina antanut useita päätöksiä urheiluun liittyvistä ihmisoikeusasioista. Osassa näistä tapauksista keskitytään erityisesti urheilutapahtumien turvallisuuteen, turvatoimiin ja yhdenvertaisuuteen liittyviin kysymyksiin.

Ihmisoikeuksien suojelun haasteet urheilussa

■ Suurten urheilutapahtumien järjestämisen yhteydessä ihmisoikeusasioihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Olennaisen tärkeää on, että ihmisoikeusnäkökohdat ovat perustavanlaatuinen osa urheilutapahtuman koko ajattelu- ja toteutusprosessia

tarjous- ja suunnitteluvaiheesta alkaen aina tapahtuman lopputarvointiin asti.

■ Viime vuosina hallitukset ja kansalaisyhteiskunta ovat ilmaisseet huolensa siitä, että suurten kansainvälisten urheilutapahtumien järjestämisoikeuksien antaminen valtioille, joiden ihmisoikeustilanne on arveluttava, voi tarjota näille valtioille mahdollisuuden antaa se vaikutelma, että ihmisoikeusasiat ovat kunnossa.

■ Päinvastoin, joidenkin näiden valtioiden järjestämät suuret urheilutapahtumat voivat heikentää maan tilannetta, olipa kyse sitten työntekijöiden oikeuksista, syrjinnästä, kansainvälisestä järjestäytyneestä rikollisuudesta, vähemmistöjen oikeuksista tai lehdistön- ja yhdistymisvapaudesta.

” Saint-Denisin yleissopimuksen tavoitteena on suojella ja edistää kaikkien urheilutapahtumiin osallistuvien henkilöiden ihmisoikeuksien kunnioittamista, mukaan lukien oikeutta elämään, vapauteen ja turvallisuuteen.

Yleisön monimuotoisuus on turvallisemman, turvallisemmin järjestetyn ja lämminhenkisemmän urheilutapahtuman edellytys

Ihmisoikeudet Saint-Denisin yleissopimuksen johdannossa

■ Saint-Denisin yleissopimuksen johdanto-osassa vahvistetaan "yksilöiden oikeus fyysiseen koskemat-
tomuuteen ja yksilöiden oikeutettuun odotukseen
siitä, että he voivat osallistua jalkapallo-otteluihin ja
muihin urheilutilaisuuksiin ilman pelkoa väkivallasta,
yleisen järjestyksen häiriöstä tai muusta rikollisesta
toiminnasta".

■ Johdannossa määritellään myös "tarve ylläpi-
tää laillisuusperiaatetta urheilustadioneilla" ja myös
niiden läheisyydessä, kulkureiteillä stadioneille ja
stadioneilta sekä muilla alueilla, joilla vierailee sään-
nöllisesti tuhansia katsojia.

■ Lopuksi muistutetaan, että "jalkapallo-ottelun
tai muun urheilutilaisuuden järjestämiseen ja hallin-
nointiin osallistuvien urheilujärjestöjen ja muiden toi-
mijoiden sekä sidosryhmien on vaalittava Euroopan
neuvoston keskeisiä arvoja, joita ovat muun muassa
sosiaalinen yhteenkuuluvuus, suvaitsevaisuus, kun-
nioitus ja syrjimättömyys".

” Urheilutapahtuman
järjestämisen tulee perustua
ja suuntautua kaikkien
osallistujien perusoikeuksien ja
-vapauksien suojaamiseen

Yleissopimuksen ihmisoikeusmääräykset

■ Saint-Denisin yleissopimuksen ja Saint-
Denisin komitean suosituksen T-S4 Rec(2021)1 ylei-
nen filosofia on ehkäistä ihmisoikeusloukkauksia.
"Turvallisuustoimenpiteet", joiden päätarkoituksena
on kaikkien urheilutapahtumaan osallistuvien hen-
kilöiden terveyden ja hyvinvoinnin suojeleminen,
sekä turvatoimenpiteet, joiden päätarkoituksena on
estää ja vähentää urheilutapahtuman yhteydessä
tapahtuvan väkivallan riskiä ja/tai puuttua siihen, ovat
ensiarvoisen tärkeitä ihmisoikeuksien kunnioittamisen
varmistamiseksi.

Viranomaisten on varmistettava urheilutapahtumien saavutettavuus kaikille

Sukupuolten tasa-arvon tulisi koskea urheilupaikoilla kaikkia, myös järjestyksenvalvojia

■ Käytettävien rangaistusten, olivatpa kyseessä
sitten rikosoikeudelliset, hallinnolliset tai siviilioikeu-
delliset (urheilulliset) sanktiot, on oltava asianmukai-
sia, yksilöllisiä ja oikeasuhteisia, niitä on sovellettava
ajoissa ja ne on julkistettava mahdollisimman laa-
jasti, jotta ne voidaan kokea koko yhteisön kannalta
oikeudenmukaisiksi ja niillä on yleinen ja erityinen
ennaltaehkäisevä vaikutus.

■ Julkisten viranomaisten ja urheiluviranomaisten
tulisi koordinoita laaja-alaisen strategian ja tehokkai-
den toimenpiteiden kehittämistä rasmin, vihapu-
heen ja muun syrjinnän ehkäisemiseksi ja torjumiseksi
urheilussa ja urheilutapahtumissa. Urheilun tulee
perustua ihmisoikeuksiin ja ihmisen perusarvoihin
ja olla niiden mukaista. Urheilua on pidettävä tehok-
kaana työkaluna näiden oikeuksien ja arvojen edis-
tämässä ja vahvistamisessa.

■ Julkisten viranomaisten ja urheiluviranomaisten
on taattava kaikki edellytykset, joilla varmistetaan
kaikille pääsy urheilutapahtumiin. Urheilun tulee
edistää osallisuutta, moniarvoisuutta ja monimuotoi-
suutta myös urheiluareenoiden turvallisuushenkilös-
tön, järjestyksenvalvojien ja katsojien keskuudessa.
Saavutettavuus on perusoikeus, minkä vuoksi vas-
tuullisten viranomaisten on varmistettava ja taattava
infrastruktuurien soveltuvuus ja urheiluareenojen
osallistavuus.

Saint-Denisin yleissopimus ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuin

■ Kaikki Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen
ylläpitämät oikeudet voivat liittyä urheilun kontekstiin
tavalla tai toisella. Monia esimerkkejä ihmisoikeus-
kysymyksistä liittyy dopingiin, urheilukilpailuiden
manipulointiin, urheilujärjestöjen toimintaan ja hal-
lintaan, urheilijoiden koulutukseen ja työoloihin,
urheilukilpailujen järjestämiseen, urheilupaikkojen
turvallisuushenkilöstön oikeuksien suojeluun, fanien
käyttäytymisen hallintaan, yksilöiden yksityiselämän
häirintään ja syrjintään urheilussa.

” Urheilu on voimakas väline perusarvojen edistämiseksi, mutta se on myös konteksti, joka voi mahdollistaa ihmisoikeuksia loukkaavia tekoja ja käyttäytymistä

■ Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on viime vuosina ratkaissut useita urheiluareenoiden turvallisuuteen, turvatoimiin ja syrjimättömyyteen liittyviä tapauksia. Tuomioistuimen päätökset koskevat Euroopan ihmisoikeussopimuksen eri artikloja, jotka ovat urheilun alalla erityisen tärkeitä ja merkityksellisiä. Näitä ovat esimerkiksi seuraavat artikkelit:

- Artikla 2: Oikeus elämään
- Artikla 3: Kidutuksen kieltä
- Artikla 5: Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen
- Artikla 10: Sananvapaus
- Artikla 11: Kokoon-tumis- ja yhdistymisvapaus
- Artikla 14: Syrjinnän kieltä
- Seitsemännen lisäpöytäkirjan 4 artikla: Kielto syyttää ja rangaista kahdesti [vrt. *Velkov v. Bulgaria*¹, tai *Serazin v. Kroatia*²].

Sananvapaus on katsojien perusoikeus

” Euroopan ihmisoikeustuomioistuimella on jo laaja oikeuskäytäntö ihmisoikeuksista urheilussa, erityisesti urheilutapahtumien turvallisuuden ja turvatoimien osalta

Esimerkkejä tuomioista

■ Viime vuosina Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on ratkaissut useita tapauksia, jotka liittyvät jalkapallo-otteluita edeltäviin tai niiden aikana tapahtuneisiin välikohtauksiin. Alla on kolme Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöstä, jotka liittyvät kannattajajyhdistysten tai yksityishenkilöiden valtioita vastaan tekemiin valituksiin. Nämä kolme tuomiota ovat varsin merkittäviä, kun tarkastellaan syyllisten henkilöiden vapauksien kunnioittamisen ja asianmukaisten, oikeasuhtaisten ja yksilöllisten seuraamusten tarpeen välistä tasapainoa urheilutapahtumien turvallisuuden ja turvatoimien takaamiseksi.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklaa eli sananvapautta koskeva tapaus

Šimunić v. Kroatia, 22.1.2019 (päätös tutkittavaksi ottamisesta)

Valituksen tekijä oli jalkapalloilija, joka oli tuomittu vähäisestä rikoksesta koskien sellaisten viestien lähettämistä (huutamista) katsojille jalkapallo-ottelussa, jotka ilmaisivat tai aiheuttivat vihaa rodun, kansallisuuden ja uskonnon perusteella. Valittaja väitti erityisesti, että hänen oikeuttaan sananvapauteen oli loukattu.

Tuomioistuin katsoi, että kantajan yleissopimuksen 10 artiklan (sananvapaus) mukainen valitus jätetään tutkimatta ilmeisen perusteettomana ja katsoi, että kantajan sananvapauden käyttämiseen kohdistunut puuttuminen oli perustunut asiaankuuluviin ja riittäviin perusteisiin ja että hänelle määrätty suhteellisen pieni sakko ja asia-yhteys, jossa hän oli huutanut kyseisiä sanoja, oli Kroatian viranomaisten toimesta käsitelty oikeudenmukaisesti ja tasapainoisesti, huomioiden toisaalta hakijan intressin sananvapaudesta ja toisaalta yhteiskunnan intressit suvaitsevaisuuden ja oikeudenmukaisuuden edistämiseksi. Kroatian viranomaiset olivat löytäneet oikeudenmukaisen tasapainon hakijan edun sananvapauden nauttimisesta ja yhteiskunnan edun suvaitsevaisuuden ja keskinäisen kunnioituksen edistämiseksi urheilutapahtumissa sekä syrjinnän torjumiseksi urheilun kautta. Näin ollen he olivat toimineet harkintansa rajoissa. Tuomioistuin totesi erityisesti, että hakijan, joka oli kuuluisa jalkapalloilija ja roolimalli monille faneille, olisi pitänyt olla tietoinen siitä kielteisestä vaikutuksesta, joka provosoivan iskulauseen käytöllä voisi olla katsojien käyttäytymiseen, ja hänen olisi pitänyt pidättäytyä käyttäytymästä tällä tavalla.

1. <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6751669-9010520>
2. <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6244410-8122823>

**Euroopan ihmisoikeussopimuksen
11 artiklaa eli kokoontumis- ja
yhdistymisvapautta koskeva tapaus**

***Les Authentiks vs. Ranska ja Supras Auteuil 91"*
*v. Ranska, 27.10.2016***

Tapauksessa oli kyse kahden Paris-Saint-Germainin jalkapallojoukkueen kannattajayhdistyksen purkamisesta sen seurauksena, kun osa jäsenistä oli osallistunut 28. helmikuuta 2010 kahakkaan, mikä johti yhden kannattajan kuolemaan. Valittajat väittivät erityisesti, että heidän yhdistystensä purkaminen oli puuttunut kohtuuttomasti heidän järjestäytymis- ja yhdistymisvapausoikeuteensa.

Tuomioistuin ei todennut yleissopimuksen 11 artiklan (kokoontumis- ja yhdistymisvapaus) rikkomusta. Ottaen huomioon erityisesti kontekstin, jossa riidanalaiset toimenpiteet oli toteutettu, tuomioistuin hyväksyi sen, että kansalliset viranomaiset olivat voineet katsoa, että oli olemassa "kiireellinen sosiaalinen tarve" asettaa kannattajaryhmille rajuja rajoituksia, kuten tässä tapauksessa kyseessä olleet toimenpiteet. Siksi purkutoimet olivat demokraattisessa yhteiskunnassa välttämättömiä järjestyksen säilyttämiseksi ja rikosten ehkäisemiseksi. Tuomioistuin korosti myös, että yhdistyksillä, joiden virallinen tarkoitus on jalkapalloseuran kannattaminen, ei ole yhtä suurta merkitystä demokratialle kuin poliittisella puolueella. Lisäksi se totesi, että väkivaltaan yllyttämisen arviointimarginaali on erityisen laaja. Tuomioistuin katsoi tältä osin ja asiayhteys huomioon ottaen, että purkamistoimenpiteitä voitiin pitää oikeasuhteisina tavoiteltuun tavoitteeseen nähden. Tuomioistuin ei myöskään todennut yleissopimuksen 6 artiklan (oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin) rikkomusta tässä tapauksessa.

**Euroopan ihmisoikeussopimuksen
5 artiklaa eli oikeutta vapauteen ja
turvallisuuteen koskeva tapaus**

***S., V. ja A. v. Tanska (valitusnumerot
35553/12, 36678/12 ja 36711/12), 22.10.2018*
(suuri jaosto)**

Hakijoilta oli riistetty vapaus yli seitsemän tunnin ajaksi lokakuussa 2009 heidän ollessaan Kööpenhaminassa osallistuakseen Tanskan ja Ruotsin väliseen jalkapallo-otteluun sen jälkeen, kun viranomaiset olivat pidättäneet heidät sulkeakseen pois huligaaniväkivallan riskin. Sen jälkeen hakijat nostivat epäonnistuneen korvausvaatimuksen Tanskan tuomioistuimissa. He väittivät erityisesti, että heidän vapaudenmenetyksensä oli ollut lainvastainen, koska se oli kestänyt kansallisessa lainsäädännössä säädettyä enimmäisaikaa pidempään.

Tuomioistuin ei todennut yleissopimuksen 5 artiklan 1 §:n (oikeus vapauteen ja turvallisuuteen) rikkomusta ja katsoi, että tanskalaiset tuomioistuimet olivat löytäneet oikeudenmukaisen tasapainon koskien valittajien oikeutta vapauteen ja huliganismin estämisen tärkeyttä. Se totesi erityisesti, että tuomioistuimet olivat tarkastelleet huolellisesti poliisin kyseisenä päivänä käyttämää strategiaa kahakoiden välttämiseksi ja tehneet seuraavat johdopäätökset: poliisi oli ottanut huomioon sen, että kansallinen lainsäädäntö rajoitti ennaltaehkäisevän säilöönoton keston kuuteen tuntiin, vaikka tämä raja oli hieman ylittynyt; poliisi oli alkanut käydä vuoropuhelua kannattajien kanssa ennen kuin turvautui radikaalimpiin toimenpiteisiin, kuten vapaudenriistoon; poliisi oli pyrkinyt pidättämään vain ne henkilöt, kuten valittajat, joiden he katsoivat aiheuttavan riskin yleiselle turvallisuudelle, ja poliisi oli arvioinut tilanteen huolellisesti voidakseen vapauttaa valittajat heti, kun tilanne oli rauhoittunut. Lisäksi viranomaiset olivat hankkineet konkreettista näyttöä siitä, milloin, missä ja millaiseen huliganismiin valittajat olisivat osallistuneet, ja ketkä olisivat olleet mahdollisia huliganismirikoksen uhreja, ellei valittajien vangitseminen olisi estänyt heitä osallistumasta kyseisiin toimiin. Perustellessaan, että hakijoiden vapaudenmenetys oli yleissopimuksen nojalla sallittua, tuomioistuin käytti joustavaa lähestymistapaa, jotta poliisin ei olisi käytännössä mahdotonta pidättää yksittäistä henkilöä lyhyeksi aikaa suuren yleisön suojelemiseksi. Tuomioistuin on erityisesti selventänyt ja kehittänyt oikeuskäytäntöään yleissopimuksen 5 §:n 1 momentin c alakohdasta: se katsoo, että tämän säännöksen toista kohtaa, jossa viitataan tapauksiin, joissa "henkilö pidätetään tai hänen vapautensa riistetään lain nojalla hänen saattamiseksi toimivaltaisen oikeusviranomaisen tutkitavaksi, milloin on syytä epäillä hänen syyllistyneen rikokseen tai jos katsotaan välttämättömäksi estää häntä tekemästä rikosta", voidaan pitää erillisenä vapaudenmenetyksen perusteena, jota voidaan soveltaa rikosprosessin ulkopuolella.

koska se oli kestänyt kansallisessa lainsäädännössä
säädettyä enimmäisaikaa pidempään.

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Mitä Saint-Denisin yleissopimuksessa sanotaan?

■ Saint-Denisin yleissopimuksen 4 artiklan 4 kohdassa todetaan, että "sopimusosapuolet varmistavat (...), että kansallisia ja paikallisia strategioita laaditaan, arvioidaan säännöllisesti ja parannellaan kansallisten ja kansainvälisten kokemusten ja hyvien käytäntöjen perusteella".

■ Sopimuspuolina olevien valtioiden avustamiseksi näiden kansallisten, alueellisten ja paikallisten strategioiden kehittämisessä on tärkeää antaa niille mallirakenne urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevalle strategialle, jota ne voivat käyttää toimintansa kehittämisen perustana. Tämä malli on mukautettava kunkin maan tarpeisiin ja tilanteeseen.

■ Mallirakenne on jaettu kymmeneen erilliseen lukuun. On kuitenkin tärkeää muistaa, että kaikki näissä eri osissa suositellut toimenpiteet ovat toisistaan riippuvaisia ja liittyvät toisiinsa. Siksi on tarpeen, että nämä toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan yhdenmukaisesti, monitoimijaisen ja kattavan lähestymistavan mukaisesti.

■ Tämä mallirakenne on hyvä käytäntö Saint-Denisin yleissopimuksen toteuttamiseksi jäsenmääräisesti ja johdonmukaisesti aina kansalliselta tasolta paikalliselle tasolle asti.

Kansallisessa strategiassa on otettava huomioon stadionien sisäntulo- ja poistumistiet.

Mitä kansallisen strategian tulisi sisältää?

■ Kansallisen strategian tulee sisältää seuraavat kymmenen osatekijää:

1. Pääperiaatteet ja oikeudellinen kehys

■ Hallituksen on laadittava strategia, jota arvioidaan, päivitetään ja parannellaan säännöllisesti.

■ Sen tulisi sisältää toimenpiteitä Saint-Denisin yleissopimuksen ja sen suosituksen T-S4 Rec (2021)1 periaatteiden toteuttamiseksi, mukaan lukien: kaikkien urheilutapahtuman osallistujien ihmisoikeuksien suojeleminen ja kunnioittaminen; yhdenmukainen ja tasapainoinen monitoimijainen lähestymistapa turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin; näiden toimenpiteiden keskinäinen riippuvuus; ja kansainvälisen yhteistyön merkitys.

2. Kansallinen koordinaatio

■ Korkean tason poliittisen johtajuuden varmistamiseksi ja monitoimijaisen lähestymistavan edistämiseksi valtiolle raportoivan kansallisen yksikön/rakenteen tulisi huolehtia strategian kehittämisestä, toteutuksesta ja arvioinnista.

” Saint-Denisin komitea on hyväksynyt tämän kansallisen strategian mallirakenteen suosituksena T-S4 Rec (2022)1

” Saint-Denisin yleissopimuksen osapuolina olevien valtioiden odotetaan ottavan käyttöön strategioita, joilla varmistetaan turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden alan standardien ja käytäntöjen yhdenmukaistaminen kansallisella tasolla.

3. Järjestelyt stadionin sisällä

Urheilupaikkojen turvallisuuden ja palvelun järjestämisen osalta strategiassa olisi muun muassa varmistettava julkisten ja yksityisten vi-
ranomaisen välinen johdonmukaisuus; hyväksyä yksityisen turvallisuuden normatiiviset puitteet; perustaa kansallinen toimipaikkojen lupa-, sertifiointi- ja tarkastusjärjestelmä; varmistaa tasapaino fyysisen infrastruktuurin tilan (P-kerroin) ja turvallisuuden hallinnan (S-kerroin) välillä; edistää katsojien saavutettavuutta ja monimuotoisuutta; ja varmistaa valmius- ja hätäsuunnitelmien olemassaolo.

4. Järjestelyt julkisilla paikoilla

Urheiluareenoiden ulkopuolisen turvallisuuden, turvatoimien ja palvelujen järjestämisen osalta strategiassa tulisi muun muassa: varmistaa toimintojen keskinäinen riippuvuus tapahtumapaikkojen sisällä ja ulkopuolella; varmistaa kutsuva ja käyttäjäystävällinen ympäristö julkisille paikoille; varmistaa turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustandardien noudattaminen yleisillä katselualueilla, fanialueilla ja muissa yleisissä kokoontumispaikoissa; sekä varmistaa liikennettä, liikuvuutta ja joukkojenhallintaa koskevien käytäntöjen toteutuminen

5. Poliisitoiminta

Kansallisessa strategiassa tulisi varmistaa, että omaksutuissa poliisitoiminnan strategioissa otetaan huomioon kansainväliset hyvät käytännöt, mukaan lukien; tiedusteluun ja näyttöön perustuva poliisitoiminta; dynaaminen riskinarviointi ja riskiperusteinen henkilöstön käyttö; kohdennettu, progressiivinen, oikeasuhtainen ja laillinen interventio; ja lähipoliisitoiminta.

Kansallisessa strategiassa tulisi myös varmistaa, että kansalliset jalkapalloalan tietopisteet (NFIP) ja muut asiaankuuluvat kansainvälisen poliisiyhteistyön rakenteet saavat riittävästi resursseja ja että niissä otetaan huomioon kansainvälisen poliisiyhteistyön mekanismien, kuten isäntä- ja vierailevien poliisidelegaatoiden merkitys.

Kansallisen strategian tulisi kannustaa lämmihenksen ja viihtyisän ympäristön luomiseen julkisille paikoille, eli fanialueille

6. Kannattajat ja yhteisö

Viranomaisten, kannattajien ja paikallisen väestön välisten suhteiden osalta strategiassa tulisi kannustaa kannattajajärjestöjä osallistumaan soveltuvin osin turvallisuus- ja turvatoimiasioita käsitteleviin koordinoituihin; kannustaa säännöllisiin viestintä- ja vuoropuhelumekanismeihin kannustajajärjestöjen sekä paikallisen väestön ja yritysten kanssa, myös kannattajien yhteyshenkilöiden ja vammaisten henkilöiden kautta; ja edistää kannattajille suunnattuja sosiaalisia ja kasvatuksellisia ennaltaehkäiseviä hankkeita.

7. Ennaltaehkäisy ja rangaistukset

Ennaltaehkäisevien ja torjuvien toimenpiteiden osalta kansallisen strategian tulisi edistää syyttäjien sekä oikeus-, hallinto- ja urheiluviranomaisten tietoisuutta urheiluareenoihin liittyvistä turvallisuusriskeistä.

Strategiassa tulisi myös varmistaa, että erityyppiset menettelyt ja seuraamukset (oikeudelliset, hallinnolliset ja siviilioikeudelliset (urheilu)) täydentävät toisiaan; mikä tahansa moitittava käytös urheiluareenalla tai sen ulkopuolella on rikos tai hallinnollinen rikos; seuraamukset ovat yksilöllisiä, oikeasuhtaisia ja niitä sovelletaan kohtuullisessa ajassa; ja että otetaan käyttöön porttikieltopolitiikka, joka on tehokas, ennaltaehkäisevä ja mahdollistaa tervehdyttämisen; ja että tuomituilla on oikeus oikeussuojaan ja he voivat käyttää oikeuttaan oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeussuoja keinoihin.

Kansallisen strategian on edistettävä viestintää ja vuoropuhelua kannattajien kanssa

Kansallisen koordinoituihin tulee vastata strategian suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista

8. Voimavarat

Strategian tulisi kapasiteetin osalta varmistaa, että kaikki urheilupaikkojen turvallisuudesta ja turvatoimista vastaavat henkilöt ovat asianmukaisesti koulutettuja ja varusteltuja, järjestää mahdollisuus yhteiseen koulutukseen ja lisätä urheilijoiden ja tuomareiden tietoisuutta urheilutapahtumiin liittyvistä turvallisuusriskeistä.

” Saint-Denisin komitean suositukseen hyväksymän kansallisen strategian mallirakenteen tarkoitus on auttaa sopimusvaltioita kehittämään omia kansallisia ja paikallisia strategioitaan.

9. Viestintä ja tiedotusvälineet

Lopuksi strategiaa tulisi tukea ennakoivalla ja monitoimijaisella viestintä- ja mediastrategialla. Siihen voi kuulua Euroopan neuvoston yleissopimusten ja standardien merkityksen korostaminen, kansallisen, alueellisen ja/tai paikallisen strategian lisäarvon korostaminen ja kaikkien sidosryhmien ratkaisevan tärkeän roolin esiintuominen sen toteuttamisessa.

10. Toimeenpano

Jotta strategian toimeenpano olisi tehokasta, siihen on varattava tarvittavat resurssit, sitä on arvioitava ja paranneltava säännöllisesti, siihen on sisällytettävä mahdollisuus pyytää Euroopan neuvostolta teknistä apua Saint-Denisin yleissopimuksen toimeenpanon helpottamiseksi ja sitä on päivitettävä Euroopan neuvoston suositusten mukaisesti.

Kansallisessa strategiassa tulisi varmistaa tasapaino fyysisen infrastruktuurin ja turvallisuusjohtamisen välillä

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehysten malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Esteettömiä stadioneja kaikille

■ Urheilu on universaalia ja kaikilla tulisi olla oikeus nauttia urheilukokemuksesta kansallisuudesta, etnisyydestä, uskonnosta, sukupuolesta, iästä, sukupuolisesta suuntautumisesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai vammaisuudesta riippumatta.

■ Tarve tehdä stadioneista osallistavia ei ole vain eettinen tai edes liiketoiminnallinen välttämättömyys. Se on myös merkittävä turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelunäkökohta. Kokemus osoittaa, että monimuotoisilla yleisöillä, joissa kaikkia eri yhteisöjä ja koko väestö on edustettuna, voi olla kokonaisvaltainen positiivinen vaikutus urheiluareenan dynamiikkaan ja siten niiden avulla voidaan edistää suvaitsevampaa ja rauhallisempaa ilmapiiriä.

■ Kaikkien urheilutapahtuman järjestämiseen osallistuvien tahojen tulisi ryhtyä konkreettisiin toimiin, jotta urheilupaikat olisivat kaikkien saavutettavissa.

Mitä Saint-Denisin yleissopimus sanoo?

■ Saint-Denisin yleissopimuksen 5 artiklassa todetaan, että stadioneilla täytyy "luoda osallistava ja lämminhenkinen ympäristö kaikille yhteiskuntaryhmille, lapset, iäkkäät ihmiset ja vammaiset mukaan luettuina". Tätä varten on tarjottava erityiset ja asianmukaiset tilat, palvelut ja käytännöt, jotta kaikille katsojille voidaan taata hyvät katseluolosuhteet urheilutapahtumissa.

” Monimuotoinen yleisö urheiluareenoilla edistää suvaitsevampaa ja rauhallisempaa ilmapiiriä, mikä vaikuttaa myönteisesti turvallisuuteen ja turvatoimiin

■ Lisäksi asiaan liittyvä Saint-Denisin komitean suositus Rec (2021)1 sisältää monia saavutettavuutta koskevia määräyksiä, erityisesti turvallisuus- ja palvelutoimenpiteitä koskevissa liitteissä A ja C.

Vammaisten katsojien pääsy stadionille

■ Vammaisille henkilöille saavutettavuus on yhtä kuin heidän oikeutensa osallistua täysimääräisesti yhteiskuntaan. Tämän vastuun huomiotta jättäminen tai sen noudattamatta jättäminen on syrjintää. Saavutettavuus on perusoikeus ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden perusta, johon sisältyy kaikkien ihmisten tunnustaminen ja aidosti yhdenvertainen mahdollisuus osallistua täysimääräisesti yhteiskuntaan. Aidosti saavutettava ympäristö on sellainen, jossa kaikki integraation esteet on poistettu.

■ Vammaisuuden sosiaalinen malli selittää, miten ihmisestä tulee itse asiassa vammaisen ympäröivän yhteiskunnan toimesta. Vammaisuuden sosiaalisen mallin mukaan fyysiset, aisteihin liittyvät, asenteelliset, viestinnälliset, teknologiset ja toiminnalliset esteet ihmisen ympäristössä "tekevät" hänestä vammaisen, eikä syynä ole mikään "vamma" tai terveydentila.

■ Fyysiset esteet ovat usein helpoimmin tunnistettavissa – esimerkiksi jos rakennuksen sisäänkäynnissä on portaat, ne muodostavat esteen

Katsojien tulisi unohtaa asenteelliset estonsa ja pidettävä vammaista henkilöä tasa-arvoisena

” Euroopassa on yli 100 miljoonaa vammaista ihmistä

■ On kuitenkin tärkeää tiedostaa, että myös henkilö, jolla on etenevä "vamman" tai haitta, joka on korjattavissa proteesilla, lääkityksellä tai muulla tavoin, tai jolla on vakava epämuodostuma, voidaan määritellä vammaiseksi.

- On myös tärkeää tiedostaa, että monilla ihmisillä on näkymättömiä vammoja, jotka voivat vaikuttaa heidän kykyynsä osallistua täysin stadionkokemukseen.

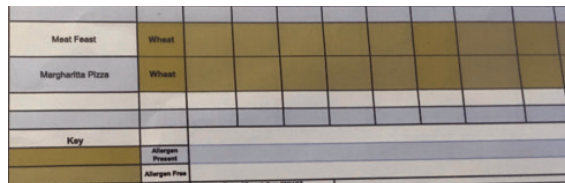
■ Värisokeiden tarpeiden huomioimatta jättäminen voi jopa vaarantaa heidän henkensä, kuten alla olevat värisokeutta simuloivat kuvat osoittavat.

"värisokeuden" simulaatio

"värisokeuden" simulaatio

[illegible]

"värisokeuden" simulointi

(iii) Allergeenitiedot, jotka annetaan vain värin avulla, voivat aiheuttaa välittömän hengenvaaran, kuten yllä oleva esimerkki tunnetun eurooppalaisen stadionin ravintolasta osoittaa.

Normaali värinäkö

"väreiskeuden" simulaatio

iv) De nombreuses couleurs différentes peuvent être facilement confondues par les personnes atteintes de daltonisme

■ Euroopassa on lähes 100 miljoonaa vammaista ihmistä. Jotta urheilutapahtuman ovia ei suljettaisi niin suurelta osalta väestöä, tarvitaan konkreettisia fyysisiä toimenpiteitä ja riittävää yleisön turvallisuuden hallintaa.

Inklusiivisen infrastruktuurin huomioiminen

■ Saavutettavuus on huomioitava ja ennakoitava jo urheiluareenan suunnitteluvaiheessa. Kaikissa olemassa olevien stadionien laajennus-, peruskorjaus- ja modernisointihankkeissa on mietittävä kaikki mahdolliset toimenpiteet, joiden avulla voidaan toteuttaa esteettömyyttä vammaisille kannattajille. On myös tärkeää, että saavutettavuus on integroitu koko ottelupäivään alusta loppuun asti, aina lipuista ja tapahtumapaikalle saapumista ja sieltä poistumista koskeviin tietoihin sekä kaikkeen siltä väliltä.

■ Olemassa olevan infrastruktuurin parantamiseksi on olemassa monia suunnittelu- ja hallintaratkaisuja, jotka eivät vaadi merkittäviä taloudellisia panostuksia. Katsomoiden kokoonpanolla on ratkaiseva merkitys urheilupaikkojen syrjimättömyydelle. Jokaisen katsojan tulisi pystyä nauttimaan urheilukokemuksesta ja integroitua omaan kannattajaryhmäänsä. On tärkeää, että vammaiset katsojat voivat osallistua urheilutapahtumiin niin, etteivät he joudu erilleen perheestään tai ystävistään.

■ Lisätietoja on UEFA:n ja CAFE:n (Centre for Access to Football in Europe) hyvien käytäntöjen oppaassa esteettömien stadion- ja ottelupäiväkokemusten luomisesta: <https://www.cafefootball.eu/access-for-all-guide>.

Uusi toiminto: saavutettavuustoimisto

■ Saavutettavuusvastaavan (Disability Access Officer, DAO) on varmistettava, että vammaiset katsojat voivat nauttia osallistavasta ja lämminhenkisestä jalkapallo kokemuksesta. Saavutettavuusvastaavan tulee varmistaa, että stadionin ja seuran henkilökunta on koulutettu ja tietoinen vammaisten henkilöiden integroinnista, ja heidän täytyy tehdä yhteistyötä eri osastojen, lipunmyynnin, markkinoinnin, viestinnän ja henkilöstöhallinnon kanssa varmistaakseen osallistavat ja esteettömät palvelut ja tilat.

■ Saavutettavuusvastaava voi antaa neuvoja ja tarjota asiantuntemuksensa käyttöön organisaation eri sidosryhmille UEFA:n ja CAFE:n asettamien standardien pohjalta. Saavutettavuusvastaavan tulee myös olla yhteydessä vammaisiin katsojiin ja toimia heidän kanssaan välittäjänä, jotta he voivat ilmoittaa mahdollisista ongelmista stadionin turvallisuustalustalle.

■ Vuodesta 2015 lähtien UEFA on sisällyttänyt seurojen lisenssimääräyksiinsä velvollisuuden nimittää saavutettavuusvastaava.

■ Lisätietoja: [UEFA:n Saavutettavuusvastaavan käsikirja](#).

” Saavutettavuusvastaava auttaa luomaan osallistavan ja lämminhenkisen jalkapallo kokemuksen vammaisille katsojille

■ Eurooppalaisten sidosryhmien sitoutuminen osallistavuuteen ja saavutettavuuteen

■ Monet yhdistykset ja kansalaisjärjestöt eri puolilla Eurooppaa tekevät merkittävää ja ensisijaisen tärkeää työtä tiedottaakseen urheilutapahtumien järjestäjille vammaisten osallisuutta edistävästä toimista ja viestinnästä.

■ Kaksi esimerkkiä tästä työstä ovat [Centre for Access to Football in Europe \(CAFE\)](#) ja [Colour-Blind Awareness](#).

■ CAFE on laatinut yhteistyössä UEFA:n kanssa hyvien käytäntöjen oppaan stadioneiden saavutettavuudesta sekä saavutettavuusvastaavan käsikirjan. Ne ovat korvaamattomia työkaluja kaikille kansallisille lajiliitoille, liigoille ja seuroille, jotka tarvitsevat neuvoja jalkapallostadionien tai urheiluareenoiden ja niiden ympäristön esteettömyydestä vammaisille ihmisille.

■ Colour-Blind Awareness -järjestö pyrkii lisäämään värisokeuden tunnettuutta urheilun toimijoiden keskuudessa. Tälle näkymättömälle vammalle on ominaista kyvyttömyys erottaa tiettyjä värejä, mikä voi johtaa tietojen virheelliseen tulkintaan, etenkin jos opasteissa ei noudateta vähimmäisvärikontrastisuhteita.

■ On selvää, että jotta urheiluareenat olisivat kaikkien saavutettavissa, on tärkeää, ettei suuri osa väestöstä jää paitsi urheiluelämyksistä. Euroopassa on monia katsojaryhmiä, jotka hyötyisivät infrastruktuurin ja palveluiden parantamisesta niin, että urheiluareenoista tehtäisiin esteettömiä. Vammaisten lisäksi myös iäkkäät ihmiset ja pienet lapset osallistuvat yhä useammin urheilutapahtumiin.

” Urheiluareenoiden infrastruktuurin parantaminen mahdollistaa myös paremman saavutettavuuden ikäihmisille ja lapsille

On tärkeää, että urheiluareenat ovat saavutettavia kaikille

Vammaisten katsojien tulisi pystyä osallistumaan urheilutapahtumiin joutumatta eroon perheestään tai ystävästään

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Johdanto

■ Euroopan unioni ja Euroopan neuvosto ovat tehneet yhteistyötä ProS4- ja ProS4+-yhteishankkeissa vuodesta 2016 vuoden 2021 alkuun edistääkseen ja vahvistaakseen Euroopan neuvoston turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustandardien toimeenpanoa jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa.

■ Hankkeeseen on kuulunut verkkokoulutustyökalun, koulutuksen, kyselyiden ja toimintasuunnitelmien kehittäminen useissa Euroopan maissa, jotta maita voidaan ohjata turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelukäytäntöjen tarkistamisessa hyvien kansainvälisten standardien ja käytäntöjen mukaisiksi.

Ainutlaatuinen verkkokurssi

■ Verkkokurssi on kehitetty valtion virastoille, urheilutapahtumien järjestäjille, urheilutapahtumien kumppaneille ja sidosryhmille, turvallisuushenkilöstölle, järjestyksenvalvojille ja yleisölle.

■ Kurssin yleisenä tavoitteena on esitellä osallis-
tujille Saint-Denisin yleissopimus ja siihen liittyvä Euroopan neuvoston suositus Rec (2021)1turvalli-
suudesta, turvatoimista ja palveluista, kansalliset politiikat huomioiden. Kahdeksasta moduulista koostuva verkkokurssi käsittelee peräkkäin kaikkien urheilutapahtuman sidosryhmien keskeisiä haasteita.

■ Urheilu- ja sisäministeriöiden, jalkapalloliit-
tojen ja -yhdistysten, poliisin ja seurojen turvalli-
suuspäälliköiden verkkokurssia kohtaan osoittaman kiinnostuksen lisäksi käyttäjiä on myös ammattijalka-
palloliigojen, urheilun turvallisuusviranomaisten, tur-
vallisuus- ja stadionavustajien asiantuntijoiden sekä yksityisten turvallisuuspalveluyritysten keskuudessa.

” Verkkokurssi, joka tulee vaiheittain saataville useilla kielillä, on välttämätön työkalu Saint-Denisin yleissopimuksen periaatteiden ja standardien täydelliseen hallitsemiseen

Turvallisuuden, varmuuden ja palveluiden edistäminen urheilutapahtumissa, ProS4+

Verkkokurssin esittely

Saint-Denisin yleissopimuksen historiallisen taustan ymmärtäminen

■ **Moduuli 1** on johdanto kurssiin ja Euroopan neuvoston standardeihin. Se antaa yleiskuvan tapahtumista ja vaaratilanteista, jotka ovat johtaneet jalkapallo-otteluihin liittyvän turvallisuustoiminnan ja turvatoimien perusteelliseen tarkasteluun. Tämä moduuli auttaa ymmärtämään historiaa ja niitä tapahtumia, jotka johtivat Euroopan neuvoston yleissopimusten laatimiseen urheilutapahtumien turvallisuudesta. Se antaa myös käsityksen siitä, että hyvät käytännöt on räätälöitävä vastaamaan kansallisia olosuhteita ja vaatimuksia.

L'approche pluri-institutionnelle intégrée, une notion clé de la Convention de Saint-Denis

■ **Moduulissa 2** tarkastellaan kansallisia koordinoitimekanismeja. Siinä esitellään yhdenmukaisen monitoimijaisen lähestymistavan keskeiset periaatteet ja selitetään, miksi nämä periaatteet tulisi ottaa käyttöön kansallisten, alueellisten ja paikallisten koordinoitimekanismien avulla. Moduulissa muistutetaan lakisääteisen ja sääntelyllisen kehyksen tarjoamisen tärkeydestä sekä myös roolien ja vastuiden selkeyden merkityksestä. Lopuksi siinä korostetaan tehokkaiden viestintästrategioiden tarvetta.

Minimoi turvallisuusriskit

■ **Moduulissa 3** esitellään erilaiset käytännöt turvallisuusriskien tunnistamiseksi ja minimoimiseksi keskeisissä toimintaympäristöissä, jotta voidaan varautua erilaisiin hätätilanteisiin.

Infrastruktuurin hallinta ja sertifiointiprosessi

■ **Moduulissa 4** keskitytään urheiluareenoihin liittyviin näkökohtiin, kuten roolien ja vastuiden tärkeyteen urheilupaikoilla sekä oikeudellisiin puitteisiin, joiden tulee ohjata näiden tilojen sertifiointia. Myös käytännönläheisempiä näkökohtia käsitellään, kuten esimerkiksi infrastruktuuria, tapahtumapaikan maksimaalista turvallisuuskapasiteettia sekä hyviä valvomojärjestelyitä..

Turvallisuudesta vastaavien toimijoiden välisen koordinaation ymmärtäminen

■ **Moduuli 5** kuvaa eri kumppaneiden ja sidosryhmien tehtävät ja roolit. Painopiste on stadionin turvallisuusvastaavassa ja stadionin henkilökunnassa. Moduuli antaa myös käsityksen poliisin ja viranomaisten roolista stadionilla.

Riskienarviointi, keskeinen tekijä turvallisuusjohtamisessa

■ **Moduulissa 6** käydään läpi eri vaiheet ja menetelytavat, joita tarvitaan kattavan riskien arvioinnin toteuttamiseen stadioneilla sekä lääkintä- ja hätäsuunnitelmien laatimiseen. Moduulissa käsitellään myös vammaisten henkilöiden tarpeita ja vaatimuksia sekä ilotulitteiden käyttöön liittyviä terveys- ja turvallisuusriskejä.

Poliisin strategioiden vaikutus jalkapalloon

■ **Moduuli 7** antaa yleiskuvan siitä, miten jalkapalloa koskevilla poliisin strategioilla on suuri vaikutus jalkapallon turvallisuuden ja turvatoimien dynamiikkaan. Siinä selvitetään, miten poliisin taktiikat voivat vähentää tai pahentaa riskejä. Moduulissa korostetaan kansallisten jalkapalloalan tietopisteiden (NFIP) merkitystä ja ratkaisevan tärkeää roolia.

Niin sanotut palvelutoimenpiteet

■ **Moduuli 8** käsittelee niin sanottuihin palvelutoimenpiteisiin liittyviä näkökohtia, joiden tavoitteena on varmistaa, että katsojat, fanit ja paikallisyhteisöt tuntevat olonsa tervetulleiksi ja osallisiksi urheilutapahtumissa sekä tapahtumapaikan sisällä että sen ulkopuolella. Siinä korostetaan myös aktiivisten viestintästrategioiden merkitystä ja ymmärrystä oikeudellisista säädöskehysistä, joita käytetään osallisuuden varmistamiseksi ja syrjinnän torjumiseksi.

Koe ja validointitodistus

■ Testaa tietämyksesi aiheesta suorittamalla verkkokurssi, vastaamalla koekysymyksiin ja hankkimalla suoritustodistus kurssista.

Muistutus

ProS4+-hanke toteutettiin vuodesta 2016 maaliskuuhun 2021.

Projekti tarjosi räätälöityjä vastauksia jalkapallootteluiden ja muiden urheilutapahtumien turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyviin uusiin haasteisiin ja ajankohtaisiin trendeihin. Se edisti Saint-Denisin yleissopimuksessa määriteltyjä periaatteita ja standardeja parantaakseen julkisten viranomaisten ja tapahtumajärjestäjien valmiuksia varmistaa, että yksilöt ja ryhmät tuntevat olonsa tervetulleiksi ja turvatuiksi osallistuessaan jalkapallootteluun tai muuhun urheilutapahtumaan sekä urheiluareenalla että sen ulkopuolella.

Euroopan neuvosto vastaa tämän kurssin päivittämisestä. Suunnitelmissa on lanseerata kurssista englannin, puolan ja portugalin lisäksi muita kieliversioita, jotka auttavat edistämään Saint-Denisin yleissopimuksen periaatteita ja standardeja Euroopassa ja muualla.

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista monitoimijasta lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>

Mitä Saint-Denis'n sopimuksessa säädetään?

■ Saint-Denisin yleissopimuksen 4 artiklan (kansalliset koordinoitijärjestelyt) 5 kohdassa todetaan, että "Sopimuspuolet varmistavat, että kansallisissa oikeus-, sääntely- tai hallintokehyksissä selvennetään asianomaisten toimijoiden tehtävät ja vastuut ja että nämä tehtävät täydentävät toisiaan, ovat yhdenmukaisia lähestymistavan mukaisia ja ymmärretään laajasti strategian ja toiminnan tasoilla."

■ Kansallisella koordinaatorakenteella onkin keskeinen rooli jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvän lainsäädännön ja sääntelyn laatimisessa ja ehdotusten tekemisessä, tehokkaan toteutuksen seurannassa sekä säännöllisessä arvioinnissa ja päivittäisessä.

■ Yleissopimuksessa kehoitetaan osapuolia lisäksi "varmistamaan, että kansallisissa oikeus-, sääntely- tai hallintokehyksissä edellytetään, että tilaisuuksien järjestäjät tarjoavat turvallisen, turvatun ja lämminkäisen ympäristön kaikille osallistujille ja katsojille" ja että kaikki julkisen tai yksityisen sektorin henkilöstö on asianmukaisesti varustettu ja koulutettu (5 artiklan 1 ja 6 kohdat).

Kansalliset koordinoitijärjestelyt ovat olennaisen tärkeitä monitoimijaisen yhdenmukaisen lähestymistavan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi urheilutapahtumiin

” Koko henkilöstö, järjestyksenvalvojat mukaan lukien, on koulutettava asianmukaisesti, varusteltava ja koordinoitava

Tehokas joukkojenhallinta sekä stadionien sisällä että ulkopuolella on yksi julkisten ja yksityisten sidosryhmien suurimmista haasteista

Suositus sopimuksen osapuolena olevien valtioiden tukemiseksi lainsäädäntöasioissa

■ Sitovien säännösten kehittämiseksi suosituksessa Rec (2021)1 muistutetaan, että hallitusten on "varmistuttava siitä, että käytössä on kattava lainsäädäntö- ja sääntelykehys, joka sisältää asianmukaiset ja selkeät säännökset, joiden tarkoituksena on selkeyttää rooleja ja vastuita ja antaa asiaankuuluville viranomaisille valmiudet hoitaa tehtävänsä tehokkaasti" (22 kohta).

■ Samassa suosituksessa muistutetaan edelleen, että "eurooppalainen kokemus osoittaa, että lainsäädäntö- ja sääntelykehysten tulisi kattaa monia eri teemoja (mukaan lukien stadionien lisensointi ja turvallisuussertifointi, poliisin mahdollistamat toimenpiteet sekä väkivaltaa ja häiriöitä aiheuttaneiden tai niihin vaikuttaneiden kannattajien poissulkemisjärjestelyt)" (23 kohta).

Riippumattoman ja pätevän tahon suorittama urheiluareenoiden turvallisuusluvitusta, sertifointi ja tarkastus ovat avainasemassa turvallisten infrastruktuurien ja tehokkaan turvallisuusjohtamisen varmistamisessa

Kansallisen pysyvän lain malli

■ Jotta sopimuksen osapuolina olevat valtiot voisivat toteuttaa Saint-Denisin yleissopimusta tehokkaasti ottamalla käyttöön tai parantamalla oikeudellisia ja sääntelykehyksiään, Saint-Denisin komitea tarjoaa niille mallin pysyvästä laista, joka koskee jalkapallon ja muiden urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita, ja jota tulisi sitten kehittää edelleen muilla erityisillä laeilla ja määräyksillä, jotka koskevat kolmea pilaria: turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita.

Kansallisen järjestyksenvalvontaa koskevan säädöksen malli

■ Samalla komitea päätti tarjota sopimuksen osapuolina oleville valtioille mallin kansallisesta sääntelyohjeistuksesta jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien järjestyksenvalvonnan osalta.

■ Näitä mallilakeja ja -säädöksiä on mukautettava perustuslaillisiin, oikeudellisiin, poliisivoimiin liittyviin, kulttuuriin ja historiallisiin olosuhteisiin sekä kunkin maan urheilutapahtumien vaihtelevaan luonteeseen ja urheiluun liittyvien vaaratilanteiden vakavuuteen.

” Saint-Denisin komitea on hyväksynyt tämän mallin kansalliseksi lainsäädäntö- ja sääntelykehyyksi suosituksena T-S4 Rec (2022)2

Mitä kansallisen laki- ja sääntelykehysten tulisi sisältää?

■ Saint-Denisin komitean hyväksymä malli laki- ja sääntelykehyyksestä tarjoaa hyvän käytännön Saint-Denisin yleissopimuksen toteuttamiseksi jäsenmäärällä ja johdonmukaisella tavalla. Itse asiassa se mahdollistaa asiaankuuluvien julkisten ja yksityisten sidosryhmien roolien ja vastuiden selkeyttämisen ja korostaa erityisellä järjestyksenvalvontaa koskevalla sääntelyllä turvallisuuspoliisin ja tapahtumapaikan turvallisuusjohtamisen rakenteen merkitystä.

■ Suositukseen kuuluu kaksi liitettä:

- ▶ liitteessä 1 on kattava malli pysyvästä laista, joka sisältää olennaiset määräykset Saint-Denisin yleissopimuksen kolmesta pilarista – turvallisuus, turvatoimet ja palvelut – mukaan lukien liite, jossa esitetään oikeudelliset rikostyyppit ja sanktiot; ja
- ▶ liitteessä 2 on mallit säännöksistä koskien järjestyksenvalvontaa jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa.

■ Suositellun mallilain osalta siinä säädetään mahdollisista turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelutoimenpiteistä, jotka voidaan ottaa käyttöön kansallisella tasolla ammattilaisjalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa, jotta varmistetaan korkeat turvallisuus, turvatoimi- ja palvelustandardit sekä urheiluareenoiden sisällä että niiden ulkopuolella sekä mahdollistetaan urheilutapahtumien järjestäminen urheilun luontaisten arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Riittävät osallisuus- ja poissulkemisstrategiat täydentävät toisiaan turvallisten, turvattujen ja lämmien urheilutapahtumien järjestämiseksi

Julkisten paikkojen eli fanialueiden turvallisuuden, turvatoimien ja palveluiden varmistaminen on keskeinen osa urheilutapahtuman kokonaisstrategiaa

Vankka lainsäädäntökehys

Tämän mallilain rakenne ja kokoonpano muistuttavat siitä, että osapuolten on otettava käyttöön vankka oikeudellinen kehys, joka tukee tehokkaan yhdenmetytyn monitoimijaisen lähestymistavan luomista ja vahvistamista:

- ▶ turvallisuusmääräykset kattavat olennaiset asiat, kuten turvallisuusvastuut, turvallisuussertifoinnit ja -tarkastukset, tapahtumapaikan turvallisuusvaatimukset, katastrofien hallinta, järjestyksenvalvonta ja osallisuus;
- ▶ turvallisuusmääräyksissä käsitellään esimerkiksi poliisin strategiaa, kannattajien riskiluokittelua, porttikieltostrategiaa, rikoksia, väärinkäytöksiä ja kurinpitotarkastuksia sekä kansainvälistä poliisiyhteistyötä; ja
- ▶ palvelutarjontaa koskevat määräykset sisältävät mm. strategian vuoropuhelulle kannattajien kanssa, kannattajien yhteistyösopimukset, kannattajien yhteyshenkilön (SLO) ja saavutettavuusyhteyshenkilön (DAO), vihapuheen ja syrjinnän ehkäisemisen, osallisuuspolitiikan, yhteisön sitouttamisen, viestintä- ja mediastrategian, fanien neuvontapisteet, fanien valmennuksen ja faniprojektit.

” Sopimuksen osapuolena olevien valtioiden odotetaan ottavan käyttöön vankat ja tehokkaat laki- ja sääntelykehykset S4:n alalla

Kattavat järjestyksenvalvonnan suuntaviivat

Jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien järjestyksenvalvontaa koskevan kansallisen sääntelyohjeiston mallin osalta asianomaisille toimivaltaisille kansallisille viranomaisille annetaan mahdollisuus päättää, että tapahtumien järjestäminen urheiluareenoilla riippuu myös yksityisestä turvallisuusjärjestelmästä, johon kuuluu turvallisuushenkilöstöä, joita kutsutaan myös järjestyksenvalvojiksi.

Nämä järjestyksenvalvontaa koskevat ohjeet perustuvat useissa maissa kansallisissa kilpailuissa ja viimeaikaisissa suurissa kansainvälisissä urheilutapahtumissa saatuihin kokemuksiin, joissa on käsitelty uusia asioita, kuten terrorismin vastaista tietoisuutta ja bioturvallisuutta.

” Tämä malli auttaa sopimuksen osapuolena olevia valtioita ottamaan käyttöön tai parantamaan omia kansallisia oikeudellisia ja sääntelykehyksiään.

Kansainvälisen kokemuksen perusteella järjestyksenvalvonnan ohjeistuksessa suositellaan, että:

- ▶ urheilutapahtumien järjestäjät voivat palkata asianmukaisesti koulutettua ja pätevää henkilöstöä, joka turvallisuusrakenteesta riippuen tekee toiminnallista yhteistyötä ja tukee urheilutapahtumien järjestämistä varmistaen, että tapahtumat pidetään turvallisessa ja viihtyisässä ympäristössä täysin normaaleissa ja rauhallisissa olosuhteissa;
- ▶ järjestyksenvalvojilla tulee olla erityiset tehtävät, velvollisuudet, toimintaohjeet ja pätevyudet sekä identifiointi, dokumentaatio ja rekisteri; ja
- ▶ työnantajan on suoritettava asianmukainen säännöllinen taustaselvitys (turvaselvitys) sen varmistamiseksi, että vain moitteettomat henkilöt tarjoavat turvallisuuspalveluja ja hoitavat turvapalveluita tapahtumapaikassa.

Näissä ohjeissa määritellään lisäksi koulutuksen suositeltu kesto ja sisältö sekä järjestyksenvalvojaehdokkaiden arviointijärjestelmä sekä erityiset koulutusmoduulit, joissa keskitytään suoritettavien tehtävien erityispiirteisiin ja vaatimuksiin sopiviin tietoihin.

Tämä järjestyksenvalvonnan mallisäännösohje on vain esimerkki erilaisista erityissäännöksistä, joita osapuolten on otettava käyttöön jalkapallo-otteluiden ja muiden urheilutapahtumien

” Saint-Denisin yleissopimus on ainoa laillisesti sitova kansainvälinen urheilutapahtumien turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskeva asiakirja

Saint-Denisin yleissopimus

Euroopan neuvoston yleissopimus turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmukaisesta lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutapahtumissa avattiin allekirjoituksille 3. heinäkuuta 2016 Ranskan Saint-Denisissä jalkapallon Euroopan mestaruuskilpailuiden eli UEFA EURO 2016 -turnauksen yhteydessä. Yleissopimus astui voimaan 1. marraskuuta 2017, kun kolme maata – Ranska, Monaco ja Puola – olivat ratifioineet sen, ja nyt siihen on liittynyt suuri määrä [sopimusvaltioita](#).

Yleissopimus edistää yhdenmukaista lähestymistapaa, johon kuuluu kolme toisiaan täydentävää ja toisistaan riippuvaista pilaria: turvallisuus, turvatoimet ja palvelut. Se on ainoa oikeudellisesti sitova kansainvälinen väline, joka luo perustan institutionaaliselle yhteistyölle kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, jotta jalkapallo-otteluista ja muista urheilutapahtumista voidaan tehdä turvallisempia, turvatumpia ja lämminhenkisempiä.

Hyödyllisiä linkkejä

1. Saint-Denisin yleissopimus
<https://www.coe.int/fr/web/sport/safety-security-and-service-approach-convention>
2. Suositukset T-S4:
 - i. Rec(2021)1: Suositellut turvallisuuteen, turvatoimiin ja palveluihin liittyvät hyvät käytännöt
 - ii. Rec(2022)1: Kansallisen turvallisuus-, turvatoimi- ja palvelustrategian mallirakenne
 - iii. Rec(2022)2: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluita koskevan kansallisen lainsäädäntö- ja sääntelykehyksen malli
<https://www.coe.int/fr/web/sport/t-s4-recommendations>
3. Jos haluat lisätietoja yleissopimuksesta ja suosituksesta Rec(2021)1, voit ilmoittautua seuraaville avoimille verkkokursseille:
 - i. MOOC ihmisoikeuksista urheilussa (englanniksi, venäjäksi, slovakiksi ja espanjaksi)
<http://help.elearning.ext.coe.int/course/index.php?categoryid=590>
 - ii. MOOC urheilutapahtumien turvallisuudesta, turvatoimista ja palveluista (englanniksi, puolaksi ja portugaliksi)
<https://pjp-eu.coe.int/en/web/security-safety-sport/pros4-e-learning-enrolment-form>